

sententiam Platōnis. Regna bēta
forent si vel contingeret esse phos
reges. vel reges phari. **P**opulus
enim se habet ad modum aque
que omni impulsu venti agatur.
Apx. 22. Aque multe populi mul-
ti. **S**ed rex sapiens ē stabilimentū
populi ppter bonas leges a iusta
impia a rigorem iustitiē. **S**ed ml-
to magis remissione demētie. **V**n̄
Seneca de demētia libro primo.
capitulo secūdo. **N**ullum demētia
ex omnibus magis q̄ regem decz
Et infra. **P**estifera vis esse valere
ad nocendum. **E**t ca. tercio. **P**rinci-
pum crudelitas bellum est. demē-
tia in quācūq; domum venerit eā
felicem a tranquillam prestabit.
Et infra. ca. 6. **S**i h̄ placabiles a
ēque debēta peccantium non statū
fulmibus pleq̄nt q̄nto equus ē
hōiem hōibus ppositū miti aīo ex-
ercē impū v̄n̄. **V**aleri⁹ de Alexan-
dro li. 4. ca. primo. **S**i Alexāder vt
infinitaz gloriā bellica v̄tute. ita
p̄cipuū amorē demētia meruit.
Domit at̄. **S**en̄. notabile exemplū
otra reges excessiuo rigore v̄tētes
q̄ sine miā morte plecūt oēs qui
eos offendūt a estimāt se p hoc h̄i-
tuos securitatē a augēt p̄p̄m peri-
culū ac mltiplicāt hostes suos quē
admadū p̄cise actores plurimis
ramis repullulant a multoz lato-
rum gn̄avt dēstora refugāt p̄scin-
dunt. **I**ta regia digtas auget imi-
coz numeū tollēdo. **P**arentes ei
liberiq; eoz qui interfecdi sūt a p̄pi-
quā a amici i locum singuloz succe-
dūt. **E**t iō occidēdo sibi v̄n̄ hostem
efficit decē sibi. **A.** **S**m Seneca reges
v̄nt esse sicut medici a nō minus

trepia sunt principi multa supp̄-
cia q̄ medico multa funera. **E**t cō-
ueniēter de metricē. **S**it piger ad
penas princeps. ad p̄m̄a v̄loz.
Et doleat quociens cogitur esse fe-
rox. **V**nde Seneca libro primo de
demētia. ca. quarto. **O**ptime dās
exemplum principi vt se talem ci-
uibus quales sibi deos velit. osten-
dat. **S**ic a Eneam. docuit Anchises
pater suus sicut recitat Virgilius
libro. sexto. **E**t Augustinus illud
idem allegat. 9. de ciuitate dei capi-
tulo. v̄ndecimo. **T**u regem impio
populus ratione memento. **V**ce
tibi artes erunt pacisq; imponere
mores. parcere subiectis a de bella
re superbos. **V**inc ē q̄ dicit **A**risto-
teles. octauo ethicorum. q̄ simul
est cōpacio regis ad subditos a
patris ad filios a pastoris ad oues.
Rex ergo sapiens populi stabili-
mentum est. **P**otent ergo de sapiē-
tia videlicet q̄ sapiētia republi-
cam humanam regit sano cōsilio
a iusto imperio. **Q**uantum ad pri-
mum dicit q̄ multitudo sapientū
sanitas est orbis terrarū. **Q**uātū
ad secundum dicit q̄ rex sapiens
p̄sta. est. **E**t ex quo tot bona p̄
sapientiam cōferuntur merito ad
ip̄ius acquisitionem allicet conse-
quenter ita dicens. **E**rgo accipite
disciplinam per sermones meos a
p̄derit vob̄. **C**apitūli Septimū.
Lao Octuagesimo octauo.
Vm quidē a ego mortāl-
is hō siml̄ hōibz a exgnē-
rem illi⁹ q̄ p̄o fr̄us ē. **P**o-
stq̄ declaratur. ē dōctriale q̄ possi-
bile ē hōibz sapiāz acq̄rē. **R**estat
idē ex p̄m̄etalit̄ declarāē in exēplo

Vnde Salomō in hoc capitulo in-
 ducit exemplum in seipso. ut viso
 modo quo ipse qui mortalis hō ex-
 tit sapientiam attigit nullus de-
 speret: quin consimiliter si velit se
 disponere sapiam valeat impetra-
 re. Et diuiditur istud capitulum pri-
 cipaliter in quinque partes scilicet: quin-
 que dispositōes quas in se fuisse fa-
 teatur: quarum aliquae praecedunt sa-
 pientiam acquirendam. aliquae se-
 quuntur sapientiam acquisitam.
Primo ergo ponit humiliationem
 sapientiam praecedentem. **S**ecundo
 deprecationem. sapientiam depre-
 centem. **T**ercio appreciationem. sa-
 pientiam extollentem. **Q**uarto gra-
 tiarum actionem. sapientiam et cog-
 noscentem. **E**t quinto ponit quan-
 dam commendationem sapienti-
 am deservientem. **S**ecunda pars
Propter hoc optavi. **T**ercia ibi **E**t
 preposui illam. **Q**uarta ibi **M**ichi
 autem debet deus dicere ex sententia.
Quinta ibi **E**st in illa spiritus sapi-
 entie sanctus. **P**rimo ergo dicit
 in se fuisse quādam humiliatōem
 per considerationem proprie infirmi-
 tatis: que quidem consideratio max-
 imē disponit hominem ad sapien-
 tiam. **C**onsiderans ergo et cognos-
 cit suam fragilitatem ad suam hu-
 miliatōem: quantum ad tria videlicet
 Quantum ad suae conditionis cor-
 ruptibilitatem. suae conceptionis
 abominabilitatem: et suae educaci-
 onis lacrimabilitatem. **E**t sicut in hoc
 littera diuiditur in tres partes. **S**e-
 cunda ibi **E**t in ventre. **T**ercia ibi
Et ego natus. **P**rimo ergo consi-
 derans Salomō seipsum recognos-
 cit humilitate suae conditionis cor-

ruptibilitatem dicens. **S**um quidem
 et ego mortalis homo etc. **I**n qua
 confessione destruit tres proprietates
 superbiae. videlicet negligentiam
 fragilitatis. differentiam singula-
 ritatis et apparentiam generosita-
 tis. **O**ēs enim superbi negligunt
 considerare perfecte quales sunt et
 alijs dissimiles singulariter esse vo-
 lunt. **E**t multi licet non sint: genero-
 sos se fingunt. **I**ste vero contra hoc
 tria confitetur infirmitatem cum dicit
Sum quidem et ego mortalis hō. **C**onfitetur
 differentiam cum dicit **S**il is homibus
 Difficilis generositate cum subiungit
Et ex genere tremi illi? quod prior factus
 est. **D**icit ergo **S**um quidem mortal-
 homo. ad hoc est principium: sapientia
 iudicia de morte. **I**tem. ad heliodo-
 rum. **F**acendum nobis est omnes sapientium
 vitam: meditacione esse mortis. pau-
 ca tamen sunt quae hō frequenter attendunt. **D**i-
 cit de pavone quod penarum suarum confide-
 ras pulchritudine: gloriatur et gaudet: sed
 statim videns epitudinem pedum decidit
 et veuadit. **S**ic quilibet prudens cum gra-
 tias sibi deus attendit quibus volat ad
 opera virtutum: omnem abili apparet in
 ore: et aspectu hominum finem suum cogit: et
 se videt non solum in se: sed periculosum
 et dubium: sic superbia perit euitae.
Prima radix superbiae est ignorancia
 nec unquam homo de sancta gloria gloriabitur nisi eo
 aliquo ignorancia dicitur. **V**n Ber. fu-
 p. **C**an. 21. **D**e ignorancia tui venit in
 te superbia. **S**ic enim superbia patit tibi
 ignorancia tui: cum meliores quam sis. de-
 cepta et deceptrix tua cogitacio te ef-
 se mentis. **N**ec quippe est superbia. **N**ec
 iudicium omnis peccati cum maior es in oculis tu-
 is quam apud deum. **E**t infra. **N**on est pi-
 tutum quod tunc te humiliet quod tunc te

reputes minorē q̄ sis. **Est** ac grā-
 te matum horrendūq; piculum si
 vel modice te extollas. si vel vni.
 in cogitaciōe tua te preferas q̄ for-
 te deus patrem tibi iudicat aut eti-
 am supiorem. **Et** ideo signanter dē
Sum quide; a ego mortalis homo
In ps. Quis est homo qui vivit a
 non videbit mortem. **Qui** vero hec
 deuote cōsiderat nichil mundani
 honoris ponderat vel acceptat. vñ
Bernardus in quodam sermone
 exponens illud **Eccl. 4.** Memorare
 nouissima tua a meternū non pec-
 cabis dicit sic **Mortis** horrorem in
 dicij. tremendi discrimie. ardentis
 gehenne metum ab oculis cordis
 tui nullatenus elongari paciaris
 cogita peregrinaciōis tue miseria;
Recogita annos tuos in amaritudi-
 ne anime tue a cogita vite tue hu-
 mane pericula. cogita fragilitate;
 ppriam a in huiusmodi cogitatio-
 ne si perseueraueris dico tibi paz-
 senties quicquid foris videtur mo-
 lestum dum toto corde circa interi-
 orem molestiā occuparis **hec** **Bee-**
nardus. **Sic** ergo primo **Salomō**
 pficitur infirmitatem contra pri-
 mam supbie pprietate; que ē nes-
 cientia vel ignorantia seu negligē-
 tia sue pprie fragilitatis cum dicit
Sum quidam a ego mortalis hō
Secundo cōfiteatur conformitate;
 cū dicit **Similis** hominibus ac. **Et**
 est contra secundam pprietatem
 superbie que est dētia singularita-
 tis **Sunt** enim multi ita supbi q̄
 in omnibus volunt singulares vi-
 deri. **Et** hec est quarta species arro-
 gantie s̄m **Bedā** in omelijs sic. d.
Quatuor sunt species quibus oīs

tu mox arrogantium demonstrat.
Cum aut bonum a semetipsis ha-
 bere se estimant aut sibi datum de-
 super credunt; sed pro suis accepit
 se meritis putant. aut certe cur ia-
 ctant se habere qd nō habent **Nō**
 erant tales apostoli sancti qui di-
 uinos honores sibi oblatos a sim-
 plicibus rennuerunt dicentes. **Et**
 nos mortales sumus similes vobis
 homines **Actū. 19.** **Tertio** diffi-
 tetur vanam generositatem a hoc
 contra elationem de parentib; cū
 dicit. **Et** ex genere terreni illius q̄
 prior factus est. **Eccl. 7.** **Cum** enim
 dicit ex genere illius terreni ostē-
 dit tam illum q̄ nos de terra duris-
 se originem **Eccl. 7.** **Quid** supbis ē-
 ra a cōis. **Narrat** enim **Marcial**
 co quus libro. quarto **Epig. 24.** de
 quodā rege qui numq̄ sibi permi-
 sit in vasis alijs ministrat in men-
 sa nisi de luto **Cum** ergo a quodā
 familiariter intē rogaretur. **Cur**
 istud faceret; **Rōdit** q̄ q̄uis tunc
 esset rex **Cicilie** fuit tamen filius
 cuiusdā figuli a nunc haberet me-
 moriam generis sui ne propter sta-
 tum regium superbiret **Ordinauit**
 sibi in vasis fictilibus siue luteis vt
 seruiretur. **Scribit** ergo poeta sic
 historiam **Fictilibus** cenasse fecit
 anathodea regem **Atq;** abatum
 sameo sepe onerasse luto. **Querē-**
tibus causam respondit. **Rex** ergo
 sum **Cicilie** figulo sum genitore sa-
 tus **Abatus** in proposito stat pro-
 mensa a **Sameu;** lutum vocatur. lu-
 tum de samos insula **In** qua prio-
 vasa fictilia formabant **Anatho-**
 fuit nomen regis **Isto** modo **Sal-**
omon in proposito non de **Dauid**

patre suo tñ terit suam originem
 sed de terra de qua formatus est p-
 m^o homo Eccl. tricesimoterco Om-
 nes homines de sole a terra vñ cre-
 atus est Adam a ysa. 69. Domine
 pater noster es tu: nos vero lutum
Et Jhe. decimo actauo Sicut lutuz
 i manu figuli. sic vos i manu mea
 domus isrl. Aliter exponitur tra-
 ista de cristo sic Sum quidez a ego
 mortalis homo v homo potens mo-
 ri i natura humana licet immor-
 talis i natura diuina similis homi-
 nibus i natura a passionib⁹ na-
 turam oñtibus. Philip. secundo.
Erinamut se fo: mam serui accipi-
ens i similitudinem hoim factus
a habitu inuentus vt homo a ex
genete terreni illius q prior factus
est scilicet ipsius ad fm carnem.
prima. Cor. 14. fact⁹ e prim⁹ Adā
i aiaz viuētem nouissimus adāz
i n spiritum viuificantem.

Ubitatio litteralis Vtrum i
cristo fuit necessitas moriendi. Vi-
 detur q sic. Omne mortale de ne-
cessitate morietur Sed cristus ha-
 buit corp⁹ mortale. ergo illud cor-
 pus fuit necessario moriturum.
 maior patet primo de celo a mun-
 do versus sine ybi probat Aristo-
teles q impossibile ē aliquod cor-
ruptibile esse eternuz Ergo omne
 corruptibile necessario corrumpet⁹

Ad Heb. secundo. Debit p
 omnia fratribus assimilari vt mi-
 sericors fieret a fidelis pontifex ad-
 te un vt propiciaret delicta popu-
 pli Sed i alijs hominibus est ne-
 cessitas moriendi Ergo a i cristo
 fuit Ad xpū assumptū fm da-
mas. li. 7. Oēs naturales a iudica-

stabilēs passionēs q vñsalit na-
 turā hūana; osequūt In detracta-
 biles dicunt q defectū grē non im-
 portāt. Et necitas moriendi non i-
 portāt defectū grē g^o ac. Ad op-
positū Si i xpō fuisset necessitas
 moriēdi ergo impossibile fuisset qd
 fuisset mortu⁹ oñs fm oña patz
 qz quocumqz demonstrato hec est
 vera Si necesse est istozum mori.
 Impossibile est q numqz moriat⁹
 # Ad istam questionē rñdet ma-
gister sententiarum li. 7. dist. 16. a
tenet sic q viz cristus voluntarie
assumpit necessitatem moriēdi
a paciēdi Sanctus autem Tho-
mas. 3. parte sūme. q. 19. ar. 2. Et i
scripto sup. 3. sūmaz. dist. 16. arti. 2.
d^o q i xpō fuit necitas naturalis ad
moriēdū ex principijs intrinsecis
naturē hūane licz p naturā dīmaz
posset se pseruasse a morte vñ fm
eū sū simpliciter ocedim⁹ q mortu⁹
ē Ita ocedē possum⁹ simpliciter q
necessitate h⁹ moriēdi S; qz idē vi-
 dent⁹ sigre ista duo necessitas mo-
 riēdi a impossibilitas sp viuēdi.
 Ideo h^o supposito meli⁹ videt⁹ d d m
 q xpū n accepit necitātē moriē-
 di q absolute ocedendū ē q possi-
 bile fuisset eū n fuisse mortuum Et
 oñt d d m q i nullo hoie ē necitas
 moriēdi q absolute ocedendū ē
 q oēz hoiez p^o de⁹ oseruaē viuētē
 i ppetuū Intencō at istoz doctozū
ac etiā alioz ē dicē q hō h⁹ necita-
tātē moriēdi si aliunde n pseruet
a sic xpū accepit naturā corrup-
tibile q necario mortu⁹ fuisset n ali-
unde pseruat⁹ fuisset a morte mō sū
sequit In isto ē necitas moriēdi n
aliunde pseruet. g ē i isto necitas

moriendi sicut manifestum est. Unde
 doctores illi dixerunt vna categori-
 ca et tunc intelligebant per eam vnam
 prophetiam. **X**ps inquit homo necessa-
 rio fuisse mortuus si non fuisset per de-
 um a morte preseruatus. Unde si non
 ab intentione: sed a verbis eorum rece-
 do. **A**d primum in oppositum quod ac-
 cipit quod omne mortale de necessita-
 te morietur et omne quod fuit morta-
 le de necessitate mortuum fuit di-
 cendum est. negando tales. Et ista
 similitudo. Omne compositum ex contra-
 rijs de necessitate corripitur et omnis
 similes. **R**atio est quod possibile est
 quod deo volente quod est de se corruptibile
 et compositum ex contrarijs in per-
 petuum conseruetur. **A**ristoteli enim
 primo de celo et mundo. oportet in
 isto casu negare sicut in multis que
 fidem contingunt. **M**anifestum est
 enim quod corpora humana eadem saltem
 secundum numerum. aliquo modo manebunt
 secundum fidem in perpetuum post resurre-
 ctionem. **A**d secundum quando aposto-
 lus dicit quod debuit fratribus assimi-
 lari per omnia. exponendum est
 hoc per omnia. ut sic distributio ac-
 commodata pro omnibus que eum
 decebant et nostre salutis expedie-
 bant alias fuisset in eo peccatum
 saltem originale et ignorantia et dif-
 ficultas saltem ad faciendum bo-
 num. **S**imilitudo quando dicitur quod in
 alijs hominibus est necessitas mo-
 riendi hoc est neganda ut dictum
 est. **A**d tertium quando arguitur
 de dani. quod necessitas moriendi est
 vna de passionibus naturalibus
 consequentibus naturam importan-
 tibus defectum gratie. **E**rgo christus
 illam assumpsit. nego antecedens

quod necessitas moriendi non com-
 petit alicui rei: quia talem rem non
 posset deus in perpetuum conserua-
 re quod videtur sue omnipotentie de-
 rogare quia non apparet maior ra-
 tio quare deus non posset perpetu-
 are vnam rem corruptibilem quam ali-
 am: quod vel quod libet potest perpetuare vel
 nulla.

L. c. lxxix.

Et in ventre matris figu-
 ratus sum caro deum me-
 sum tempore coagulatus sum
 in sanguine et ex semine hominis et de
 le damento sompni conuenientis
Postquam spiritus sanctus induxit salo-
 monem recognoscentem semetipsum
 quantum ad sue conditionis corrup-
 tibilitatem. **V**ic inducit eundem
 prosequentem confitendo sue con-
 ditionis abominabilitatem et hoc
 ad ipsam humilitatem. **T**angit au-
 tem cum conceptioem humanam quoniam
 quod circumstantias satis turpes vi-
 delicet loci qualitates. forme debi-
 litatem. temporis quantitates. ma-
 terie fedtatem. et vice infirmitatem.
Loci qualitatem tangit cum dicit
Et in ventre matris non in celo. non
 in paradiso. non in igne. non in aere.
 non in auro. non in argento: sed in
 tenti tugulo et in turpi tater nau-
 lo: in obscuro sterquilimo concipi-
 tur miser homo. **E**ccl. ii. Quomodo
 ignoras que sit via spiritus et que ratione
 spingant ossa in ventre pregnantis.
Sic nescis opera dei que fabricator est
 oim. **I**n isto loco turpi figuratur
 non sol. non luna. non stelle. non gemma:
 sed caro infirma. **M**ath. 26. Spiritus qui
 de promptu est caro aut infirma. **E**t Job
 6. Spiritus est qui viuificat caro aut non potest
 desit que est. **E**ccl. fore debilitas. **T**pis

quantatem tangit cum subdit. De
mensum tpe Materie feditate m
 cum dicit Coagulatus fii i sangui
 ne a ex semine hois vite infirmita
 tem ai dicit. Et delectamento sonij
conuenientis Cum vero vita in som
 num a vigiliam diuidatur som
 nus videtur simlior morti ee q vi
 te Dece inquit mensum tpe No
tandum e fm Aristoti .9. de ai ali
 bus .ca.1. q oia animalia habent
 vnum certum terminum parien
 di preter hominem Sola autē mu
 lier habet diuersos terminos pari
 endi Na quedā puunt mense sep
 timo a quedā vt coir mense .9. a
 quedā intrant in decimuz. quedā
 autez mense .8. Quicunq autē nas
 cuntur ante septimū mensez coir
 moriuntur. sicut dicit Guilhs de
mortibus exponens Macrobiuz
 de sono Scipionis Coir vō loquēdo
 septio vel .9. mense fit partus. sic
 ibi docet Macrobius St tamē Ra
banus h m glō q qui nascunt in
 deāo mense magis vitales sūt a p
 fectiores a sanatiui esse dicunt vñ
 videt q decem mēses h dñt accipi
 p synodocten vt sint nouē cōple
 te a aliqd de decimo. Sic eividentur
 nasci qui optio tpe nascunt. Sic
 em xpus natus est p nouē mēti
 ses a .6. dies. Vñ a die cōceptōnis
 xpi qui credit fuisse .3. kl Marci
In quo etiā die mortuus fuit vsq
 ad .8. kl Januarij q die natus est
 fureit. 26. dies sicut docet bñs
Aug. .8. qonū. q. 46. vbi exponēs
 illud Joh. .1. 26. ānis edificatum
 est tēplū hoc a tu in tribus dieb ex
 citabis illd vult illd q licet forma
 tio corpis xpi fuerit perfecta in p

mō instanti sue conceptionis qñ
 tum ad omnia lineamenta mem
 brorum tū qñtuz ad debitam cor
 poris qñtatem perficiebatur suc
 cessiue sicut co ipōa pueroruz aug
 mentantur a tempore figuratiōis
 vsq ad maturitatez partus pñci
 untur autem humana corpa coir
 concepta fm modum istum pñs
 sex diebus conceptio corporis hu
 mani habet similitudinem quasi
 lactis houem vero diebus sequē
 tibz conuertitur quasi in sāgu
 nem .12. inde diebus solidatur in
 carnem sed .18. diebus reliquis
 formatur vsq ad perfectam linea
 tionem corporis humani De ista
 sententia bñ Augustini facti sunt
 versus Sex in lacte dies tres sunt
in sanguine trim Bisse carnē tri
 cem mēbra figurant Collectis g.
 6. 9. 12. a .18. in vñū numeruz fut gūt
 24. cui vno addito fiunt 26. Si g
 accipiam senariū qui fuit primus
 numerus tps videlicet quo semen
 erat tamq lac a 26 qui est vltim
 numerus a ducamus vñū ad alte
 rā fūt dies 26 diuidendo g tot
 dies i menses a dādo cuilibet mē
 si 30 dies sūt nouē menses a sex
 dies Igit tot ānis dr tēpluz edifi
 catū qē dies fuerūt in perfectione
 corporis xpi: q ab octauo kl Apri
 quando cristus fuit conceptus vs
 q ad octauā kl Januarij sunt di
 es 26 qui surgunt h senario du
 cto in 26 Istam mortalitatem Au
gustini que videtur obscura intel
 ligo sic Accipio primum instās cō
 ceptionis quasi sex a illum nume
 rum duco in quadragita sex a sic
 surgūt 26 q sūt dies i qto xpus

fuit in ventre matris sue **Luc. 1.** **En**
 dicitur fructus ventris tui **Vnde** duo
 videtur sequi **Vnu** quod nunquam fuit aliquis
 ita parvus puer sicut fuit christus
 quia embrio in matrice prius vi-
 uit vita animalis quam hominis secundum
 aristotilem nono de animalibus. **Secun-**
 do quod nunquam fuit aliquis tam diu in
 utero matris sicut christus fuit nisi
 esset monstruose natus et violenter
 impeditus in templo domus corporis in
 26 diebus attingit quantitatem talium
 in quibus in aliis embriombus fit figura-
 tio et ita tot diebus obstructus dicitur
 quod annis fuit templum male obstructum
Multo melius posset dici quod in tot se-
 nariis diebus formatum est corpus christi
 quod annis edificatum est templum quia in 26
 diebus fuit quadragiesimae sextae sex si-
 cut patet per diuisionem. **Sed**
 contra hoc arguitur quia **R. 3. c.**
 sexto dicitur quod Salomon edifica-
 uit domum domini .4. annis. **Ad** is-
 tud est duplex responsio. **Vna** quod deum
 in deorum non intelligit de templo salomonis
 quod destructum fuerat per Nabugodon-
 nosor **Sed** de templo reedificato per
 zorobabel post reditum et captiuitate
 babilonis cuius edificatio impug-
 uationibus inimicis interrupta delata fuit
 et impedita quod usque ad 26. annos non
 potuit consumari. **Alia** responsio est secundum
 origenes quod intelligitur de templo
 Salomonis et quod computando a tem-
 pore quo dauid incepit preparare
 materialia templi postquam super hoc
 consulat nathan prophetam sicut
 habetur **R. 1.** usque ad consumationem
 templi perfectam per Salomones
 fluxerunt anni 26. **Et** iterum ad-
 uertendum circa tempus a concep-
 tione humana usque ad partum quod

quia decessu menses sufficiunt ideo
Romulus qui Romam condidit
 et kalendarium primo formauit
Constituit annum suum tantum
 de nouem mensibus eo quod tanto tem-
 pore potest mulier concipere et pa-
 rere huic etiam in lege cautum apud
 romanos quod mulier mortuo ma-
 ri per decem menses maneret vidua
 et desisset in vestibus viduitatis mor-
 tem viri ut si forte de viro desisset
 concipisset pareret sibi filium a secretis
 cuius proles esset. **Et** fuit lex ista
 multum rationalis et curialis. **I-**
 ta tradit Ouidius de fastis libro
 primo ita dicens. **Tempora** dirige-
 ret dum conditor verbis in anno.
Constituit menses quinq; bis esse
 suo **Sed** licet arma magis quam sicut
 ra romule noas Curagq; finitimos
 vincere maior erat **Est** tamen et ra-
 tio cesaris que noueit illum **Erro-**
 remque suum quo tueatur habet
Qui satis est utero matris diu p-
 deat infans. **Hoc** anno statuit fe-
 poris esse satis per totidem menses
 a funere coniugis vxor. **Sustinet**
 et vidua tristitia signa domo **Ma-**
 crobius tamen super sompnum scipio-
 nis ponit duos terminos natiuita-
 tis humane videlicet septimum
 mensem et nonum mensem **Qua-**
 no inquit partui frequentiore
 usum nouem mensium certo nu-
 merum modulamine natura consti-
 tuit. **Sed** ratio sub astici numeri
 multiplicatione procedens etiam
 septem menses compulit usurpa-
 re. **Intendit** assignare rationem
 partus in septimo mense per na-
 turam numeri senarii quem vocat as-
 titum quia de senario in passu illo

naturam numeri senarii quem co-
 rat asticum: quia de senario in bas-
 su illo tractat per totum unde sen-
 sus est **R**o subaltici numeri & se-
 senarii quez ascium & aduocau ad
 me vt de illo tractaret multiplicati-
 one procedens vt .A. menses co-
 pulit & surpae dicitur autem ista
 necessitas & surpata quia naturali-
 or & magis conueniens e necessitas
 in .9. mense Et huic concordat scrip-
 tura secunda **Ma**ch. septimo. **F**ili-
 mi miserere mei que te in vtero no-
 uem menses portauit & lac fenio
 & alii dicit magister septez fratuz
 ad iuniorum ceteris fratribus in-
 terfectis dicit ergo **Mac**robius q
 omnium numerorum duo sunt p-
 mi cubi: quia primi numeri parus
 s. binarii cubus est octo. & primi
 numeri impis s. ternarii cubus
 est .24. Impar vero cubus e mas
 Par vero femina **J**unguntur ergo
 mas & femina .4. & .8. procreat.
 37. tamq. fetum in vtero matris.
Multiplica ergo fetum per sexa ex-
 ibunt. 200. **Q**ui numerus dierum
 septem menses complet danda cui-
 libet mense .30. dies. Et ideo dicit
Macrobius q ratio sub multipli-
 catione **S**enarii procedens prima
 complet maturitatem partus hu-
 mani Et consequenter docet regu-
 lam per qua sciri potest an proles
 cito vel tarde nasci debeat Et e ista
 q accipiendus est dies primus q
 fetus incipit se mouere & compu-
 tandum est tempus a conceptioe
 vsq. tunc & duplum illius adden-
 dum est ad illud a tunc nascetur.
 unde dies qui motum precedunt
 triplicati attingunt ad diem nasi-

litatis. Unde si incipit se mouere
 septimo die nascetur in septimo me-
 se quia triplicatio septem dierum
 septem menses complet. Si nona
 die incipit se mouere. In nono me-
 se nascetur quia ter .90. dies effici-
 unt nouem menses. **V**icit ergo
Salomon decem mesium tempore
 coagulatus sum in sanguine ex se-
 mine hominis **J**ob. decimo. **N**on-
 ne sicut lac multisti me & sicut ca-
 seum me coagulasti. **T**agit ergo
 expresse materie feditatem. Et sic
Rabanus in glosa demonstrat h
 vtriusq. sexus dram. vt enim ap-
 unt phici **S**emen viri candidum
 est. **S**emen vero mulietis sangui-
 nolentum quorum commixtione
 certis spacijs corpus formatur do-
 nec animatum veniat ad partum
Aristote. tñ. 11. de animalibus dicit q
 mulier naturalit hz rationez pu-
 cipii passiuu in generaco e prolis &
 em administrat materia de qua v-
 tute formatia exite i semie forma-
 tur plis. Ita q semen viri nullo mo-
 est materia corpis plis. **S**ed mate-
 ria qua dat me ad qua se hz seme-
 viri sic artifex ad lignuz & sic ma-
 nus figuli ad olla & sic coagulum
 se habet ad lac Et hoc videtur esse
 qd hic dicit **Salomon**. **C**oagulatus
 fui i sanguine & i materia data a ma-
 tre ex semine hominis quum ad
 principium adiuum qd est virtus
 formatiua contenta in spiritu spu-
 moso spermatis humani. Et dele-
 tamento somni conuenientis.
Querit ei **A**risto. 19. de animalibus
 e. 1. **V**tz vigilia psequat natu i pri-
 ma creaco e an sonus. Et rñd q so-
 nus: qz mutaco q hz fieri de no ee

ad esse debet fieri per mediū. Sompnus autem videtur esse mediū inter vivere et nō vivere quia vita proprie est in vigilia. Illa tamē quies que est in prima cantione in embriōne nō est proprie sompnus quia embriō primo vivit vita arboris et postea vita animalis et tunc sompnus est in fetu proprie. Unde multi pueri quādo pauntur dormiunt propter cōsuetudinē dormiendi in matrice. De ista vilitate loquitur Bernardus in meditationibus. Attende iquit homo quid fuisti ante ortū a quis es ab ortu vsq; ad occasū atq; qd eris post hanc vitam a hō de viliterra factus a in vilissimo panno inuolutus menstruali sanguine i vtero materno nutrit. tunica tua fuit pellis secundina sic idutus venisti ad nos hec es memor q̄ vilis sit origo tui l. cō. xc.

Ego natus accepi communem aerem a simpliciter decidi in terram facta a p̄ primam vocem similem omnib; emisi plorans in volumentis nutritus sum acuris magnis. Nemo enim ex regibus aliud habuit natiuitatis incitum vnus ergo introitus est omnibus ad vitam et similis exitus // Declata miserabili conditioe hominis quantum ad e9 mōilitatē a abhoiābili e9 ceptione propter materie et loci feditatem. Prosequitur Salomon in hac parte de hominis lacrimabili educatione post ipsius natiuitatem. Et circa hoc duo facit. Primo narrat natiuitatis humane fragilitatem. Secundo assignat eiusde;

fragilitatis communitatem. Secunda ps ibi. Nemo enim ex regib; // Circa primū duo facit. Pri° fateet se habuisse ichoationē dolorosaz Secūdo fateet se habuisse educationē curiosā i volumētis. Quātū ad p̄mū dicit tā. Pa; fateet se Salomō i suo igressu fuisse miserabilē p̄ttria Caruit em diuiciarum proprietate. virium suarum potestate a omnium deliciarū iocūditate. Caruit g° diuiciarū p̄tate q̄ nūb; nate nichil secū attulit in hūc mūdū. testeo dicit. Et ego nate accepi cōmunē aerē q̄si dicet nec tātū me cū apportaui s̄ p̄prio vnde postem respirare sed vsūm olim communissimum tam testijs q̄ homib; imchi appropriari hec ego aerem creauī sed creatum accepi nec per me creatum singulariter sed a pro omnibus generaliter. Et similiter decidi in factam terram quasi dicit; Ecce q̄ carui omnū viriū potestate quia nec vni in mundū volās nec ambulans; nec nobiliter nauigans vel equitans; sed sic quacūq; fortitudine decidi de vtero matris mee vbi receptus per manus aliorum redinatus sum ad terram licet non immediate tamen mediate frā me supportauit videlicet q̄ facta sūt aū me a non p̄t me de nouo a p̄mā vocē similem omnib; emisi ploras. q. d. ecce q̄ carui deliciarū iocūditate q̄ p̄mā vox quaz emisi in mūdū fuit vox ploāt; a flet; a n̄ solū e° hoc factū s̄ oēs sic damāt i mūdū venientes q̄ omnes damāt. e. l. a q̄t q̄t nascūt ab eua. Si sint masculi omnes cōqueruntur de p̄mo patre adā a ideo damāt a.

Si sunt femine conqueuntur de prima matre eua: ideo clamant e qz propter eorum peccatum cum p̄a a dolore sunt in mundo victuri. Et ideo narrat b̄tus **Augustinus**. libro suo de visitatione infirmorum qz quidam phi fuerunt qui in natiuitate puerorum flebant lamētabantur a plangebant. Et i morte hominū letabantur a gaudebāt. Et cristus reuocaturus **Lazarū** ad vitam istam mortalem a miseram fleuisse legitur **Job. vndecimo**. Et lacrimatus est iherus. Notandū qz cristum supponimus quater fleuisse. In infantia In resuscitatione **Lazarū** super ciuitatem **Luc. de cōnono**. Videns ciuitatem aē. Et in cruce. **De b. quinto**. Cum clamore valido a lacrimis exauditus ē.

Primo in infantia vt sexerum hominem ostenderet vt lacrimas magis autenticas redderet vt in se credituros in suum amorem accēderet.

Secundo super **Lazarum**. vt exhiberet ei officium humanitatis. vt daret signum intime caritatis. vt cōpateretur amico qui reuocaret ad statum humane calamitatis.

Tercio super ciuitatem vt doctri nam quā docebat pro persecutoribus exorare confirmaret vt se fōtem pietatis ostenderet vt tyrānidem persecutorum suorum ostenderet. Quarto in cruce vt acerbitate mortis sue exprimeret vt nos ad sibi compaciendum excitaret vt ad miserendum patrem humano generi prouocaret. Et bene dicit qz p̄mam vocem. si. o. e. p. Prima em̄ vox humana aultima. est vox plorationis a gemitus: quia extrema

gaudij luctus occupat. **Proverbi** orum. de timo quarto. Et ideo conueniens est qz mediū concordet cū extremis dum in hac valle lacrimarum moramur. In ps̄. **Ascensionis** in corde suo dicitur val. la. dicitur de s̄cto viro sicut narrat **Solinus** de mirabilib⁹ mundi libro. secundo capitulo tertio. **Nascentiū** vox prima vagitus est. **Leticie** eius. differtur in extremum diem. **Solus** zeroastes ea dem hora qua natus est risisse legitur hec hoc in naturale. bonum pendebant futurum. Fuit enim inuentor artium magicarū cuius auu⁹ aulis crassus. que bella p̄fica rapuerunt nūq̄ risit. Et iō **Aul⁹ gellius** agnoia tus scdm **Solinū** ibidez dicit. Si ergo puer recēter nat⁹ q̄ i penā peccati original. p. 40. dies dicit siḡ leticie a iocunditatis ac si dicit. Ecce ei inq̄tatio cept⁹ fuit a ipeccis concepit me mē mea. Multū rōnabile ē qz nos ānuati p. dies. 40. plorem⁹ a a nobis siḡ leticie elongem⁹ qz p̄ccā actualia a p̄sonalia multa cōmissim⁹. **Deut. 9.** Jacui corā dño qz dragita dieb⁹ a qz dragita noctib⁹ qz viz eū supplicet a p̄cabat. Et **Moy**ses filijs isrl. Patet ergo qz merito **Salomon** fatetur se inchoacionem habuisse dolorosam. Secundo fatetur se habuisse educacionem curiosam. Et quantum ad hoc dicit sic. **In volumētis nutritus sum a curis magnis nulla prohis in mūdo bestie vel auis tanta sollicitudine indiget educacionis. Nullus** apparet fetus tante itecillitatis sic homo qui nec incedere nec comedere per se nouit nec bitere nullū

Secum indumentum affert Et ideo
 necesse est q̄ pannis et i volumē-
 tis pōtur Luc. secūdo. Inuenietis
 infantem pannis inuolutum. Vñ
dē Dugo. in dy dascalico libro pri-
mo Qui vsum vestimentorum pri-
 mus adinuenit cōsiderauit. q̄ sin-
 gula queq̄ nascencium propria
 quedam habent munimenta quī-
 bus naturam suam ab inōmōdō
 defendunt. Cortex ambit arborem.
penna tegit volucrum. a piscē sqa-
 ma operit. laā ouem induit. pilus
 iumenta vestit. concha testudinē
 claudit. nec tamē sine causa factū
 q̄ cum singula animantium natu-
 re sue arma habeant secum nata
Solus homo inermis nascitur et
 nudus. Oportuit enim ut illis qui
 sibi prouidere nesciunt natura cō-
 suleret **H**omini autē maior ex hoc
 experiendi occasio prestaretur cū
 illa que ceteris naturalit̄ data sūt
 propria ratione sibi inueniret. De
 eadem loquens Criso. super septi-
mo capitulo super Mathe. dat ra-
tionem quare inter alia animalia
 solus homo nascitur inermis. Et
 dicit sic. Omnem creaturam sensi-
bilem armatam et munitam crea-
uit deus alios veloci pedum cursu.
 alios vnguibus. alios pennis. alios
 cornibus. hominem solum sic dis-
 posuit ut virtus sua sit ipse deus. a
 in eo q̄ infirmiorē eum fecit in se
 ipso forciorē esse voluit i deo ut
 necessitate infirmitatis cōactus se-
 per necessarium habeat dominū
 suum requirere. Dicit ergo Saloñ
In volumētis nutritus sum a ci-
vis magnis. q. d. Ideo i volumētis
quia nudus Job primo. Nudus

egressus sum d̄ vtero matris mee
Ideo in curis magnis: q̄ infirmus
 a inbecillis. De pena a sollicitudine
 materna circa plē dicit Innocēti⁹
 de vilitate cōditiois humanē sic. Cō-
cipit mulier cum immundicia a fe-
lore. pait cum tristitia a dolo: nu-
trit cum angustia et labore: custo-
dit cum instantia a timōe. Istam
 originalem nuditatē docet Bernā.
 cōsiderandā esse frequēt̄ a d̄ cōfida-
 ratione scribēs ad Eugeniū sic. Cō-
sulo cōsidera maxime quid es. hō
viz q̄mō a q̄lic natus es. Nec mō
q̄ natus es s̄ a q̄liter natus attē-
das. Nudē nudū cōfideēs q̄ egres-
sus es de vtero matris tue. Cōfide-
rātū quid sis occurrit tibi hō nud⁹
a pauper miser a miseabilis hō do-
lēs q̄ hō sit. rubescēs q̄ nud⁹ sit.
plorās q̄ natus sit. murmurās q̄
homo sit: natus ad laborem nō ad
honorem: homo natus de muliere a
ob hoc cum reatu: breui viuens
tēpore. Ideo q̄ cum metu reple-
tus multis miseris Et propterea
cum fletu et verecundia multis a
multiplicibus q̄ miseris cōdis-
miseris corporis. miseris dū dor-
mit. miseris dū vigilat. miseris
quocūq̄ se diuertat. Enarrata
 humanē nātūtas fragilitate. pro-
 seq̄tur Salomon d̄ eiusdē fragili-
 tatis communitate et dicit sic. Se-
mo ex regibus aliud habuit na-
diuitatis iniciū quasi diceret quan-
tumcūq̄ resulgebat ornamen-
tis vestium a armorum: ministri
o militum a munimento forciunt
ale fuit eorum iniciū. Vñdē Ber-
nardus in quodam sermone de
passione domini. Graue iugum

Super omnes a totos filios Adami
 a die exitus de ventre matris eorū
 vsq; ad diem sepulture in matre
 oim. In sordibus generamur in
 tenebris confouemur. In doloribus
 parturimur ante exitum. miseris
 oneramus matres. In exitu in ore
 viproo lacramus. mirum q; non
 ipsi pariter lacramur. primaz vo-
 cem plorationis edimus. Merito
 quidem vtpote vallem plorationis
 ingressi vbi malicie plurimum. sa-
 pientie modicum vbi viciosa sūt
 omnia. omnia lubrica opta tene-
 bris a oblecta laqueis peccatorū
 vbi piditantur anime. vbi spīt
 affliguntur. vbi tñ vanitas a af-
 flidio spiritus est. Nemo ergo ex
 regibus aliud habuit natiuitatis
 incium. Et ideo finaliter concludi-
 tur. Vnus ergo introitus est om-
 nibus ad vitam a similis exitus.
 Si enim aliqua foret dissimilitudo
 hoc appareret in ingressu v egressu
 nobilium. cuiusmodi sunt Reges
 a principes: s; de eis ē sic de alijs q;
 buscumq; sicut de meipso iaz nar-
 rari. Ergo vn? ē introitus a filis na-
 titas oib; ad vitam a simil; exitus.
Eccl. 2. Didici q; vn? esset vtriusq;
interitus Et ideo metrice dr Moys
dñm seruo moys sceptrā ligomib;
equat dissimiles fili condicōe tē-
hit. Paupis a regis cois lex mori-
endi. Dat causaz flendi si scripta
tene legis. Et ideo hoīem cōueniē-
te alloquit Bern. in meditacōib;
 suis dicens. Quid supbis puluis
a cinis cuius cōceptus culpa: nas-
a miseria. vinere pena. mori angu-
stia. Cur carnem tuaz preciosis i-
pinguas reb; a adomas quā p?

paucos dies vñes deuoraturi sūt
 in sepulchro. Animam vero tuam
 non onas bonis opibus que deo
 a angelis eius representanda est
 in celis. Et infra Insanus sane la-
 bor emittere curam cordis a curaz
 carnis pagere in desiderijs imping-
 uate a fouere cadauer putridum
 qd paulopost esca vermium nul-
 latenus dubitat ac. Lco. 91.

D Propter hoc optau a da-
 tus est michi sensus a in-
 uocau a venit in me spiri-
 tus sapientie a proposui illam reg-
 nis a sedibus a diuitias nichil eē
 dixi in operacōne illius. Hec est
secūda pars h? capituli qd in pri-
ncipio diuisum fuit in quinq; que
pars itroducitur sic. Postq; Sa-
lomon dedarauit primum qd ad
sapientia acquirendam requit vi-
delicet hūilacō sapiaz pcedēs. Sic
conr exequit enarrādo secūdu sa-
pie acq; sitiuū v; de pccacōe; sapiaz
deposcentem. Et in tra lecta duo fa-
tit q; pmo oit qualiter p habē-
da sapia de pccabatur. secūdo expri-
mit qūtu ipaz desiderādo apprecia-
bat. secūda ps ibi. Et pposui illaz
Et icipit ibi tertia ps capli. Enarrās
qualiter p habēda sapientia de
precabatur dicit sic. Propter hoc
optau a datus est michi sens; ac
q; d. Confideāui carnis coruptibi-
litate mundi auositate supbie va-
nitatem a vidi q; nichil de eis fuit
optabile nichil desiderabile. nich-
quietatiuum voluntatis humāe
Nam caro circa eius cultum sollici-
tabatur quasi omnes est miseria
multiplicat dū accipit dū parturit
duz h vñit dūm resoluē sic fuit

superius declaratum. Et ideo sciens
 animam meam esse immortalem nec
 posse per se quibus fieri perfectam propter
 rei temporalis et caduce adeptionem. pro-
 pter hoc optavi et datus est michi
 sensus ad recognoscendum creato-
 rem meum et ei iuxta leges suas ser-
 uendum. **Optavi inquit: et datus
 est michi sensus.** In quo verbo ius-
 te redarguit iactantiam superborum
 quorum aliqui se dicunt adeptos sapien-
 tiam per naturale ingenium: aliqui per
 industriam et studium. **Iste vero humi-
 liter non dicit se acquisivisse sed potius rece-
 pisse.** Datus est michi inquit sen-
 sus. **1. Cor. 2. Quid habes quod non
 accepisti? Si autem accepisti quod glo-
 riaris: quasi non acceperis.** **Jaco. 1. Si
 quis vestrum indiget sapientia postulet
 a deo qui dat omnibus affluenter et
 non improperat.** Et invocavi et venit
 in me spiritus sapientie. **Inuocavi inquit
 vocavi: non solum voce exteriori sed
 ex corde.** **In ps. Cum invocarem ex-
 audiuit me deus iusticie mee.** **Glo.
 Cum intus in mente vocarem. et ve-
 nit in me spiritus sapientie.** Ecce quod fa-
 cilis impetratio gratie divine. **Opta-
 tur et datur. Inuocatur et venit. nec
 mentium si cito venit.** **In ps. Prope est
 dominus omnibus invocantibus eum in ve-
 ritate.** Sic ergo ostendit salomone quomodo
 per sapientiam deprecabatur. **Secundo
 ostendit quantum ipsam desiderando ap-
 preciabat et dicit sic.** **Et proposui illas re-
 gnis et sedibus etc.** Et ista psalmus est ter-
 cia psalmi capituli huius quod dividitur in
 duas partes: quod primo narrat quod ma-
 gis appreciabat sapientiam quam temporalia
 bona exteriora. **Secundo quod magis quam
 corporalia bona interiora.** **Secunda
 psalmi ibi. Super saltem et spegem dilexi**

eam. **Circa primum in littera lecta pro-
 fert salomone eam sapientiam que est
 verus dei cultus per fidem et caritatem
 tribus quod a mundanis maxime appe-
 titur: videlicet potentie honoribus et divi-
 cijs. potentiam vocat regem: honores
 sedes.** **Proposui inquit illam regis
 et sedibus.** **Quid autem sit regnum
 docet Aristoteles. 8. Ethicorum. c. 10**
**Distinguit enim ibi tres species po-
 litici principatus: videlicet regnum Aristocra-
 tiam et Mocratiam.** Regnum est
 est monarchia siue principatus v-
 niuersalis. quoniam videlicet vna persona principatur
 toti multitudinem virtuose. **Aristocra-
 tia est principatus plurium sed pauco-
 rum et virtuosorum.** **Mocratia est prin-
 cipatus plurium et multorum vbi vna
 magna multitudo gubernat de istis
 principatibus.** **Sic est secundum Aristotelem
 quod optimus principatus est reg-
 num vbi totum regnum ducit ad vnum
 et virtuosum et iustum hominem.** **Et
 per hoc probatur. 12. Methaphysicorum in fi-
 ne quod vnde deus regit et gubernat totum
 mundum tamquam vnum regnum bene ordi-
 natum et bene conuersum. quod dispositio na-
 turalis entium est talis qualis est op-
 tima. quod ex hoc patet quod vnum quod
 est optimum quando est in sua na-
 turali dispositione.** **Sed modo sic est
 quod pluralitas principatum non est
 bona. sicut non est bonum quod essent multi-
 te familie in vna domo inconvenerere et
 non communicantes ab invicem.** **Reli-
 quitur igitur quod totum vniuersum sit
 sicut vnum principatus siue vnum reg-
 num gubernatum ab vno governa-
 tore qui est deus primum mouens et
 primum intelligibile et primum bonum.**
**Et ideo concludit Aristoteles sic. En-
 tia non habent male disponi hec est bona
 pluralitas**

phiralitas principatum. **Vn**
 g princeps. Regnu totu vniuer
 si e regnu dei in q de monarchice
 pncipatur. De quo regno st xps.
Joh. xix. Regnu meu no est hinc
 quasi diceret. Licet regnu meum
 sit inter malos. tn no est hinc id
 est no sumit originē de hoc mudo.
 Et ideo vera tra est. Nūc autē reg
 nu meu non est hinc a non b
 Secūda at species politica pncipa
 tus q est Aristocrata i qua plu
 res vniuersi. pauci tñ dñantur. a e
 min⁹ bon⁹ pncipatus q regnu. Et
 ticia est min⁹ bona que vocat Ty
 moctia. In qua multitudo non
 optimoz s mediocres dñantur.
 Sicut aut tres isti pncipatus sūt
 boni: licet n equalit. Ita correspō
 dent eis tres corrupcōnes pncipa
 di: q pprie nō sūt pncipatus poli
 tici. s transgressiōnes a corrupcō
 nes eorūdem. Na regnu corrupi
 tur in tirādem. Aristocra in oli
 charchia. Tymocra in democra
 Primo g corrupitur regnu in ty
 rādem: quādo de rege fit tyrān⁹
 Sicut in regno dñatur vn⁹: ita in
 tyrādem: q tam regnu q tyrāni
 des videtur monarchie. S; in hoc
 e dñas q tyrān⁹ in omib⁹ intēdit
 vtilitatem ppriam. rex vero vtilita
 tem subdito. Et ideo sicut regnu
 est optim⁹ pncipatus: ita tyrāni
 des est pessima a corruptio moie
 chie. Contrariū em optio: est pes
 simū. Regnu aut a tyrādes sūt
 cōtraria: sicut rex a tyrān⁹ morali
 ter q mal⁹ rex fit tyrānus. **Se**
 cūda aut species politica pncipat⁹
 que est Aristocra: i qua pauci
 vniuersi dominantur: corrupitur in

olygratia. In qua pauci a vicioli
 dñantur qui oia bona cōitatis at
 tribuūt sibi pps a amicis a non
 intēdunt bonū ipso totū cōmuni
 tatis. s totum bonū suū a amicoz
 suoz. Vñ dignitates a officia cōi
 tatis cōferunt tantū amicis suis vñ
 vsurpant sibi pps. Tercia species
 politica pncipatus que est Tymo
 crata: in q multi boni mediocres
 tñ dñantur: corrupit in democra
 in qua multi: nō quidē mediocres
 s populares dñantur. Et ista cor
 ruptio min⁹ habet de malo. sic pnci
 patus sibi cōtrarius min⁹ habet
 de bono. Aristocra nāq pcedunt
 bonū cōmunitatem diuitem q pau
 per: quia Aristocra est pncipa
 tus mltitudinis collē de vtrisq.
 Sed democra intēdunt pncipa
 liter bonū pauperum a de dāpnis
 diuīti nichil curāt. a hoc e min⁹
 malū q bona cōmunitatis arroga
 re a vsurpare sibi a amicis. sicut
 faciunt Olygrachiti. Et Olygchi
 ti sūt min⁹ mali q tyrāni: q tyrā
 nus tantū habet oculū ad bonū
 suū pprium a nichil curat de amic.
 Sic g patet q tres sūt spēs pnci
 patus politica a tres earū corrup
 tiones a q opti⁹ pncipatus e reg
 nu: vel monarchia a eius corrup
 tio est pessima scilicet tyrādes.
 Dicit g salomon q in tantū appre
 ciabatur sapiam que docet rē co
 lere deum q preposuit illā potesta
 ti cuiuscumq pncipatus: q cū in
 ter spēs pncipatum regnu sit op
 timuz preposuit illam regno imo
 regnis. Est ergo hoc nomē regnu
 equiuocū: q vno modo regnu vo
 catur ipsa terra vel regio vni regi
 T. 1.

182

Regnu

subiecta: sicut dicimus regnum; fra-
 cie vel etiam anglie. Et sic accipitur
Matth. 2. ubi legimus quod dyabolus
 assumpsit christum in monte excel-
 sum et altum et omnia regna mun-
 di. Alio modo accipitur regnum per
 potestatem principandi solitarie siue
 monarchice. Et sic exponit Crisostomus
 illud Job. 19. Regnum meum non est
 de hoc mundo. et potestas vel autori-
 tas qua sum rex non habet originem
 ex causis humanis vel per huma-
 nam electionem sed aliunde: quia
 a deo. Tercio modo loquendo ipsi
 homines occupantes terram sub do-
 minio alicuius monarchie vocan-
 tur regnum. Et sic accipit regnum A-
pocal. 4. Fecisti nos deo nostro reg-
 num et sacerdotes. Siue ergo loqua-
 mur de regno que sunt terrarum re-
 giones siue pro regnis que sunt po-
 testates et principatus regnandi sci-
 viri preponunt bonam vitam regnis.
Ab hebre. xi. Sancti per fidem vi-
 cerunt regna. Preponenda est er-
 go vite sanctitas et morum probitas
 non solum regnis sed etiam se-
 ribus et honoribus mundanis et transito-
 rijs. Luce. 1. Deposuit potentes de se-
 de et exaltauit humiles. Sedens su-
 per equum qui libenter cespitat et
 prosternit equitatem: exponit se
 periculo si non descendat quod tumens
 equus videatur ad tempus porta-
 re suauiter. Honor mundi est qua-
 si equus eleuans hominem a terra
 et portans suauiter quia delectabile est
 hominem honorari per ministeria
 hominum: adulationes: inclinaciones
 et genuflexiones et vocari magister
 et dñe. Sed caueat honorabiles quicun-
 que: quia iste est equus valde dolosus.

Patrat de quodam histrione qui ha-
 buit quendam equum super quem equi-
 tabat et cum eo frequenter coram ho-
 nibus in aula ludabat et inter alios lu-
 dos quos equum suum docuerat. Do-
 cuit eum quod quocumque diceret sibi flec-
 tamus genua: equus sibi obediret et
 genua flecteret. Quam autem dicitur Leuate
 quod surget. Contingit ergo quod ministrallus
 histrio iste accedens ad festum cui-
 usdam nobilis et equum suum cum e-
 quis aliorum hospitium collocauit in sta-
 bulo. Cum autem homines comedissent
 iste ministrallus morabat sic debu-
 it circa hydum suum in aula. Inter-
 vadit quidam armiger ad stabu-
 lum et videns equum ministralli ro-
 tundum et pinguem. Reliquit ibi
 equum suum macilentum et ascen-
 dit equum ministralli recessit. Ci-
 to post innotuit negocius ministral-
 lo qui relictis omnibus: currit i-
 sequens istum armigerum. Armiger
 videns quod fere eum attigerat et
 apprehenderat. temptauit transire
 quandam aquam quam nullus
 pedes potuit transuadere. Videns
 ergo ministrallus quod erat in proci-
 du per dendi equum suum prosper-
 equo existente in medio fluminis
 clamauit fortiter ad equum. Flec-
 tamus genua. Statimque equus au-
 dita voce domini sui flexit genua et
 armigerum proiecit in aquam. Et
 cum damasset Leuate. equus sue-
 rexit et rediit ad dominum suum. Mi-
 nistrallus ille qui ludit et iudat at-
 que decipit homines est mundus. E-
 quus cum quo optime et maxime
 ludit est honor temporalis. in Psal-
mo. Fallax equus ad salutem. Ar-
 miger enim qui equum furatur est

quillet ambiciosus ad honores
Caveat ergo talis quæ quæ tumcūq;
 placet mundo quādo alius est i
 maxima seuitate dicit sibi. flecta
 mus genua priuabit euz hono
 re obrento. vñ phia loquēs in p
 sona fortūe hominib; q̄ impatien
 ter sustinent quando de honorib;
 a dignitatibus deponuntur. 2. de
 cōf. pla. 2. dicit sic **Hec nostra vis**
 est hunc continuū ludū ludius
 rotam volubili orbe versam. **Infi**
 ma fūmis a fūma infimis mutare
 gaudemus **Ascende** si placet: si ea
 lege ne vñ cum ludicri mei ratio
 postulet. descendere iniuriā; putes
Verfus. **Si placet ascende: si quo**
tendat rota tende **Eccl. 10.** **Sedes**
buai suploz. destruxit de; a sedē
fecit mites pro eis **Igitur pponen**
da est vite sanctitas q̄ vera sapiē
tia nuncupatur non solū tgnis v
potestatib;: s; etiaz sedib; a honoi
bus. **Sed qd̄ de diuicijs sentit sa**
lomō statū sub dit. **Diuicias nich**
il esse dixi i opacoē illius: v sapie.
Et tene dicuntur diuicie nichil qz
eis hoies annichilant **Iritando: i**
sidiando: machinādo a bellando.
Vnde ip̄e diuicias vnusquisq; an
nichilāē mītē aliū. **¶ Secūdo qz**
maxie in necessitate nō iuuant in
more i iudicio qñ hoies maxime
idigent tūc dñm suum dēlinquēt;
In. Ps. **Dormierunt sōnum suūz**
a nil mue. oēs. vi. di. in ma. suis **Et**
Job. 21. **Dives cū dormierit nich**
il secum auferet a piet oculos suos
a nichil inueniet. **¶ Terco dicunt**
nichil qz nō faciant aīm possiden
tū **Sicut vacuū d; nichil** **Eccl. 8.**
non satiat oculos visu nec auris i

plebit aūditu. **Nec mīzq; omīa ter**
rena sunt vana **Jē. 2.** **Asperi terrā**
a ecce vacua erat a nichil. **Ergo**
merito omib; p̄dictis est sapiētia
p̄ponenda. **Lcō. 9. 2.**

N **Ec comparauit illi lapidez**
preciosum quoniam om
ne aurum in compatiōe
illius: arena est exigua a tamq̄ lu
tum estimabitur argentum in cō
spectu illius. **¶ Postq̄ sapiens**
dedarauit valorem sapientie pre
ponendo eam potencijs honorib;
a diuicijs generaliter diuitez vi
dentur placere fm triā genera spe
cialiter videlicet. gemmas. aurūz.
a argentū **Ideo in parte ista ostē**
dit valorez sapientie per compa
tionem ad ista tria genera singul
latim a singulariter. primo de gē
mis. scdo de auro. tertio de argen
to. **Et est satis conueniens ordo.**
¶ Quantum ad primūz dicit sic.
nec compari illi scilicet sapientie
lapidem preciosum. **De istis trib;**
loquens simul Boetius. 2. de con
solacione dicit sic metro quinto.
Deu primus quis fuit ille. Aurū q̄
pondera tedi gemmasq; latē vo
lentes preciosa pericula fo dit.
¶ Narrat Boetius metro illo qz pa
tres nostri in etate aurea a mun
di principio fuerunt contenti de
hīs quibus natura indiget. Co
medebāt fruct; arbor; bibeāt a
quas fōtiū: dormiebāt i p̄tis a vte
banē lanis naturaliter coloratis.
Tūc ignorauerūt ei tinctuās pā
noz. mxturas liq̄um: dolositates
mercator; a crudelitates bellatoz
Oīa ei ista a cupiditate supserunt
exordiū. **Et ideo mō p̄ gēmis pro**
T. 2.

Aurum & argentum pugnāt homines
 sine quibus natura humana suffi-
 cienter regi possit immo ista velle
 latere videntur. In cuius signū in p-
 fundo & in visceribus terre latent.
 Quicquid enim necessariū est ad
 vitam humanā vel est elōgatum
 a terra: sicut corpora celestia: vel ad-
 minus de terra oritur & in superficie
 se offert: sic herbe: arbores: bla-
 da & huiusmodi. Illa vero que ad
 humanā naturā non vident sub
 terra latent cuiusmodi sunt aurū
 & argētum & lapides preciosi quo-
 rum generatio est in abscondito. Et
 ideo ille qui talia primo scrutatus
 est & fodit preciosa pericula p qui-
 fiunt. Et hoc ē quod dicit Boetius
 Deu prim⁹ aē. dicit ḡ Salomon.
Nō comparauit illi scilicet cultui di-
uino qui ē summa sapia in hac vi-
ta lapidem preciosū. Nec est mirum
quod summa virtus lapidis preciosi tā-
tū potest proficere ad salutem corpo-
ris. Cult⁹ vero dei proficit ad salutem
mentis. Et ideo bene dicit Job. 28.
Nō confertur tinctis in die coloribus
neque lapide sardonio preciosissimo
vel saphiro. Dicit ergo quantum ad
gemas quod eas sapie nō comparauit
& nō ad equauit. Quātum vero ad
aurum & argētum ostendit prepo-
terationem sapientie in estimaci-
one sua per duo exēpla. Nā aurum
cōparat arene & argentum hito. Et
per ista duo omnē intelligit pecū-
am. Et ideo sicut lutum & arenam cō-
culcamus & cōtempnim⁹. Ita omnes
pecuniam. Et vilipendere debem⁹ in
cōparationem ad vitam bonā hoc
est eam citius relinquere quā quod tras-
grediamur vel negligamus man-

data dei. In ps̄ dilexi mandata tua
 super aurum & topazium. In arena
 est sterilitas: dissolubilitas & gra-
 uitas. Et istas tres cōditiones defe-
 ctivas causat amor pecunie in mē-
 tib⁹ mundanorū. Sterilitate: per
 auariciam propter quā impediuntur
 ne liberalit⁹ fructū facient peniten-
 tie. Ecclesiastici. 4. Qui amat diuiti-
 as fructū nō capiet ex eis. Ier. 22.
Scribe virum istum sterilem virum
qui in diebus suis non prospera-
bitur. Secundo de ordinatis amor
pecunie: causat in homine dissolu-
bilitatem. Sicut lapilli in arena sūt
inter se diuisi & non cōglutinati p
coherentiam: ita inter amatores pe-
cunie semper est diuisio: discordia
& litigium. Tercio causat in eis g̃-
uitatem que est appetitus tendendi
deorsum. Subtrahit enim mentem
a cecitatibus & facit eam inherere
caudicis. Et ideo signat⁹ dicit Sa-
Proverb. 8. Accipite disciplinam
 meam & non pecuniam doctrinam
 magis quā thesaurū eligite. Notan-
 dum est tamen quod pecunia preiudi-
 cat sapientie in diuersis videlicet
 in precipiendo. In discernendo & in
 protegendo. Isti enim actus sunt
 proprie operationes sapientie rec-
 te percipere: iuste discernere & salue
 proteggere. Sed iam venit pecunia
 & istas operationes usurpat. Preci-
 pit enim magnam & paruis diuitib⁹
 & pauperibus & omnes ei obediunt
 ad nutum sicut monachus abbati
 suo Ecclesiasti. decimo. Pecunie o-
 bediunt omnia. Secundo discernit
 & iudicat & sic omnia iura mundi
 allegat pro & contra notabilissime
 ad p̄p̄ oīcū suū. Sed et iō sistorijs p

tribunali. tam in foro eccliaſtico q̄
Civili de quib⁹ oibus dicit Mich.
 3. Principes eius in muneribus
 iudicabāt a ſacerdotes eius in mer-
 cede docebant a p̄phete eius in pe-
 cunia d̄mabant. **T**ercō pecunia
 p̄tegit a defendit tam iniuſtos q̄
 iuſtos. **Ecc̄. 10.** Sicut enim p̄tegit
 ſapiētia ſic protegit a pecunia. **Ma-
 rat** ador lapidarij. c. 9. de **Jaspide**
tres cōdicōes. **V**na eſt q̄ ſi caſte
 geratur facit portantem tutum po-
 tentem a ſanum. **S**ecūdo dicit q̄ ſi
 geſtans dat falſuz iudiciū lapis
 pdit virtutem ſuam. **T**ertio ad-
 dit q̄ lapis non exercet virtutem
 ſuam poſſime niſi inducatur in
 argēto. **M**oraliter iſte lapis figu-
 rat iuſtitiam. hec eſt enim virtus
 quedam que ſe h̄ntem facit tutuz
 a ſanum a fortem. **p̄ubi. 12.** Non
 conſiſtabit iuſtum quicquid ei
 acciderit. **E**rat etiam ſemp̄ tut⁹ q̄
Sapie. 7. **I**uſtorum anime in ma-
 nu dei ſunt. **S**ed ſecūdo iſta iu-
 ſtitia eſt talis nature ſi ille q̄ eā porta-
 re debet fecit ſim iudiciū ſtati p̄-
 dit meritū ſuū. **E**ps. 8. **S**i at̄ auct̄
 ſit ſe iuſt⁹ a iuſtitia ſua a fecit imi-
 q̄tatez om̄is iuſtitie ei⁹ n̄ recorda-
 buntur i p̄uaricacōe. q̄ p̄uaricatus
 eſt a in p̄ccō ſuo qd̄ fecit i ip̄is mori-
 entur. **E**rgo iuſtitia pdit virtutem
 ſuam a p̄mū ſuum debitum. **S**i
 hō fecerit ſim iudiciū. **S**ed dolen-
 dum eſt nimis de tercō q̄ iuſtitia
 h̄is diebus non exercet virtutē
 ſuam niſi iuolatur argento q̄ tū-
 tiq̄ ſit dā causa pauperis nō ex-
 pdit nec abſolut̄ in **Curijs** p̄pe-
 vel regis: niſi iuolatur argento
Et idēo nimis vbiq̄ vificatus vir-

bum p̄phete ſup̄ius allegatū **P̄n-**
 cipes eius i muneribus iudicabāt
 q̄tum ad paupes a d̄nos a ſacer-
 dotes eius in mercede docebant q̄-
 tum ad viros eccliaſticos. **E**t p̄phete
 eius in pecunia d̄mabant: q̄tuz
 ad religioſos viros. **E**t b̄n̄ dicit̄
Ecc̄. 8. **M**ultos pdidit aurū a ar-
 gentum a vſq̄ ad cor regum extē-
 dit a conuertit. **C**onuertit videli-
 cet ad iniquitatem **E**t v̄tur mam-
 mona iniquitatis **Ecc̄. 10.** **N**ihil
 iniquius q̄ amare pecuniam. **//**
Secūdo **Salomon** cōp̄ at argentū
 luto cū dicit. **T**amq̄ lutum eſt iā-
 bitur argentum in conſpectu illi⁹
Et melto r̄q̄ lutū. **L**utū eſt deſp̄ati-
 uū cuiuſcūq̄ qd̄ tangit. p̄pter ſuā
 feclitatem **V**nde qui cadit in luto
 totaliter deturpatur in corpe **I**ſto
 mō qui cadit in amorem argenti
 vel pecunie neceſſario maculatur. **S**i
 p̄trahatur argentum ſup̄ albiffi-
 mum p̄gamenum relinquit ſm̄
 tactum argēti vna magna linea
 in p̄gameno a t̄n̄ argentum eſt al-
 bum a p̄gamenum ſilicet. **E**odem
 modo licet anima ſit innocens a
 munda a argentum ſit res in ſuo
 ḡne bona q̄ om̄is creaturā dei bo-
 na eſt. b̄n̄ ea v̄centibus **S**i t̄n̄ for-
 titer imp̄matur aie p̄ amorem. re-
 linquat ibi lineā nigram peccati.
 cuius vltimus punctus eſt caſus
 ad infernū. **J**ob. 21. **D**ucunt in bo-
 nis dies ſuos a i p̄ncto ad ifer-
 na deſcēdūt de iſto luto d̄. **A**ba.
 7. **V**e q̄ mltiplicat n̄ ſua vſq̄ q̄ ag-
 guat ote ſe deſū lutū. **S**ecūdo lutū
 eſt tenax a t̄t̄tiū. **V**n̄ hō n̄ ambu-
 lat i p̄fūdo luto n̄ cū m̄gno labore
 a frequē ſiſiḡit a ſtat̄ inobilitet
T. 7.

nisi sibi caueat. Ita est de ambulante in amore pecunie retinet mente a infigit ne possit proficere merito spiritualis vite. In cuius figuram Pharaon rex egipti oppressit filios israel seruitute luti a lateris ne essent liberi in regno suo Exod. 1. Ita dyabolus existens in mundo nititur opprimere seruitute argenti a diuiciarum sciens qd nemo potest duobus dominis seruire Matth. 6. Non potestis deo seruire a mamone. a qui seruiunt mamone infigunt in luto qd non possunt proficere. In Ps. 115. Tripe me de luto vt non infigar. Recitat Aristo. in poeta sua qd poete athenienses vocauerunt dona compedes: quia sic compeditus non potest pcedere sicut vellet a posset secundum virtutem motum corporis sui: sed constringitur a extrahitur ad ambulandum secundum mensuram quam compedes sibi limitant a concedunt. Ita recipientes dona quantumcumque sunt discreti a fortes iusticia sentiunt se restrictos a retentos a quasi quodam modo compeditos ne similiter libere exerceant quod iusticia sibi suadent. Tercio de luto decocto sunt lateres durabiles contra ignem a sic amatores luti a pecunie sunt apti vt ponantur in igne infernali imperpetuum Ecclesiastici. 9. Corda hominum replentur malis in delectationibus pecunie a post hoc ad infernum deducuntur super aurum a argentum gratia bona puerbio 12. Lectio. 97.

Super salutem a speciem dilexi eam a preposui pro luce habere illam quoniam iertinguibile est lumen illius. Postquam Salomon declarauit sapi

entiam esse preponendam bonis exterioribus puta potens: diuicijs a honoribus. Sic ostendit sapientiam esse preponendam bonis corporalibus tam exterioribus quam interioribus. Et circa hec tria facit. Primum ostendit qd sapientia preponderat omni corporali prosperitati. Secundo eam assimilat cuiusdam spirituali qualitati. Tercio declarat eam sam exempli dati. Secunda pars ibi. et. proposui pro luce. Tercia ibi. Quoniam iertinguibile. Circa primum est aduertendum qd duo bona sunt ad corpus pertinentia que amplius appreciantur mundani videlicet: a sustentia sanitatis a apparentia speciositatis. Hec enim maxime affectat homo habere quantum ad bona corporalia: videlicet corpus suum sanum a pulchrum: sed secundum sententiam in spiritu sancti quare nobis per Salomonem proponit utriusque istorum preponenda est sapientia id est conuersatio bone vite vel deuotus dei cultus. Vnde dicit sic. Super salutem. Quantum ad primum. Et speciem. Quantum ad secundum dilexi eam id est sapientiam. Ratio primum est quia sapientia est salus anime. Et ideo quantum preponderat anima corpori: tantum preualet sapientia corpori a sanitati. Ecclesiastici. 70. Salus anime in scitatie iusticie. Ratio secundi est quia pulchritudo corporis est multum vana. puerbio. 31. Fallax gratia a vana pulchritudo. Cum ergo salus anime magis sit diligenda quam salus corporis: a salus corporis plus quam forma corporis propter quod super utraque est sapientia diligenda. Respondum est qd sanitas corporis

non est nimis diligenda. nec corporalis infirmitas nimis detestanda imo quando a deo imittit augeat gratia actionibus acceptanda. quae valde cedit in bonum infirmitas corporalis si non afflit paciētia mentis. **Primo** est ei ut antiquis exemplis utat: infirmitas corporalis quasi archae preciose coactenacō persone scelerose incarcerationē. Socij fugientis arrestacō a hostis existētis expugnacō. **Primo** enim dico quod infirmitas corporalis est quasi archae preciose coactenacō quāto enim cista est archa fortioribus catenis ē colligata. Et quāto pluribus seris ferreis est clausa. tūto est aptior ad suandum thesaurū quod intrinsecus est reconditū. Sic quā corpus hominis est infirmum ligatur sic solet dici vulgaritē vinculū ipsius dei. et seratur sera quāz solus deus aperit et tunc est tale corpus aptū ad suādū thesaurū preciosum ipsius aīe que est ipsum nobilissimū iocule dei unde **Berū.** Thesaurū seruādum accipi pro quo mercator nō insipiens sanguinem suum dedie vinculo. Ergo infirmitates sūt gētanter sustinende quando nobis deus mittit. **Eccl. 6.** Subice humerum tuum et porta illam et ne accideis in vinculū illius. Et infra. De cor vite est in illa et vincula illius alligatura salutaris. Hoc est quod signanter dicit **Apo. 2. Cor. 12.** Libenter gloriabor in infirmitatibus meis ut inhabitet in me virtus christi. Quāto sum vincitū infirmitatibus tūc sum fortis sicut cista apta et idonea ut inhabitet in me virtus christi. quāto infirmior: tūc

fortior sum et potens. **Secūdo** infirmitas corporalis est moralitē quasi persone scelerose incarcerationē. Quāto vnus fur vel predo capit qui multos socios habuit et multorum conscius vinculat et magnis tormentis affligitur donec dicat et confiteatur veritatez et suos socios in crimen pdamet et accuset. Caro enim moraliter est res multū criminosa. Socij sui sunt sensus corporis et frequēter spoliānt animam virtutibus. **Istum** furem deus capit et incarcerationē et ponit ad questiones et tormenta quāto mittit sibi fortes febres vel guttas vel palefimus et sic de alijs. Et causa est quod alias non confiteretur veritatem nec socios in crimine proclamēt. Unde videmus cōmuniter quod illi qui sanivix in anno. vel in duobus cōfitebantur annis. statim cū infirmatur mittunt pro confessoribus suis et faciunt accusacōnem sue confessionis coram Curato. **In ps.** Cum occideret eos querebāt eum et reū. et dicitur. ad eum et rememorati sunt quod deus est. ad. e. a. d. ex. te. eorū est. Et in alio **Ps.** Multiplicate sūt infirmitates eorū. postea accelerauerunt. **Tercō** infirmitas corporalis est quasi socij fugientis arrestacō. Contigit quādoque quod multi socij pegrinantur simul. in itinere faciunt expensas cōmunes et viuunt delicate symbolum conferentes. et vnusquisque pro capite soluat. **Euenit** ergo interdū quod vnus eorum fugere nititur simbolo suo nondum soluto et interdū aspōtare ratam suam et alij etiam soluent pro eo cōiter. **Talem**

Depleten sum iustum est attestari
 a ad simboli sui solutionem compelli.
Isto modo moraliter anima a cor-
 pus peregrinantur simul i hac vita
 2. **Cor.** 4. **Q**ua diu sum? in hoc cor-
 pore peregrinamur. **F**aciunt expen-
 sas comunes quia nec anima sine
 corpore; nec corpus sine anima de-
 leatur in peccando. **I**ustum est g
 q sicut vterq; in delectationem: in
 peccato participat. **S**ic vterq; pro
 rata sua in penitencia simbolu; sue
 peccationis exsoluat. **M**odo sic est q
 caro est sicut socius fugitiuus a i-
 constans a nollet solvere quid q
Job. 13. **F**ugit velut umbra a nuq;
 in eodem statu permanet. **D**eus er-
 go qui iust? est a iusticias diligit
 facit eam arrestari per infirmitate
 a compellit eam solvere q tum iusti-
 cia exigit: velit nollet **Mar.** 18. **M**i-
 sit eum in carcerem donec redderet
 v. debitum. **E**xemplu; hui? habet
Isay. 38. de rege **E**zechia qui cum
 peccasset contra dominum i hoc q
 sibi non fecerat canticum regraci-
 atorium pro victoria nobilissima
 quaz sibi deus fecerat. **Ec.** 2. 19. **R**u
 angelus domini percussit i vna no-
 de in castris **Sennacherib** regis
 assirioz. 184000. **O**ffensus ergo do-
 minus contra ezechiam misit sibi
 infirmitatem grauissimam de qua
 egrotauit vsq; ad mortem. **M**isit e-
 tiam ad eum **Isay** am prophetam
 qui sibi diceret **D**ispone domui tue
 quia morieris tu a non viues. **E**t
 fuit propheta scdm rationem a
 non scdm prescientiam. **E**t statim
Ezechias conuertit faciem sua ad
 parietem a oauit cum lacrimis do-
 minuz a fletu mag? fleuit. a stati

^{osasa}
 egresso **E**zechia de palacio regio:
 anteq; transiret mediam partem
 atri; dicit dominus ad **Isay.** **R**e-
 uertea dicit ezech. duci populi mei
Audiui orationem tuam a vidi la-
 crimas tuas a sanauit te. **D**ie trio
 ascendes in templum domini ad
 dam diebus tuis quindecim annos
 a tunc tercio die ascendit in templu
 a cantauit illud canticu; **E**go dixi
 in dimidio dierum meorum vada
 ad portas inferia. **E**cce quomodo
 ezechias quia non soluerat deo
 quod debuit: arrestatus fuit per i-
 firmitatem donec soluisset perfec-
 te. **A**ntiqui enim patres provido-
 rijs eis concessis diuinitus. **C**anti-
 ca regraciatoria curiose solebant
 componere. sicut dicit magister in
 historijs quarti libri **R**egum qua-
 to. **Q**uarto infirmitas corporal
 est hostis resistentis expugnatio
Caro enim concupiscit aduersus
 spiritum. **S**piritus autez aduersus
 carnem. **N**ec enim sibi inuicem co-
 trahantur **Ad Gal.** 4. **E**t ideo debi-
 litas carnis est fortitudo spiritus.
eccl. 1. 19. **I**nfirmitas grauis
 sobriam facit animaz. **V**nde **Ber-**
nardus exponens illud **A**postoli.
Quando infirmoz tuc fortioz sum a
 potens dicit sic. **R**uid mirum si hol-
 te debitato fortioz efficiaris: n fo-
 te illam insanissimam dicam ami-
 eam que non cessat concupiscere ad-
 uersus spiritum. **E**x quibus omibz
 satis patet q sanitas corporis no
 est nimis affectanda: nec infirmi-
 tas corporis nimis detestanda. a q
 super salutem corporis sapientia e
 amanda propter quod dicit **S**alo-
 mo **S**up salutem dilexi eam. **S**ecundo

p̄p̄mit sapientia; pulchritudini.
Super salutem inquit a specie; di-
lexi eam. nec meum Species enim
 siue corporis pulchritudo est bo-
 num defectiuū a bonis; deceptiuū
 Primo dico q̄ forma pulchritudo
 vel species est bonum defectiuum
 Nam cōtinue fugit; cōtinue p̄dit a
 diminiuitur Vñ Boe. 3. de cōsola.
psa. 8. Fome vero mitor vt rabi-
bus est vt velox vt vernaliū floz
mutabilitate fugacior Et infra Esti-
mate q̄ntum vultis mimio corporis
bona duz sciatis hoc q̄d aiq̄ mira-
mē triduanē febris igniculo p̄f-
se dissoluū de hoc d̄t Quidius. 2.
de arte amandi. forma bonum fra-
gile est q̄ aiq̄ accedit ad annos.
fit minor a spacio carpitur ipsa
suo. Nec viole semper nec florent
lilia semper Et riget amissa sp̄ma
relicta rosa. Et tibi iam venient fi-
tam formosi capilli. Jam venient
ruge q̄ tibi corp̄ arent Et id̄ dat
cōsequentē bonam doctrinam hōi
qui vult se facere amabilez q̄ stu-
deat animuz suum colere p̄ virtu-
tes a sciencias. q̄ illa est pulchri-
tudo p̄manens vsq̄ ad mortem.
Vñ subdit iā molie aim q̄ duret
a astrue formam Solus ad exte-
mos p̄manet ille rogos. Nec leuis
ingenuas p̄ctus soluisse p̄ artes
Cura sit a linguas edidisse duas
videlicet grecam a latinam Et ei⁹
dem li. 3. dicit sic Quācito me misa-
rum larantur corpa rugis Et peis
i mūdo qui fuit ore color Est ergo
species bonuz defectiuum vñ eccl̄.
11. Ne laudes hominez i specie sua
nec spernas hominē in visu suo.
Secūdo est itez bonū m̄f̄ctū. Ra-

ro em̄ cōiūgitur pudicia a pulch-
 tudo. vñ de auctor libri de varieta-
 te carminum ad Joh. de normis.
7. dicit sic Tria sunt seminum ge-
nera que inculto iuuentutis agro
absq̄ comitantibz; z; anis rarissi-
me cōualescunt. Elegantia pulch-
tudinis: vigor fortitudinis a sua
iūtatē vocis. pulchritudo enim
iuuenem aliene p̄redam libidinis
aut p̄donem efficit castitatis For-
titudo audaciā igeit audacia vō i-
iurias cōmittendas impellit. At
vero qui vocis amicitate p̄minēt
lasciua modestis ludicra proficiēs
us a iocosa serijs asponunt. vñ
helynād⁹ sicut narrat vñ cenc⁹
li. 2. c. 199. Difficile iuenitur aliq̄s
leuis vocis a grauis; vitētiū q̄ppe
vocis leuitas tantum vite grūtas
plandum desidēt Et subdit Et vi-
di infinitos tam viros q̄ muliēs
seu feminas tante vite peiores q̄
to vocis meliores Nec ille. Est er-
go pulchritudo siue species bonū
quoddā corporis quod tñ multis
est occasio magni mali et id̄ sig-
nanter dicitur Eccl̄. 9. Auerte faci-
em tuam a muliere compta a ne
circumspicias speciem alienā p̄
ter speciem mulierum multi perie-
runt Et ex hac concupiscentia q̄si
ignis exardescet. Tercō species
corp̄alis est bonum deceptiuum.
Fugit enim hominem in superbiā
aliquociens a sic propter formaz
carnis p̄dit gratiaz mentis In ci-
lus figurā legim⁹ Matth. 12. q̄ he-
rodes i diuino suo celebrās diem
natali sui Iussit occidi iohannez
baptistam. Herodes interpretat̄
glorians in peilibus a signat de
 T. 4.

specie corporis gloriantem que tota est in pelle siue in superficie et non in profundo. Vnde Boetius 7. de consolatione. Si lineis inquit oculis homines viderentur et eorum visus que obstantia penetraret. Nonne introspectibus visceribus illud altipiadis superficie pulcherrimum corpus turpissimum videretur. Igitur te pulchrum videri non tua natura sed oculorum spectantium reddebat infirmitas. Homo ergo glorians in pelle sue pulchritudinis celebratur de bono tam vano quod non operando sed nascendo recepit. Et iste statim occidit Johannem: id est gratiam propter vanam gloriam deceptus. Daniel. 17. Species decepte. Lectio. 92.

Uenerunt autem michi omnia bono pariter et illa et inumerabilis honestas per manus illius. Postquam autem declaratum est quod bonum est colere deum quod vocatur hic sapientia: quia maius est omni honore temporalis: omni deo corporali et omni valore mundi ali. Et sic per omnes quod habet singularem excellentiam. Hic ostendit quod ipsa habet generalem sufficientiam. Et circa hoc duo facit. Primo narrat affluentiam diuine liberalitatis. Secundo vehementiam humane iocunditatis quam causabat in eo sapientiam acquisita a deo. Secunda pars ibi. Et letatus sum in omnibus. Venerunt michi omnia bona etc. Notanda est historia de Salomone que ponitur 3. Reg. 3. Salomon post mortem patris promotus ad regnum cum hostias immolasset deuote nocte sequenti

apparuit ei dominus dicens. Postula quid vis ut dem tibi. Cui Salomon. Domine deus ego sum puer paruus ignorans egressum meum et exitum et tu elequisti me super populum tuum: quia est innumerabilis sicut arena maris da michi cor docile ut discernere possim inter bonum et malum et ut possim iuste iudicare populum. Placuit ista petitio domino. Et respondit dominus per somnium Salomoni. Quia postulasti verbum hoc et non petuisti dies multos: nec diuitias nec animas inimicorum tuorum: sed postulasti tibi sapientiam ad discernendum iudicium. Ecce feci secundum sermones tuos et concessi tibi cor sapiens et intelligens ut nullus ante te similis tui fuerit: nec post te surrecturus sit. Insuper et que non petuisti concessi tibi: videlicet diuitias et gloriam et si in preceptis meis ambulaueris longos faciam dies tuos. Ex hac historia est notandum quod dei liberalitas est magna: quia non solum quod iuste petit concedit: imo dat amplius quam petitur. Circa quatuor materiam solent notari ista versus. Plus dare quam tollat: rogare tunc pollicetur. Job Salomonem deus vasa floentem te probatur. Quorum sensus est quod tanta est diuina liberalitas quod quando aufert homini bona temporalia ad eius experientiam et meritum ut in Job: et iterum reddit ei plus quam abstulit. Secundo plus concedit quam petitur. Tercio plus tribuit in effectu quam exprimit in permissione. et ista tria per tres historias sacre scripture declarantur. Primum signum liberalitatis diuine videlicet quod plus reddit quam abstulit: per de Job Cui deus

abstulit primo tam prolem quam substantiam videlicet .x. filios et tres filias .1000. ouium et 3000. camelorum 400. iuga bouum 400. asinas sic patet Job .i. Cum autem Job profecta deo in omnibus exhibuisset patientiam Placuit Job facere restitutionem plenariam ablatam: et non solum restituit sed omnia bona sua mobilia duplicauit. **Job ultimo** Addit dominus quod cum fuerat iob duplicata. Cum enim prius habuisset septem milia ouium habuit in fine .10. milia ouium et .10. milia camelorum et mille iuga bouum et mille asinas Patet ergo quod de plus datus est tollit. Secundum signum diuine liberalitatis imo experimentum est quod plus tribuit quam rogat. et hoc declaratur in historia superius posita de salomone et hinc .3. et .21. palip. c. i. Tercium experimentum diuine liberalitatis est quod plus tribuit promissum implendo quam expressit promittendo. Et istud patet per historiam quam ponit **Numeri .11.** Vbi legitur quod cum essent .12. tribus filiorum israel: et dominus sacerdotum contulisset tantum tribuui videlicet **Leui** Murmurauerunt alie tribus contra Moysen et aaron et allegabant quod rationabile foret quod de aliqua alia tribu forent similes sacerdotes. Allegabant etiam quod forte deo placeret quod etiam de qualitate tribu forent similes sacerdotes in tanta dignitate vni domui et tam paucis tradentur ministris dicit ergo dominus ad Moysen quod acciperet duodecim virgas duodecim principum et scriberet in vnaquaque virga nomen principis cuius erat: excepta virga tribus **Leui**: quia in illa iussit dominus scribi nomen aaron **Similiter** iussit

dominum quod preter virgas illas duas decem acciperet vnam aliam quam foret virga communis omnium tribuum in qua nomina omnium tribuum scriberent: ita quod essent in vniuerso virge .13. et precepit Moysi quod cum ab eis virgas singulas accepisset secundum formam predictam poneret eas in tabernaculo coram domino vna nocte et promisit quod illi virga que gereret per officio sacerdotis quod in crastino germinaret Et si illa virga que fuit virga communis omnium germinasset: signum foret quod de quolibet tribu fierent sacerdotes ut sic per istum miraculum cessaret murmur populi de sacerdotio contra Moysen et aaron **Factis** ergo omnibus istis rediit Moyses in crastino et inuenit virgas aaron germinasse: floruisse et folijs dilatatis amigdala protulisse Ecce declaratum est populo per semper quod tantum apud aaron et stirpem suam: deinceps sacerdotum dignitas permaneret **Patet** ergo quod de plus impleuit in opere: quam pollicitus erat in promissione: quod non promisit nisi germinare: et contulit germinare: et florere: cum folio et fructu. **Ex** quo patet secundum istos versus: etiam experimentum diuine liberalitatis continentium: **Plus dare ad.** **Media** autem historia de istis tractat **Salomon** in libro huiusmodi dicens. **Venerunt** in omnia bona pariter cum illa sapientia de dono dei **Vn** dicit glossa hic. **Quidam** christi precipit notitiam quam sapientia dicit: omnium pietas et virtutum habet gratiam et in futuro vitam eternam **Et** innumerabilis honestas per manum illius **Innumerabilis**: quod perpetua et eterna. **Temporalis** ei gratia quod fuerit mirabilis est cum tempore huiusmodi numerus motus secundum preteritum et posterum. **et** phicoz **Sed** honestas eterna inuincibilis

26
 Et infinita apte post. **Honestas**
 vno modo est idem quod virtus et hone-
 stum idem quod est virtuosum. Et accipit
Aristo. honestum. 8. ethi. vbi di-
 stinguunt tres species amicitie scilicet
 tria amabilia. videlicet vtile delectabile
 et honestum. Et sic accipitur in
 tractatu illo qui sic incipit. **Mora-**
lium dog. phoz vbi auctor loquens
 de consilio. dicit quod triplex est delibe-
 ratio consilij capiendi. **Prima** est
 de honesto tamen. an videlicet illud
 de quo consilium petitur sit honestum
 aut non. **Secunda** est de utili an sit
 vtile vel non. **Et tertia** de conflictu
 vtriusque quod si quod sit vtile et non ho-
 nestum. virtuosum et iustum. nul-
 lo modo est eligendum. **Vn** narrat
Valerius ad tyberium. c. 4. quod **Th-**
emistoles attheniensis strennitate
 et prudentia patriam suam delicta-
 tam: ceperat ad statum pristinum re-
 ppare. **Xerxes** regem cum suo exerci-
 tu fugauerat de grecia et cepit colligere
 tam potentiam quam thesaurum
 et anhelare ad hoc quod **Atthenienses**
 obtinerent principatum grecie. **Iste**
 ergo **themistoles** intrauit quodam
 die concionem. hoc est congregacionem
 potentium et sapientium de ci-
 uitate attheniensium. **Et** dicit se delibera-
 se de quodam negotio quod si pos-
 sit ad effectum perducere nichil ma-
 gis populo attheniensi esset proficu-
 um. fuit tamen tale quod oportuit celari
 et occultari. **Vn** petiuit a concione
 quod vnus de septem sapientibus ei de-
 putaretur cui deliberationem suam
 communicaret occulte. et si ille eam
 approbaret poneretur in effectum.
Datus est ergo sibi quidam sapi-
 ens qui dicebatur **Aristides** dicit

ergo se deliberasse istud quod si sibi
 concederetur insultum ad naues lacede-
 moniorum quod omnes in vna classe sunt
 in mari vicino et eas statim incederent
Ipsi fuerunt domini maris et sic
 multo potentiores lacedemonijs
 effectum obtinerent de facili totam gre-
 cie principatum. **Isto** audito rediit a-
 ristides ad **Concionem**. **Et** sic inquit
 consilium **themistoles** est vtilissimum.
Ita est omnino iustum nec publicauit
 vltius quale fuit. **Statim** tota con-
 cione acclamauit quod equum si est nec
 expediens nobis erit. **Et** iussit orationem
 quod **Themistoles** desisteret ab incepto.
Vn apud aliquos virtuosos
 nichil fuit vtile nisi quod fuit honestum
 et iustum et virtuosum. dicit ergo **salom.**
 quod aduenit sibi innumerabilis **honestas**
 per manus sapientum per exerci-
 tum et operationes virtutum.

Le. 94.

Et letatus sum in omnibus quoniam ante
 cedat me ista sapientia et ignorabam
 quoniam omnium bonorum mater est.
Postquam **salomon** declarauit
 affluentiam sine liberalitatis in concedendo
 sapientiam deuotis precibus postulata
 habet consequentem de clarat vehementiam
 humane iocunditatis quam mens humana
 consequitur per sapientiam impetratam.
Et circa hoc duo facit. **primo** ostendit quomodo
 per sapientiam redditur homo opotus sed
 quomodo ad sapientiam sit homo dispositus
 sed a psalmo ibi. **Quoniam sine fictione.**
Cum primum duo facit primo narrat **salom.**
 quomodo sapientia sibi contulit habundantiam
 scientie iocunditatis. scilicet quomodo ab
 eo abstulit ignorantiam in ueritate
 et citatis. sed a psalmo ibi. **Et** ignorabam
 Narras ergo quomodo per sapientiam

Id est per sancte conversationis con-
 scientiam habuit abundantiam
 locunditatis dicit sic. **Et letatus su**
in omnibus quoniam antecederat
me ista sapientia. Letari debet ius-
tus a merito tam in presenti quam in
futuro. In presenti quidem de tribus
de sui domini infinita bonitate. In
Psalmo Letabitur iustus in domi-
no et sperabit in eo et laud. omnes
red. corde. Est enim leticia dilata-
tio cordis sicut tristitia est cordis
contritio. Cor autem iustorum sic est dil-
positum: quod lata pars est aduersus super-
us apud deum et stricta pars versus mun-
du. Et ideo cor iustorum semper est letum
de deo. dicitur ei leticia quam leticia a
latitudine. Vnde sic lapis in ecclesia quod dicitur
hanc suam latitudinem versus superius continet
lumen et oleum. et quod subuenit ut con-
lapis dicitur superius et latitudo infer-
ri tunc lumen extinguunt et oleum ef-
funditur. Ita moraliter quod dicitur cor hominis
hanc suam latitudinem versus celum et co-
num versus terram continet lumen gratie
et oleum caritatis. quod subuenit ut
totum extinguunt. Et quod cor hominis semper
debet habere latitudinem ad deum. ideo
semper debet habere leticiam de deo. Vnde
psalms. Subdate deo omnis ter. ser. ac
Secundo debet letari in sue conscien-
tie puritate. In psalms. Letetur mos sy-
on et exultent filie iude. Sion inter-
pretatur specula. Est autem specula locus
et eleuatus a quo homo potest de faci-
li conspiciere a se paul: sicut in turribus
castrorum patet. Mons sion est animus
viri iustus: altus per contemptum terre-
norum et aptus ad speculandum a re-
motis per considerationem celestium et
futurorum. In isto more debet esse la-
leticia et quies. In cacumine altissimi

et motum non sunt habitacules veterum nec
 phuiaz: sed est quies et serenitas spiritus. Et
 eodem modo est in mente viri iusti quod sic
 docet **Sen. Mens sapientis est sicut ce-**
lum supra speram lunemque non sunt
pegne ipsi rationes. Sed si in mente iusti
figat terra per peccata: hanc statim media
confessione. Et ideo subdit. exultet filie iu-
de quod dicit. Non solum letari debent innocentes
perfecti in sue conscientie puritate: sed etiam peccate-
tes et confessi. Iuda ei confessio interpretatur
dicitur Ipoetas in anphorismis su-
is parte. A. Despicit cum risu facte se-
curiores: que vero cum solitudine mo-
lestissime. Vult dicere quod in infirmis
conuenit duplex alienatio men-
tis. quod cum risu et leticia: quod
cum desolatione et tristitia. pri-
ma desipientia est defacili curabilis
Secunda de difficili: quia prouenit
de materia melancholica que est dif-
ficilis ad dirigendum. Moraliter o-
mnis desipit et alienationem mentis
patitur. Vnde de peccatoribus dicitur
Isaie. i. Deliquerunt dominum:
blasphemabant sanctum israel
ab alienati sunt retrorsum. Inter is-
tos tamen est diuersitas. Nam qui-
dam desipiunt cum tristitia despe-
rationis de diuina misericordia et
sacramentis ecclesie et talis desipi-
entia est molestissima: sicut desipu-
it Cayn. Genes. 4. Maior est iniqui-
tas mea quam ut veniam merear. Alij
peccant et desipiunt: sed tamen cum
leticia spei de diuina misericordia.
In Psalmo. Secundum multitudinem
dolorum meorum conturbata est anima
mea. Tercio debet letari iustus
in presenti de sui proximi prosperi-
tate: sicut unum membrum letatur de al-
terius salute et tristatur de infirmitate

dicit enim toti de suis cōfratribus
 semper illud Mathateorū. 12. Sic
 fas est et decet meminisse fr̄m leta-
 mur itaq; de gl̄a vestra. Dicit ergo
Salo. Letatus sū in oībus nec mi-
 rum. qz ad Rōs. 8. Diligētib; deū
 omnia coopantur in bonum siue
 sint p̄s̄pa siue sint adūsa. p̄. 12.
Non contrastabit iustuz quicq; d
 ei acciderit **Et** idō nulla fortūa ma-
 la est apud sapientez; Sicut de cla-
 rat Boe. 9. de conf. p̄sa. 4. q; qui
 libet potest formare fortunam suā
 sicut voluerit **Si** em̄ est aspa a fu-
 stinet eam patienter facit eā me-
 ritoriam a occasionem merendi.
Si est letaq; bene ea vtitur tō facit
 sibi **Et** idō d̄t p̄bia boe. In vestra
 fitum est malum qualem vob; for-
 tunam formare malitis. Omnis
 enim qui videtur aspera aut exer-
 cet aut corrigit aut punit. hoc est
 Omnis aduersa fortūa. aut exer-
 cet perfectos a corrigit imperfectos.
 aut punit iniustos. **Et** idō signan-
 ter dicitur ad p̄bi. 4. In oībus ḡ-
 tias agite ad p̄bi. 2. Scio humili-
 aris scio a habundare vbiq; a in
 omnibus institutus sum a facia-
 ri a ēfūire a habundare a penuri-
 am pati Omnia possum in eo qui
 me confortat. Letatus sum ergo
in omnibus Sed quare. Certe qz
 antecedit at me sapientia ista a
 timor domini. qz inciu; sapientie
 timor domini vel cultus dei deuot⁹
 qui vocatur pietas. Job. 28. Ecce
 timor domini ipsa est sapiētia ac
Ista sapientia debet semper homi-
 nē precedere a viam ostendere a
 p̄parare p̄bi. 2. Oculi recti vide-
 ant a palpebre tue precedent gres-

sus tuos **S**ūt enī duo ḡna hominū
 quos sapientia non precedit vide-
 licet impetiosi a accidiosi: hōies enī
 capitosos p̄cipites a impetuosos
 non p̄cipit sapientia s; stulticia.
Dicit enim Senē. q; duo maxime
 sūt cōtraria oīf; festinacō. s. a ira.
Et idō iracundi a impetiosi nūq; da-
 bunt sapiens cōsiliū. Indiget ei
 quiete a deliberacōe **V**nde Senē.
 de quatuor virtutib; Prudētib;
 p̄p̄um est examinare cōsilia a non
 cito facili credulitate ad flā plabi
Vnde tales non p̄cedit sapientia
 s; aliqui subsequitur per sue p̄s̄p̄
 cōis penam ad discit alias cauci⁹
 negociari. **S**ecundo accidiosos
 nō p̄cedit sapientia. qz negligē-
 tes sūt in p̄uidendo a p̄ordinando
 añ tēp; **Et** idō cū tēp; tūc
 eie nimis tarde **Et** idō d̄t Senē. de
 copia verbor; siue de q̄tuor virtuti-
 bus cardinalib; **S**i prudēs eē cupis
 in futurū p̄s̄p̄ctū intende **Et** q; p̄nt
 cōtingē aīo tuo cūda p̄pone. n̄l ti-
 bi subitū sit. s; añ totum p̄spicias
 hā qui prudēs ē nō d̄t nō putauit
 hoc fieri qz n̄ dubitat s; expectat
 non suspicatur s; cauet **I**stud est
 cōtra sero penitētes cōtra ordinā-
 cōez dei de suo statu d̄ntes contra
 illos qui sunt de amicis suis carna-
 libus nimis confidentes **Et** p̄ h̄
 de salute p̄pa disponere differunt.
Aliē est de sapientib; a iustis. qz
 tales seper antecedit sapia **I**uxta
 illud Eccl. 2. Sapiētia filiis suis vi-
 taz inspirat a suspicit inq̄rentes se
 a p̄ibit in via iusticie. **S**ic ḡ p̄tz
 q; sapia ofert habūdātā sc̄a iocū-
 bitatis. sed aufert ignorātā ina-
 te acitatis **Et** q; tū ad h̄ s; iugē i

litera. Et ignorabam quoniam omni
 honorum mater est. **I**ta enim est
 que dicit ecclesiastici vice simo quar
 to ego mater pulchre dilectionis
 a timoris a se spi. **S**apientia ei ma
 gis dicit mat q̄ pat. q̄ sicut pater
 est ca principal in generacoe pro
 lis a mat secundaria q̄ pncipiū est
 passiuū. **I**ta i oi opacoe meritoria
 deus e hē p̄: a hūana idustria hē
 mat. **E**t loquit de scia methaphy
 sic imaginādo sapiam q̄i quādaz
 persona: sicut fecit **Boetius** libro
 suo de consolatione philosophie
 per totum. **C**uius persone descrip
 tionem ponit **Boetius** libro primo
 pla p̄ma talē refert sibi iacenti in
 lecto apparuisse a casū suum de an
 tiqua p̄speritate deslenti: mulierem
 quādaz forme reuerentē: fulgētibz
 ocul: colore viuido a ierhaustrivi
 gous q̄nis etate p̄cedē in statu
 ra fuit discrecois ambigue q̄ a q̄n
 apparuit quasi statuē cōis hūmāe
Aliqui videbat celum pulsare capi
 tis sui vertice. **A**liqui etiā vltra vide
 bat caput eleuare intantū q̄ hōim
 respicientiū frustrabatur iuitum
Vestres habuit q̄s sibi p̄p̄is mai
 bus indissolubili matia subtili ar
 tificio fecerat. **I**n quaruq̄ summitate
Treta l̄ra greca. **I**n inferiori matē
 gie alia l̄ra scribebatur. **I**n dextra
 portabat libellū. **I**n sinistra sceptrū
Ihus descriptionis intellēs e talis
Phia siue sapia i sexu describitur
 mulieris q̄ phie idē officiū ouenie
 moraliē q̄s naturalē ouenie muli
 eri. **S**icut ei officiū mulieris est vi
 cū parē a postea ad sufficientē eta
 tē de semetipsa nutrire in esse nali
Ita phie debet vix i esse morali pa

tere a nutrire. **I**n cui⁹ signū aīquū
 phi phiam vocauerūt matre: suā
 sicut **Plato** a **Demostenes** dixisse
 legūt i li. de vita phōz. **V**ū isti du
 as matres se fatebant h:ē. viz na
 turā a phiā de quabz matibus fu
 it eorum sentētia. **N**aturā nos genu
 it mōles a rudes: sed phiā nos ge
 nuit diuinis v̄tutibus iformatos.
Dec est ergo causa quare apud o
 nes tam grecos q̄ latinos philoso
 phia pigebat in sp̄tie mulieris. **Q**
 cūli fuerunt fulgentes: i hūmen p̄
 um habentes quia philosophiam
 nichil obscurum potest latere. **C**
 lor autem erat viuidus a vigor in
 exhaust⁹ quia veritas philosophi
 e demonstracōibus incorruptibi
 libus est ouera a tamen a deo est
 antiqua q̄ nō est nostri temporis
 qua ante humanam adinuenio
 nē ab eterno fuit possessio diuina
 sicut dicitur **Ecclesiastici**. **O**mnis
 sapientia a domino deo est a cū ip
 so fuit semper a est ante eum sta
 tura fuit discrecois ambigue q̄
 modo similis cōmuni statuē hūma
 ne: modo celū pulsare: modo celū
 transcendere videbatur ad designā
 dum q̄ in aliqua sui parte tractat
 de moralibus: de naturalibus a de
 hīs que homo comprehendere po
 test. **I**n āquā de celestibus que vix
 homo attingere valet sicut i astro
 nomia. **E**t aliquando de superceles
 tibus p̄nta de deo: primo motore a
 intelligencijs in quibus mlta nos
 latent: p̄tractat. **V**estres subtilissi
 me sunt scilicet scientie liberales q̄
 sicut corpus sub veste regit a orna
 tur. **I**ta phie natura sub sc̄is simo
 cinalibus q̄ sūt ḡmatica i hōrica

a dyalectica a s^b geometrie dime-
 sionibus . arismetrice ppor^oib⁹
 musice modulac^oibus co opitur
 a reliud suis ornamentis vestitur
Et tñ istas vestes phie texuit ma-
 nibus suis materia indissolubili
 a subtili artificio q^o licet dicte scie
 sint vestes exornatiue phie sub-
 iectiue ptes nichilominus sūt de-
 monstrac^oibus subtilissimis cō-
 nere . In superiori parte lra Theta
 scribebatur q^o val^o tñ q^o tum . **T** .
 a significat theologia . In inferiori
 margine . **P** . lra greca scribebat^r .
 a significat practica . **Et** mē istas
 lras ad scalaz modū quidam g^o
 dus insigniti fuerūt quib⁹ ab in-
 feiozi elcō . **P** . vsq^o ad sup^o qd ē
T . esset ascensus a tñ vult deno-
 taē viz q^o ad phm pertin^o aliquñ
 opari . aliquñ studē vite contempla-
 tiue . a aliquñ indulgē vite actiue
 Et q^o vita actiua siue practica per
 cōtemplatiua⁹ regitur a consistit
 circa t^o palia ista administranda .
 vita vero cōtemplatiua circa eter-
 na consistit a celestia . **I**do lra the-
 olog^o . capitalis i superiori margie
Practice vero lra in inferiori vt ra-
 tionabil fieret ascensus a descensus
 p^o t^o penunc ab actiua ad contem-
 platiua⁹ nunc eōtra descensus .
Circa tñ vestes phie nōt Boetius
 q^o duos defectus . vn⁹ eāt q^o erāt
 obducte quadam caligine negle-
 cte vetustatis Sicut videmus in ā-
 tiquis ymaginibus puluerib⁹ a
 aranearum telis ob tectis **Alius**
 defectus erat q^o vestes phie erāt
 aliquib⁹ i p^otib⁹ violenter lacera-
 te . **Primū** significat q^o phie ornamē-
 ta cuiusmodi sūt . s^b ille scie libera-

cloneto

les de q^oby pcedem est non habē-
 tur in tanta veneratione nec i taz
 cōmuni exercitatione modernis
 t^o p^oib⁹ sicut antiquitus habebāt
 s^b sūt quasi negle^o a obliuioi tra-
 dite nisi apud paucos . **Secūdu⁹**
 designat diuersas sectas a vari-
 as opimones phantū . **Vñ** cui⁹
 vnus accepit vnā p^otiā a
 aliis alia⁹ a sic phiam s^b m appa-
 rentiā lacerauerūt q^o quis in verita-
 te lacerari nō possit cū ipsa i disso-
 lubili materia sit effe^ota . **In** ma-
 nu dextera portauit libellos a in si-
 nistra sceptr^o . **Ad** denotanduz q^o
 duo sunt op^o a sapientis . videlicet
 informare a castigare . **Et** libellos
 habuit in manu dextera q^o nobili-
 us opus est docere q^o punire . **Lib**
 em denotat informacōez a sceptr^o
 p^ouisionem ad denotandū sicut
 q^o in sapiente debent esse pruden-
 tia a iustitia . **Habuit** hęc ymago
 libellos per quos prudentia deno-
 tatur in dextera **Et** sceptr^o per qd
 designatur iustitia in sinistra . **Et**
 hęc est descriptio philoso . s^b m bo-
 etium . **Attē** menses vero preter il-
 lum modum philosophiam tri-
 pliciter descripserūt . **Aliqui** sicut
 dominam delicatam iacentem **Ali-**
 qui sicut impatricem stantem **Ali-**
 qui reginam in cathedra sedente⁹
Primū mouebantur ex hoc qd di-
 citur septimo phicorum . **In** qui-
 escendo namq^o a sedendo anima
 sciens fit a prudens . **Et** ideo ad de-
 notandum q^o sine quiete a pace
 in turbacionibus seculi a sensua-
 litatis malus potest scientiam a-
 dipisci . **Lecticam** autem philoso-
 phie q^otuor p^o sone portabūt . **Due**

In specie idem nū. s. phylōs a thōpo
 namor a labor. Et due in specie pu-
 ellarum philomena a gmena. v.
 cura a vigilia scdm Dug. in didal-
 ca. Licet expōsitor Boetij Gualtel-
 medicus dicat qd omēs q̄tuor hūe-
 runt species puellarum. Secūdo in-
 ter athenienses fuerunt alij qui de-
 pinxerunt quasi stantem a hoc in-
 iamis templorum. Et super caput
 suum sic erat scriptū. **V**fus me ge-
 nūt: mēōia me pepit: odi stultos
 a opera ignara. **T**ercio depigeba-
 tur in pretorij sicut regina sedens
 in cathedra cui sub ascellis ordinā
 bantur duo reuerendi senes hinc
 a inde qui vno genuifero fugebāt
 mamillas. **I**psa vero sup vtrumq;
 manus quasi cofouendo extendit
Sic ergo in pretorio depigebatur:
 ad denotandū qd sine sapientia ve-
 ritas iudicij exerceri nō potest a qd
 iudices q̄tumcumq; sint senes vel
 ex p̄ta semper indigēt nouo sapi-
 entie nutrimento **De. 2.** Sine do-
 lo lac concupiscite vt in eo cres. in-
 fa. **Et ecci. 24.** q̄ speciosum canicij
 iudicium a presbiteris cognoscere
 consiliuz. q̄ speciosaretānis sapi-
 entia a gloriosus intellectus a con-
 silium. **Lectio. 96.**

Quā sine fictione didici a
 sine inuidia coico a honest-
 tatem illius nō abscondo.
Postq̄ Salomon declarauit qd
 sapientia causat i homine sādte cō-
 uersacōnis iocunditates. **H**ic ostē-
 dit qualez requirit ab homine dis-
 posicionis stabilitatem. **E**t i formā
 tur i hac litera specialiter viri scolā-
 tia quo ad tria videlicet qd habeāt
 zelum solū veritatis in intellectu

mōtūm placidē caritatis i affectu
 a signum iūme bonitatis i effectu.
 vt sic veritas i addiscendo: caritas
 in docendo a bonitas i viuendo. **Q**uā-
 tum ad primum dicit sic. **Q**uam si-
 ne fictione didici. **N**otandum qd
 i addiscendo virtuosum est intelli-
 gere modum a finem a ordinem.
Debet enim deuo? scolāris prepo-
 nere vtilitatez subtilitatez: humilita-
 tem sublimitatez a sodalitatez vāni-
 tati. **P**rimo vtilitas preponenda ē
 subtilitati **Matth. 11.** Tollite iuguz
 meū super vos a discite quia mitis
 sum a humilis corde **V**nde **S**eneca
 in quadam epistola cōtra insistē-
 tes sup uacuis dicit sic. **R**uid te tor-
 ques in illa questione. quam sub-
 tilius est contempisse q̄ soluerē.
Et epistola. 82. In libris commū-
 bus. 28. Deridēt nimis logice vsq;
 ad senium insistentes **E**t dicit sic
Mus inquit sillaba est **M**us case-
 um rodit **S**illaba ergo caseum ro-
 dit. **P**utasne me nunc nō posse sol-
 uere. **R**uid michi ex ista inscienti-
 a periculum imminet. **R**uid i com-
 modum. **S**ine dubio vtendum ē
 ne quādo i muscipula sillabas ca-
 piā: aut ne qm si negligētiōz fuero
 caseū liber comedat. **O** quam pu-
 eriles iēptas. **E**t infra. **S**i multuz su-
 presset etatis parce dispensandū
 esset vt sufficēt necessarijs. **N**unc
 autem que dementia ē superuacua
 dicere in tanta temporis egestate
Hec seneca. **I**deo **A**ristotiles libro
 de pomo declarans phylōsophye
 virtutē a loquēs de logica dicit sic
Hec scia est vtilis a est vtilis vt scor-
 pio i tiriaca q̄ licet sit venenū: tñ si
 det patienti: doloz minuit a p̄cāc

192

extra de statu monachorum q̄ dei
 timorē ḡ non licet religiosos habe-
 re officium doctorū. **P**ro hō tenent
 minus ad perfectam humilitatem
 q̄ ad perfectā paupertatem. sed ad
 paupertatem sic tenent q̄ nullū do-
 minū possunt recipere ḡ nec aliquē
 honorem. q̄ sic d̄m̄m repugnat
 paupertati: ita honor humilitati. **M**a-
 gisteriū autem sine honore: nō cō-
 ferunt. **A**d oppositum arguit sic
Ilaye. 4. p̄terea captiu⁹ duc⁹ est
 populus. q̄ n̄ habuit scientiā. **G**lō
 q̄ noluit habere scientiam. ḡ si vo-
 luntarius defectus sciētiē punitur
 a deo studium sciētiē erit laudabile
Pro Dierō. ad rusticum monachū
 Nūq̄ de manib⁹ tuis a oculis tuis
 recedat liber. **E**t infra. **A**ma scienti-
 am scripturarū a carnis vicia nō a-
 mabis. **I**tem **D**ieronim⁹ ad Pau-
 linum presbiterū. **I**n omnes diui-
 ne historie libros p̄ totū aiāt pau-
 linū ad studiū scripturarū a ad in-
 gressum religionis. **V**bi inter alia
 dicit sic. **S**ancta quippe rusticitas
 solum sibi prodest a q̄tu; edificat
 ex merito ecclesiam xp̄isti: tantū
 nocet si de studentibus nō resistat
Et infra versus finem. **O**ro te frater
 karissime inter hęc viuere: ista me-
 ditari: nichil aliud nosse: nichil a-
 liud querē. a loquē de libris scrip-
 ture sacre. **E**t subdit. **N**ōne tibi vi-
 detur iam hic in terris regni celestis
 habitaculū. **A**d istam ques-
 tionem dicendum q̄ omnis religio
 ad colendum deum constituit. **C**o-
 luntur autem deus per opera caritatis
 ad deum a ad proximum: tam per
 opera vite cōtemplatiue q̄ per ope-
 ra vite actiue. **I**nter opera autē; vi-

te actiue est diuersitas. q̄ quedā
 dependēt immediate a cōtemplatiōe.
 a ad cōtemplatiōē ordinant. **E**t ta-
 le op⁹ ē docere. **Q**uedā ordinantur
 ad cōtemplatiōē; s̄ nō immediate si-
 cut ē militāē l̄ seruire infirmis vel
 recipere hospites vel aliqd tale. **P**o-
 test ḡ cōtingere q̄ aliqd est licitū
 vni religioni q̄ nō alteri. q̄ non re-
 pugnet religioni in q̄tū religio. **S**ed
 q̄ ep̄ngt detm̄ato fini particularis
 religionis. **L**oquūdo ḡ de religionib⁹
 dicitur q̄ a nō laycorū. **I**te de religio-
 nib⁹ ordinatis ad cōtemplatiōē si-
 cut sūt mōchy: canonici a oēs fra-
 tres. **D**ico q̄ licet eis pro loco a tem-
 pore studio vacare scripturarū. **A**d
 cuius euidentia dico sex conclusōes
Prima est q̄ religiosi sūt maxime
 idonei ad studium qui sunt maḡ
 abstracti a alienati a curis mundi
 a delictis carnis q̄ sic docet cōmen-
 tator i prologo. **A**phisiē. **C**astitas
 a alie virtutes morales q̄bus scupis-
 centie reprimuntur: p̄cipue valent
 ad acquirendas scientias specula-
 tiuas. **S**ed tales debent esse religio-
 si a maxime pauperes quorum to-
 ta cura debet esse per continentiam
 abstinentiam a paupertatem resistere
 mundo a domare carnem. **E**t ḡ
 illi ceteris paribus maḡ sūt idonei
Secūda p̄positio est q̄ licet religio-
 sis scripturarum studio intendere.
Hoc probatur sic. **O**mnē illud est
 licitum religioso quod inuat pre-
 cipue ad obseruantiā religionis q̄ fa-
 ctū foret nimis q̄ aliq̄s obligaret
 se ad aliquē statum a tū abdicaret
 a se illd q̄ p̄cipue offert ad talem
 statū: s̄ studiū scripturarū maxie cō-
 fert ad obseruantiā religionis. **C**ōfert

enim multuz ad continentia: sicut patet p illud **Ihero.** ad **Rusticuz** monachū. **A**ma sciētiā scripturā a carnis vicia n̄ amabis. **A**u fert em̄ studiū lasciuā carnis a delectationem carnalem: qz dicit **Auicēna.** Quādo vires naturales intendūtur in suis actibus vires animales remittūtur a eōuerso **I**urta illud **Eccī. 31.** **V**igilia honestatis tabefaciet cōnes. **V**aleat et ad destruendū cupiditatez a ad amorem paupertatis. sicut p3 de p̄bis antiquis quī ppter expedicōnem sū dī paupes se fecerūt. **Vñ Sapie. 1.** Nichil esse dixi in opacōne illi9 **E**t **2. Machab. 1.** dicitur. **N**os autē nullo horū indigem9. **I.** exterioruz sub fidioz: habētes solatio s̄ctos libros qui sūt in manib9 nostris **V**aleat tercio ad obiam. **Vñ Aug. 9.** de operib9 mōchoz. **R**ue penitētia est lēioz nolle obtemperare: dū vult eivacare. **Vñ** ex hoc apso qz vacans studio discit obtemperare sētencijs veritatis: efficiatur a bilior ad obediendū sētencijs sūoz prelatoruz. **T**ercia ppositio qz quib9 religiosis sacre scripturē a etiā cuilibet intēdere licet studio doctrine p̄bie. **I**stud p3 sic **C**ui licet p̄ncipale: licet omne illd qd p̄cipue ofert ad illud. **S**ed ad defensionē sacre scripture tam otrap̄hos qz otrap̄hereticos p̄scise ofert dicitā p̄hoz. **g** licet ista studē ad defensionē sacre scripture. **F**rustra aliquis efficeretur miles si sibi interdicerent arma sua. **Vñ de Aug. de doctri. xp̄iana. c. 20.** **P**hi autē qui vocatur: si qua forte vera a fidei nr̄e accōmoda dixerunt a

maxime **Platonici:** nō solū foum dāda nō sūt: sed ab eis tamq̄ ab iniustis possessorib9 in vsum nostrū rēdicanda. **E**t ponit exemplū qz sicut populus egipti9 de quib9 recesserūt filij israhel: habuerūt p̄dola q̄ quib9 filij israhel detestabantur habuerūt etiam vasa aurea a ornāmēta q̄ filij israhel mutabāt de p̄cepto diuino a ea in vsum p̄p̄os ouertebāt. **I**ta doctrine gentiliū: quedā licet sup̄uacua a superstitiosa contineant. **D**atent tamen multa vtilissima veritati in quērendo. **A**d idem adducit **Ihero.** vnam figuram in epl̄a ad p̄machium monachū a alludit legi moysayce **Deut. 21.** que d̄t sic. **S**i pugnas cōtra inimicos tuos viceris eos a videris inf̄ captiuos mulierem a placuerit tibi eam habere vxorez. **R**adet primo cesariem a circumcidet vngues a flebit p̄ntes vno mense a sic intrabis ad eaz. **D**e sic **Iheronim9.** **S**i ad amaueris captiuaz mulierem: scientiā secularez a ei9 pulchritudine captus fueris de caluā eā atqz illecebras terminuz a ornāmēta verborū cū remotis vnguib9 seca a laua eā p̄phaliviro a tūc requiesces cū illa a dicitō **S**inistra eius sub capite meo. a dextera illius aplexabitur me. **E**t mētos tibi fetus captiua dabit ac de moabitide efficiet israhelites: **E**t h̄is patet qz monachis a religiosis licet studere in litteris p̄hoz. **H**oc tamen faciendum est s̄m ordinaōnē platoy quoz infest exponē in studijs aptiores. **T**ercia conclusio est qz religiosis licet a ouenit docere. **Vñ Ihe. ad Rusticiū**
Et habet

Et habetur. 6. q. 1. **V**ive in monasterio ut dericis esse merearis: longoque tempore discere ut postmodum doceas. **S**ecundo arguitur sic: **N**on licet religionis modum quod presertim religiose fecisse leguntur virtuose. **S**ed omnes isti tam verbo quam scripto docuerunt qui etiam religiosi fuerunt. **H**ieronymus monachus. **A**ugustinus canonicus. **C**anonicus vero in **C**anone vocatur dericus apud **A**ugustinum 12. q. 1. **N**olo ut aliquis **V**ni regulam de omni vita dericorum que vocatur **R**egula beati **A**ugustini quam multi alii religiosi supererunt postea. **I**nter quos sunt fratres predicatorum: carmelite a lege postea heremite sancti **G**uilhelmi et sancti **A**ugustini et multi alii venientes in unum collegium facti sunt heremitis vrbamite. **E**t assumpserunt sancti **A**ugustinus regulam quam heremite vite omnino repugnat. **E**t vocatur modo ordo ille **O**rdinis heremitarum sancti **A**ugustini de quo ordinem nunquam fuit **A**ugustinus quia nunquam fuit heremita. sicut patet per verba eius. 10. confessio in fine ubi loquitur ad deum dicit sic. **C**ontritus peccatis meis et mole miserie mee agitante in corde meo: meditatuseque fugam in solitudine et prohibuisti et confortasti me dicens. **I**deo propter omnes mortuos est qui vivunt iam sibi non vivunt: sed ei qui pro eis mortuus est. **S**ic ergo habemus inter religiosos quos tam verbo quam scripto docuerunt **H**ieronymus. **A**ugustinus. **G**regorius magnus et **G**regorius nazarenus. **B**ernardus. **J**ohannes damascenus. **B**asilium. **C**risostomum. **Q**ui omnes monachi fuerunt excepto **A**ugustino et multis quos longum est enarrare. **H**oc tamen

est notandum quod fuerunt in primitiva ecclesia quidam monachi presumptuosi: qui de sanctitate vite presumentes auctoritate propria docendi officium usurpabant. **E**t in hoc multum turbabat ecclesiam par. **S**ic habetur 16. q. 1. **Q**uidam monachi **E**t contra eos emanaverunt decreta patrum de minantia quod hoc eis non licet publice et in populo nisi in ecclesiis prelatibus eis imponatur: quo hito apti sunt ad docendum. **I**ta quod religio non impedit actum doctoris sed magis adorat. **Q**uinta conclusio est quod licet eligentis nomen et statum et honorem magistratibus recipere: hoc patet sic. **N**ichil quod est promotivum virtutis et apostolice perfectionis assumulativum est eligentis illicitum. **S**ed statum magistratum et nomen magistratum habuerunt apostolice sicut de **P**aulo dicitur **T**himo. 2. **P**ositus sum ego predicator et apostolus. et veritatem dico et non mentior doctor gentium in fide et veritate. et 2. **T**himo. 1. **I**n quo positus sum ego apostolus et predicator et magister gentium: ubi **P**aulus se vocat magistrum et doctorem de honore autem manifestum est quod est testimonium virtutis. **V**ni si ideo non foret magistrum licitum: quia magistrum est honorabile: nec alia virtus foret homini licita: quia omni virtuti debetur honor: nec alia etiam scientia foret licita vel appetibilis merito: cum omnis scientia sic de numero bonorum honorabilium sicut dicitur primo de anima. **S**exta conclusio est quod expedit ecclesie quod aliqua religio instituat principaliter per doctrinam et studio scripturarum. **R**espondeatur sic. **E**xpedi ecclesie quod aliqui

religiones instituantur pro subleuā-
 da primorū necessitate a procurā-
 da primorū vtilitati corporali: g̃ a
 multo fortiori expedit q̃ instituat̃
 religio vel religiones que p̃curent
 vtilitate; spirituales; q̃ mag̃ ē pas-
 cē mentē q̃ ṽtrē Et elemosine spi-
 rituales sunt corpōalibus potiores
Item licet expedit instituire eligi-
 onem pro militia corporali: g̃ pro
 spirituali. **S**piritualis autē militia
 est predicatio verbi dei ṽtra hereti-
 cos: a demonum temptationes se-
 cūde **Co 2. 10.** Arma militiae nostre
 non sunt carnalia: sed potētia a dō
 ad destructionem munitionū. **Cō-**
filia destruētes a omnem altitudi-
 nem extollentem se aduersus sciē-
 tiam dei a in captiuitatem redigen-
 tes omne; intellectum in obsequi-
 um xp̃isti. **S**ed aliquę religiones
 institute sunt ad exequēdam mili-
 ciam corpoream ṽtra inimicos ec-
 clesie corporales g̃ ac **Q**uod rāces
 in oppositū **A**d primū quando ar-
 guit̃ q̃ oīs occasio sup̃bie ē religi-
 osis vitāda: est neganda. tum vir-
 tus frequenter sit occasio vicij a oc-
 casio sup̃bie. **V**nde **Aug** in regula
Ceterū que cūq; inq̃tas in malis
 op̃ibus exercetur ṽt fiant **S**uper-
 bia vero etiam bonis op̃ibus inhi-
 bitur ṽt peant. Et quādo allegatur
 q̃ sc̃a a inflat: verū ē si sit sine car-
 itate: nec ad honorem dei referat̃. **S**i
 autē sit cū caritate: magis edificat
 q̃ caritas sola. **I**lla vero autoritas
 ecclesiastes. i. dicitur eo q̃ in ml̃ta
 sapia sit indignatio nō allegatur
 ad p̃positū sc̃dm gl̃osā que exp̃oit
 illam sc̃az de indignōne cōvicia a
 errores **S**imiliter si ista ratio foret

efficax ṽcluderet generalit̃ cōñ oēs
 xp̃ianos. **O**mnes ei tenentur super-
 biam a indignōne; vitāe: siue fuerit
 religiosi siue seculares. **A**d secun-
 dum de beato bened̃cō b̃dm q̃ ipse
 nō decessit a studio l̃rarū q̃ sc̃am
 horrens: s̃ seculares; vitā a socia-
 tem formidans sicut iterdū a quib̃
 est in se bonum p̃pter annexū vic-
 um euitat̃ **V**ñ q̃ vidit̃ i sc̃olis mul-
 tos lasciujs corpōalibus indulgere
Ipe talia studia dereliquit a ab re-
 ligionem duolauit ṽbi sine pericu-
 lo studio sancto vacare posset **A**d
 tertium de regula sancti **F**rancisci
 intelligo: q̃ voluit a fratrib̃ ñmi-
 am curiositatem amouere que im-
 pediret eorum p̃f̃az deuotionem
Vnde dicit sic. **E**t non curent nesci-
 entes litteras: litteras discere sed
 attendant q̃ super omnia debent
 habere spiritū sanctū; h̃o est dictū
Non curent ṽnō sint nimis curiosi
 discere litteras illi qui nesciunt sic
 q̃ p̃pter litteras postponant deu-
 tionem vel forte de ouersis intelligit̃
 cum nulli sint inter eos litteras nesci-
 entes nisi ouersis quos non est ra-
 tionabile deputari studio l̃rarum
Ad quēdū q̃ arguit̃ q̃ p̃dicatores
 xp̃i d̃nt esse dissimiles p̃dicatoib̃
 anti xp̃i a q̃ ipsi b̃ñ erunt instructi
 i sc̃is secularib̃ hoc argumētū; va-
 dit eq̃l̃it̃ ṽtra seculares sic ṽtra eli-
 giosos **V**icē dū t̃ñ q̃ licet ap̃l̃i pri-
 mo fuerunt p̃deote a simplices p̃
 ea t̃ñ fuerunt dissimili a sapientissi-
 mi: nec habuit anti xp̃s sapientiores
 q̃ illi fuerit. **S**ed i hoc ē d̃rā q̃ xp̃s
 vocauit simplices q̃ ad sc̃m a an-
 xp̃s ṽbit̃ doctos sc̃dm seculū; quic-
 qd̃ t̃ñ alijs exercitatio cōvicia in lege

meditatio tribuere solz hōc spūs
 scīs illis suggerebat. Sicut dicit
 Iero. in epla ad paulinū loquēs
 de apl'is ihesu xpi. Ad qntū q' i
 telligitur de approbatione littere le
 gis moysae fm glosaz. Vñ sen
 sus est. Qm non cognoui lrām
 n' non approbavi lrām q' occidit
 ipsius legis antiq' ideo introito i
 vitam xpianam. Sic et hec ra
 tio currit cōtra omīs xpianos inē
 q's destrueretur totum studiū lrā
 rum si ad litteram vera esset. Ad
 sextū dicēdū q' non repugnat reli
 gios. statū. nomen a honorem re
 cipe mgrālem sicut in quinta cō
 ditione patuit nec est hoc cōtra
 consiliū xpī imo magis sub cō
 silio xpī cadit. Et ideo sicut facien
 tibus fm consilia de virginitate
 debetur aureola. Ita doctoribz aure
 ola cōuenit sicut. docere cadit sb
 pcepto vel sub consilio sicut patz
Marci ultimo. Euntes docete omīs
 gentes ergo eius contrariū non
 cadit sub consilio. Si vero argui
 tur q' ea que ad solempnitatē co
 cendi pntent pfectis non ueni
 unt ppter elationem. Dicendū q' si
 elationem inducerent vel causa
 rent forent ab hoibus euitanda
 hō sic est q' ordinata sunt. tū ad
 auctoritatem officij ostendendaz
 tū vt inferiores ad virtutes pro
 uocentur. licet em ppter honores
 non possit magistrū principaliter
 appeti virtuose nec appetatur
 a bonis ppter honorem tū ex quo
 est status virtutis a dignitatis
 decet q' fiat sub quibusdaz solēp
 nitatibus per quas non solum v
 tuosi a perfecti imo viciosi a imp

fecti ad dignificandū se gradu
 tali valeant mutari vt sic ex vici
 osis fiant sicut frequēter euēit
 virtuosos. Ad hec addendū ē q'
 sicut honor in vanis hominibus
 causat elationem a vanitatem.
 Ita p oppositum in solidis causat
 humilitatem cum se considerent
 ppter donum dei a non ppter sua
 merita honorari. Et sic vident se stri
 ctius deo obligatos q' si tales ho
 nores non perciperent vnde honor
 etiam a digno conuentu suscipiē
 dus est sicut dicitur. 1. q. 1. Non ē
 nisi. Tertio si virtuosum esset
 omnem honorem repellere omnis
 prelati obligaretur ad oppositū
 virtutis. quia cum subditi teneā
 tur prelatos honorare a serui do
 minos a iuuenes seniores a filij
 parentes. a discipuli doctores Om
 nes isti quibus tenetur honor ad
 oppositum virtutis tenerentur. •
 Quarto cum honor talis a religio
 sis bonis nō ambiat s' p obedien
 tiā iponat. q' nō assumit sibi ho
 nozem s' qui a superioribz vōtur p'z
 q' de ambiciōe honoris verisiliter
 excusantur. Quinto si hō nō pos
 sit amare virtuose honores magna
 nimitas p'q'rit oio que attendit
 mediū circa honores sicut dicit g.
 ethico. Qñ arguit q' vōri Rab
 bi qd' interpretat mgr nō p'nt ouere p
 fās māifeste flm ē cū aplūs se ma
 grū noiaueit. Thi. 2. 2. 1. sic supi
 us dictū ē Auctoritas at' iducta de
 p' dō Vos at' nolite vōri rab i itelli
 gēdū ē de appetitū deordinato a abi
 cōso Sic fecerūt pharisei de q' ibi
 dē loq' nec amare cathedras i sco
 lis l' cōijs l' pmos cubit' i cemis a

huiusmodi viciofum e scdm se. **A**s peccarent pfectissimi in ecclesia sicut episcopi & maiores prelati q̄ sup̄iora loca tenere debent. similiter si homo nō debet v̄ri rabbi & magister. cōsiliū xp̄i vel preceptū dēret fuisse datū sic. **N**eō vocet hoies magister: q̄ nō ē in p̄tate docētis q̄ vocet sic s̄ vocētis: sicut honor ē in hōrāte & nō in hōrāto. sicut ibidē prohibz xp̄s sic. **V**os aut̄ nolite vobis vocatē pr̄z sup̄ terrā. **V**n̄ ē p̄r vester q̄ i celis ē. **E**t tñ ip̄a vocat pal̄m & oēs antiq̄tus religiosi suos seniores vocauerūt abbates vel patres. **E**t ideo n̄ est p̄hibitio p̄cepti nec cōsiliū q̄ hoies nō vocant maḡt̄r̄ p̄rēs s̄ est exclusio ambiciōis i maioribz. **N**e sic inuane nec indebite appetant honorari. **E**t est exclusio in subditis ne hoies idignos honorent indebite & nō ad hōrem dei: s̄ sicut fidei i p̄sona hois honorāda. **E**t id̄ signiter. **S**c̄. **N**ec vocem̄i magistr̄i q̄ v̄n̄ ē magister vester xp̄s ad quē oēs hōrem vob̄ exhibitū referre debetis. **A**d septimū q̄ nec canonicis: nec fratribz eodēz iure cōsetur quo monachi quātū ad oīa: s̄ q̄tū ad illa tñ que via sūt omni b̄ religiosi. **A**lias posset argui q̄ nō licet canonicis v̄t̄ lineis ad carnem nec comedere carnes i refectō. **S**icut q̄uis mōchi ex sua religiōe nō lēant q̄ docere possint in ppl̄o licet tñ eis docere si a prelat̄is ecclesie ad hoc vocent̄. **V**nde nec religio confert autoritatem docendi: nec p̄pugnat actū docendi. sicut quidā errantes & heretici olim dixerunt. **V**nde quando dicitur. **M**onach̄ non doctoris: s̄ plangentis habet

officiū. **S**ecundus **D**ierohimi est q̄ monacho ex hoc q̄ est monach̄ competit penitentiāz agere: non docere. q̄uis aut̄ ei non veniat docere ex eo q̄ est mōchus: non tamā sequitur quin ad docēdum possit assumi. **S**imiliter **G**racianus loquitur de doctrina publice predicatio nis que prelat̄is & religiosi ad h̄ per ecclesiam deputatis. **N**on aut̄ loquitur de doctrina scolastica: cui prelati parū intendere possunt. **A**d octauum dicens q̄ honor non repugnat humilitati. **N**ichil enim deperit **G**regorio de sua humilitate: q̄uis papa esset. **D**ñm̄ vero personale rerū temporalium vel tēporale paupertati xp̄isti repugnat. **N**on aut̄ honor ep̄uḡt humilitati. **V**n̄ xp̄m̄ multos hōres legim̄ decessisse tā a discipul̄ q̄ a plebe. **S**ic p̄ **M**at̄. 21. **R**ecv̄m̄q̄ dedit xp̄us cōsiliū vel p̄ceptū de honore vitādo s̄ de ambiciōe & moridiato appetitu hōis b̄i dedit p̄ceptū. **L**ectio. 91. **I**ninitis enim thesaurus hoibus ē quo qui v̄si sūt amicitie dei v̄t̄ discipline hōā cōmendati. **P**ostq̄ **S**alomo p̄huasit sapie cōtationem. **V**dic̄ excludit c̄ra hoc quādam dubitationēz que est talis. **P**otest āquis imaginari sic. **S**i ego scientiam in differenter cōmunicem cōtinget q̄ quādo q̄ deficiet: sicut de bonis mūdānis experientia vis docet. **I**stā dubitationēz excludit **S**alomon i littera modo lecta p̄ duo. **P**rimo propter ipsius augmentam & exeresentiam. **S**ecūdo propter ipsi emolumentū & sufficiētā. **S**ecūda ps̄ ibi. **Q**uo qui v̄si sūt. **C**ir̄ p̄mū dicit sic

Infinitus enim thesaurus est ho-
 minibus. q. d. Nec est causa quare
 sapia non est abscondenda s. coi-
 canda literalit. q. est thesaurus
 infinitus. n. deficientis s. p. f. c. e. s.
 q. q. uo magis dicitur tanto ma-
 gis crescit et augmentat. Et id in-
 finitus est q. non est tant. i. aliq.
 quisi dicitur augebit in eodem.
 Vn. Seneca. Simul ista fiunt et dis-
 cimus et docem. De isto thesauro
 a eiusdem liberali dicitur loq. t.
 pulchre Alan. in Anthidaudia.
 li. A. Vbi narrans quo frones
 prudentia viz. v. n. o. s. u. m. f. u. i. s. d. i. t. a. t.
 munerit. Et sic. Assistens frones
pluit oia dona sophie. non illas
largitur opes que sepe potentum
Exceat aios et maiestatis hono-
res Indinant minuuntq. leges et
iura retardant Sed potius donat
thesaurus mentis et omis. Diuici-
as animi quas qui semel accipit
ultra non eget imo semel dicit
semper habundat Quorum rectus
amor possessio nobilis v. s. u. s. v. d. e.
v. l. i. o. r. l. a. r. g. i. o. f. r. u. a. t. h. a. b. u. d. a. s.
Nec est gaza poli celiq. thesaur
iundans Gratia q. doctos dicit q.
pdiga largos Vult possessores et
deignatur auaros. Clausa peit
dissula redit nisi publica fiat. La-
bit et multas vires acquit eundo
Non istas depascit opes rubigo
nec ignis deuorat aut furis mi-
nut subrepcio mergit. Naufra-
gum tollit preu depaupat hostis
Interitus dat dram in thesaur
diuiciay et scienciay q. thesaur
diuiciay excecet noticiay discreto-
rum Indinat ad imuditiay vicioy
et retardat iusticiam legu et statu-

toy. Theaurus aut mentis qui
est thesaurus scie est tal. q. eius
amor est rect. du appetit possessio
nobilis cu haur v. s. u. s. v. l. i. s. i. n. b. e.
ne v. i. n. e. d. o. l. a. r. g. i. o. v. l. i. o. i. d. o. c. e. n. d. o.
frans habudans i pmu papien-
do. Et i alijs potera v. s. u. s. De isto
eodez loq. t. b. u. i. s. Aug. i. de doc-
xpi. c. 4. Inuitans hoies ad docen-
du liberalit ea q. a deo eis fut fue-
cessa scire. q. si docere curent plu-
ra scient. no est inqt metuendu;
ne dare desinet cetera cum ea que
data sunt cepim. impendere. Ois
emim que dando non deficit. du;
habetur et non datur nondu ha-
betur. quomodo habeda est. Il-
le aut ait Qui habet dabit ei da-
bit ergo habentib. cu benigta-
te v. t. e. n. t. i. b. u. s. e. o. q. d. a. c. c. e. p. t. i. t. e. Et
adducit ad hoc b. u. i. s. Aug. idem
duas pulchumas figuras de duo-
bus festis que fecit xps paupib.
q. eum sequebatur vt ab eo doce-
rentur. Primum festu; fecit. 4. mi-
libus hominu de quib. p. a. m. b. o. et
duobus piscib. Et illis saturatis
supfuerunt. 12. cophim fragment-
toy sicut pt. Mat. 9. Secudu;
festum. 9. milibus hominum de
septem p. a. m. b. o. et paucis piscibus.
Quibus satiatis supfuerunt sep-
tem sorte plene fragmentis. Istis
miraculof historijs allud. Aug.
ibide. Et sic Illi 4. et illi. A. erant pa-
nes anq. cepant dari esurientib. q.
vbi cepat fici sportas et cophinos
satiatis tot milib. hoim impleuerunt
Sic ergo ille p. a. i. s. du fraget acce-
uit Sic fm Ang. q. doctoz libeali-
ter i p. t. i. e. d. o. c. e. d. o. q. d. d. o. n. o. d. e. i. e. c. e. p. i. t.
multiplicatur et augetur i docere
 N. 3.

Sapientia ergo est infinitus thesaurus
 in huiusmodi. Notandum est autem quod
 in dicitur quod pascit populum in
 ecclesia divina est. Quia aliquid pascit de
 quinque panibus et aliquid de. **De** qui
 quod pascit simplices fortes in fide et de
 uotione: licet minus eruditi in scolasti
 ca eruditione. **I**sti per quantum passionis
 christi predicantes edificat ad suffi
 cientiam et corda simpliciū. **E**t in persona
 taliū loquitur apostolus. **2. Cor. 4.** **I**n
 ecclesia uolo quinque uerba meo seculo loqui
 ut alios instruam. **I**sta uerba sunt. **Q**uid
 credendum: quod faciendum: quod timendum.
 et quod cauendum. **Q**uid credendum. 12
 articuli. **Q**uid faciendum. 10. precepta.
Quid cauendum. 1. uicia capitalia
Quid timendum. inferni supplicia. quod
 appetendum. paradisi gaudia. **A**lij sunt
 qui pascit populum dei de septem panibus
Septem autem est numerus ueritatis.
Et hii sunt subtiles doctores in uer
 bis istudum. **I**nformati libro mystico
 qui est scriptus in et foris signatus septem
 sigillis. **A**po. 6. **E**rgo sapientia est libera
 lie uicanda: quod est infinitus thesaurus
 huiusmodi si bene dispenset populum ipsius
 augmentum et excrescentiam. **S**ecundo
 est liberaliter uicanda populum sequens emo
 lumentum et sufficientiam. **M**aximum emo
 lumentum est quod homo fiat princeps amici
 tie dei: hoc autem bonum uel sapientia facit.
Unde infra capitulo primo dicitur
Amicos dei et prophetas constituit
Et quantum ad hoc dicitur. **Q**uo qui uel
 si sunt uidelicet quo thesauro sapi
 entie qui uel si sunt faciendo quo ad
 seipsum docendo quo ad alios: pat
 ricipes facti sunt amicitie dei. **M**a
 thei quinto. **Q**ui fecerit et docuerit
 hic magnus uerbitur. **E**t **J**ohannis
 14. **V**os amici mei estis si feceritis

que precipio uobis. **P**ropter disciplinam
 dona ueritati: hoc est ueritati sunt
 sic spirituales amici apud deum propter discipli
 ne dona quod uel minus ueritati de deo
 liberaliter disciplina. **E**cci. 33. **V**idete
 quod non michi solum laboraui sed omnibus
 disciplina. **E**st etiam notandum quod tria
 genera sapientium thesauro sapientie non
 utuntur ad meritum. **S**unt enim quidam
 sapientum sapientie suppressores
Quidam sapientie subuersores et quidam
 sapientie abusers. **S**upprimunt enim
 sapientiam qui eam a deo accipe
 runt ad primorum edificationem
 et tamen nullam de ea faciunt com
 municationem. **E**t hii similes sunt illi
 seruo maligno et pigro qui acceptum
 talentum fodit in terra et abscon
 dit pecuniam domini sui. **M**atth. 25
Et quando socii et conserui uenerunt
 cum sociis suis: licetis ad dominum?
 duplicati? **I**pse accessit cum suo tale
 to et ait. **D**omine scio quod homo du
 rus es: metis ubi non seminasti
 congregas ubi non sperxisti: et ti
 mens ab his et ab his. **T**uum in terra.
Et ecce habet quod tuum est. **D**e isto
 loquens **C**risostomus omelia. **N**on
 opere imperfecto dicit quod hec excusa
 tio est falsa. **D**icit inquit. **S**erue men
 dar. **Q**uomodo metis ubi non semina
 uis? **Q**uis enim hominum est. uel
 gentium: uel iudeorum: que non
 sufficienter spiritualibus sensibus
 adornauit. **C**ui non dedit scientiam
 boni et mali. **C**ui non dedit posse fu
 gere malum et apprehendere bonum
 si uult. **S**icut enim nullus est homo
 cui sit minus aliquod membrorum
 corporis ad uel corpus: sic non
 est aliquis cui sit minus sensus et
 potentia ad intelligentiam boni et mali

et ad omne opus bonum faciendum quodcumque voluerit **hec Criso.** Et vult expresse dicere quod deus nulli homini deficit in procedendo sibi scientiam necessariam ad salutem si homo utatur gratia a deo concessa et non operatur contra peccatum. **Sunt ergo quidam** qui sub terra talentum abscondunt quod noticiam sacre scripture et ecclesiastice discipline sub solitudine occupationum terrenarum recondunt vel sub deliciis et pigritia carnis sue. **De vnoquoque tali potest exponi illud **Eccl. 6.** Si vixerit homo multis annis et non utatur bonis substantiis suis de hoc ergo pronuntio quod melior illo est abortiuus. Quia **Eccl. 2.** Sapientia abscondita et thesaurus inuisus: quod utilitas in vtriusque. **Se** autem sunt sapientes quidam et tamen sapientie subuersores. Quia quecumque vobis edificat moribus impugnat. **Et dabo** quod fortassis edificat priores in nullo promouent seipos. **Dicit Aristot.** de animalibus. c. 4. quod apes cum fecerint magnam copiam mellis in fauis suis fugunt de illo melle et se recedunt de eodem. **Et non hoc** facerent mel illud corrumperetur et fierent de fauis aranee. **Moraliter** quoniam persona ecclesiastica habet magnam copiam mellis scientiam sacre scripture que mellis operatur. **In psalmo.** Quia dulcia fauibus meis eloquia tua super mel ori meo nec habet alere semetipsum de melle suo quod non hoc faceret mel corruptetur quod scientia in displicentiam et penam conuertetur et de fauis fierent aranee de habitibus scientiarum venenose curiositates et vane. **In psalmo.** Tale scire fecisti sicut aranea aliam eius **Et in psalmo.** Animi nostri**

sicut aranea meditantur vel meditantur secundum aliam litteram: gloriosus bene de meditantur anni non operantur quod sine utilitate et fructu boni operis transierunt **Et ideo primo** et principaliter vti debet quilibet tractus scientia sua ad deuotionem et recte actionem ipsam et postea ad alienam. **Et hoc est quod dicitur signatur **Eccl. 2.** Dant ratis sui partem meam ut videret labore meo.** **Dicit Aristot.** de generatione prope finem quod es et stannum non bene miscentur ad invicem. si sic littere coniunguntur in ore balbutientis. **Sic** commiscetur es et stannum. **Sicut** enim in ore balbutientis vna littera sonat et alia euanesceat. **Ita** stannum et es si commiscuantur stannum subtergit et euanesceat et es manet. **Moraliter** es quod est metallicum sonorum et signatur predicationis eloquentiam. **Stannum** quod apparet argentum et non est et significat conuersationis flammam apparentiam. **Et ista** duo nimis male commiscuntur in persona quocumque. **Et ideo** cum ad examen dei deuentum fuerit nichil apparebit nisi es sonus videlicet doctus sine veritate. **Sed** cum argento tene commiscetur es quia vite claritas et vbi sonoritas delectabilis mixturam faciunt. **In** cuius figuram legimus **Exod. 37.** quod dominus impleuit befeleel spiritu sapientie et omni doctrina ad faciendum opus in auro et argento et ere in omnibus que requirebantur ad sanctuarium tabernaculi. **Hoc** est moraliter quod persona ecclesiastica sic debet esse instructa quod operari fiat in auro deuote contemplationis argento honeste conuersationis et ere sonore predicationis.

Tercio sunt sapientes: sapientie
abutores. et hii sunt hoies bñ istenc-
ti q̄ scia: suā applicāt ad nocendū.
Colorāt falsa. excusāt mēdacia et
ipugnat vera. Item 20. Qui mltus v-
trō bis: ledit aiam suā. Omēs isti
malevtunt thesauro sapie. Cōsili-
ter et hñ q̄ mendacia p̄dicāt et false
autores allegāt ad ip̄am ostenta-
cōem et oim predicatū diffamatio-
nez. Tal si querat cū apostolo Nū
leuitate vsus sū: aut que cogito fm
carnē cogito: vt sit ap̄d me ē et n̄ s-
dico cōfidenter q̄ tal vñ leuitate et
carnalitate et falsitate. Nō sic fecerūt
sandī patres qui nos p̄cesserunt s̄
vñ sunt thesauro sapie s̄ctē vñe-
do: recte docēdo et vera defendēdo.
Et ideo p̄cipēs facti sunt amicitie
dei p̄pter discipline dona cōmendari

lectio .98.

Michi aut dedit deus dicere
ex sentētia et presumē dig-
na hōz que michi dant quomā
ipse sapie dur est et sapientū emē
dator. In manu em̄ illius et nos et
sermones nri et ois sapia et operuz
sciētie disciplina // Nec est quār-
ta pars principalis huius capituli
et vbi ponit salomon gratiaz acti-
onem sapientiam recognoscente;
Vñ postq̄ p̄mo posuit humiliatō-
nem sapia: p̄cedēte. Secūdo sup-
plicatōez sapiam deposcente; Ter-
cio appreciatōem sapiam extollen-
tem Dic ponit q̄rto gratiaz actiōem
sapiam recognoscentē. Et circa hoc
duo facit Primo recognoscit deuz
sue sapie esse largitorem: in gene-
rālī Secūdo enumerat quoz et q̄lī-
um dedit sibi sciam deuz inductiue
et in sp̄alī Secūda ps ibi Ipe em̄

dedit michi Circa primū duo facit
q̄ primo recognoscit eū esse sapi-
encie largitorem Secūdo euz facit
oim grāz cōtinuū gubernatorem Se-
cūda pars ibi In manu em̄ illius.
Dicit q̄ primo sic Michi aut dedit
deus dicit ex sentētia q̄ d. Si q̄s
ame querat quāe doceo et sapiam
p̄dico esse dicandā. Ecce causā. De
us ipse dator est sapie et q̄ gratis
dat hoibus sapiam et sciam. Cōse-
quens ē q̄ etiā ipsi gratis dare de-
lent Matth. 10. Gratis accepistis ḡ-
tis date. et ideo reḡiando deo dico
Michi aut dedit deus et Nec est is-
ta vox supbie vel elatōis: s̄ deuote
grāz actiōis Vñ Aug⁹ sup illud
Ps Custodi aiam meā: qm̄ s̄ctus
sum et sic Nō est ista supbia elati
s̄ ofessio non ingrati. Et habere te-
recognosce et nihil ex te habere vt sic n̄
supb⁹ sis nec ingrus Et dic deo s̄ct-
ctus sū quomā s̄ctificasti me: q̄ ac-
cepi qd nō habui q̄ tu dedisti: nō
q̄ ego merui Et isto mō d̄t sal. Mi-
hi aut dedit de⁹ dicere ex sentētia
et ex certa sc̄ia Iob. 7. Qd sam⁹ lo-
quimur et qd vidim⁹ testamur vel
dicē ex sentētia et sentētiōse dicere
nō v̄tose q̄ p̄bioz 12. Vbi pluri-
ma sūt v̄ba: ibi fr̄q̄ntē egestas et
paupertas et egestas sapie Sapient-
es ei v̄tuntē v̄b paucis. Et iō sapi-
entes solēt h̄re pauca v̄ba et sentē-
tōsa Iac. 1. Sit autē ois homo veloci-
ad audiendū et tard⁹ ad loquēdū
et tardus ad iram. Dicit Diero. q̄
imē canes: qui infirmior est magis
latrat. et patet experimēto q̄ par-
nus caniculus libentius latrat: q̄
grandis et magnus Ita fr̄q̄nter q̄
im⁹ h̄nt de sc̄ia h̄nt plura verba.

Et est notandum quod inter omnia pauci-
loquum reddit hominem commendabi-
lem et amabilem. Vnde quidam philosophus
interrogatus fuit a quodam. Rursum in-
ter homines placere possunt. Cui philosophus
respondit. Si inquit gesseris optima et lo-
cutus fueris pauca. In cuius figu-
ram dicitur **Leuiticus 14.** Vir qui patitur
fluxum semis imundus erit. Semis
secundum spirituales generationis est sa-
pientia siue scientia. fluxus autem
ordinatus et deponitur quoniam sine iu-
dicio rationis profertur. Vel sic. **Mi-**
chael ait dedit deus dicere ex sententia
non subito non repente sed ex so-
lida deliberatione. Sicut iudex latu-
rus sententiam debet prius veritatem
investigare et maxime in sententia
diffinitiva qua finem ponit et ro-
uerficet quod de re dubia non debet dal-
sententia certa. **11. q. 3. Graue.** Et
presumere digna horum que michi dan-
tur supple dedit michi presumere et pre-
sumere ad discendum et docen-
dum. **Digna** horum que michi dan-
tur vera et concordantia inspirationi
divine non humane fictioni. Sic videtur
nomine presumpcionis. **Agere** sententi-
arum in prologo ubi dicitur. **Ardua**
frandere et opus ultra vires age-
re presumpcionis et moti non temeritate
sed caritate presumpcionis. **Dedit** ergo
michi deus presumpcionem dignam non
quidem viribus meis confusus sed in deo.
Et ideo subdit quod niam ipse deus
sapientie dux est sapientium emendator
ipse est auctor sapientie et sapientium
emendator et augmentator. Et sic recognoscit
Salomon deum esse omnium sapientie lar-
gitorem. **Secundo** generalius fatetur
eum esse omnium gratiarum et omnium gu-

bernatores. **In** manu inquit illius
ait quod dicitur. **In** potentia gubernativa
illius est nostra eloquentiam et
theologica speculatio et nostra pra-
ctica exercitatio. **In** manu inquit
illius supple sumus nos quantum ad
nostram substantiam. **Dan. 4.** Deum
qui habet statum tuum in manu sua
et omnes vias tuas non glorificasti.
Et in psalmo 92. In manu eius sunt om-
nes fines terre. **Sermones** nostri
quantum ad nostram eloquentiam. **2.**
Corinthios 3. Non sumus sufficientes a-
liiquid a nobis cogitare sed sufficien-
tia nostra ex deo est: quod nemo potest di-
cere dominus ihesus nisi in spiritu
santo. **Et** omnis sapientia quantum ad scien-
tias speculativas. **Et** operum scien-
tie disciplina et disciplina scientie
operum quantum ad scientias pra-
cticas. **Hec** est ergo gratiarum a-
ctio duota qua salomon se a deo re-
cepisse sapientiam recognoscit.
Sicut enim omnia flumina oriuntur a
mari et ad mare finaliter reuertuntur.
Ecclesiasticus 1. Ad locum unde exeunt flumina
revertitur ut iterum fluant. **Ita** omnes
gracie que habentur a deo procedunt
per largitionem et ad eum redire de-
bent per gratiarum actionem. **Vnde** **Bernardus** su-
per **Canonem 6. 32.** Origo fontium et flu-
minum omnium est mare. virtutum et scientiarum
dominus christus. **Continencia** car-
nis cordis industria voluntatis recti-
tudo casta consilia. **Iusta** iudicia sancta
desideria ex illo manant. **Si** quis callee-
rigemio si quis nitet eloquio si quis mori-
bus placet idem est. **Inde** scientie idem sapie-
inde sermo. **Ad** locum unde exeunt flumina
revertantur flumina gratiarum ut iterum fluant
quod et quod idem dicit apostolus. **In** omnibus
gratias agentes que quod sapientie quicquid

2/01

V. 4.

te virtutis habere officis dei virtuti-
 tia dei sapie repū xpo **S**iquidē flūis
 aq̄ si strā cepit oputrescet **S**ic pla-
 nē si gratiarum cesset decursus vbi
 recursus non fuerit: non mō nich-
 il augetur ingrato sed a quid acce-
 pit ei vertetur in perniciem. **Hec**
Bernardus. **V**nde **Hermes Tris-**
megist li. suo de natura deo xpus
 finē narrat q̄tē post lōgā discussi-
 oē; rerū diuināz a humanāz cui
 aduēspascet t̄negistus aspicius a
 taci⁹ paucē se ad cenā: p̄us tamē
 volebāt deū adorāe scdm modum
 phioz. **E**reūtēs ḡ sole occidēte ad
 austrū: respexerūt a p̄ces suas dix-
 erūt **S**ic em̄ sole oriente ad locum
 qui dicitur subsolanus se cōuerte-
 bant ad adorandum **I**ta sole occi-
 dente se ouertebant ad austrū **S**im-
 eorū antiquā supersticiōnem **D**icit
 ḡ **Asclepius** ad taciū q̄ rogaret t̄-
 megistū q̄ digret̄ apponere thūā
 a pigmenta ad p̄ces eoz. quē itu-
 ens t̄negist⁹ omotus ap̄t. **M**eli⁹
 hominū natiō **Asclēpi**. **H**oc ei sa-
 crilegij simile est: cum deum roges
 thūus cetera q̄ incendere. **N**ichil ei
 deest ei. **E**t quia ipse est omnia a i-
 eo sunt omnia: sed nos agentes ḡ
 tias aduēmus **H**ec sūt enim sūme
 intēciones: cū gratie deo agūtur a
 mortalib⁹ **Hec Hermes**. q̄ aut̄ dicit
 thūus deo incendiē esse sacrilegio si-
 mile **I**ntelligit si fiat superstitiose
 tū estimacōe q̄ deus in corpōalib⁹
 odtrib⁹ delcatur: quod omnino
 falsum est. **V**n̄ subdit q̄ sūme icēsi-
 ones sunt grāz actōes. **E**t iō termi-
 nādo librum sic deo regratiatur q̄
 uis genib⁹ **G**ratias tibi sūme exsu-
 panissime. **T**ua em̄ grā tātum lu-

mē sum⁹ cōgniciōis cōsecuti **N**omē
 sandū tuū est honorandū. **N**omē
 vnum quod solus deus est benedi-
 cēdus religione paternā: quomā
 oibus paternā pietatē a religionē
 a amorem a quecūq̄ est dulcor ef-
 ficacia pretere dignaris donās nos
 sensuratione: intelligēcia **S**ensu
 vt te cōgnoscam⁹ **R**ōne vt te suspi-
 cōibus indagemus **C**ogniciō ne vt
 te cōnoscentes gaudeamus ac nu-
 mine saluari tuo gaudeamus q̄ te
 nobis oñdens totū gaude⁹ q̄ nos
 in corpore sitos etnitati fueris cōse-
 crare dignatus. **H**ec est enim hu-
 mana sola ḡtificatio cōgnitio ma-
 iestatis tue cōgnouim⁹ te a lumen
 maximum solo intellectu sensibili
 intelligimus te. **O** vite reravita. **O**
 natura omnium secunda pregu-
 cio cōgnouimus te totius nature
 humane ceptu plenissime. **C**og-
 nouimus te etna pseuerantia. **I**n
 hora enim ista adorantes te: bone
 voluntatis tue. **H**oc tantū de preca-
 mur vt nos obseruare digneris p̄-
 seuerantes in amore cōgniciōis
 tue a nūq̄ ab hoc gratie vite gene-
 re separari. **Q**uib⁹ dicitis inuēunt ad
 cenam. **I**n manu dei sumus. **N**on
 dum q̄ man⁹ diuine p̄tationis a
 gubernaciōis i qua sumus quinq̄
 digitos habet. **P**ollicem. indicem
 medium. medicum a auricularez.
Pollex est potestas puniendi. **I**n-
 dex p̄spicacitas discernendi. **M**edi-
 us benignitas differendi. **M**edic⁹
 pietas miserendi. **A**uricularis est
 facultas exaudiendi. **P**rimo ergo
 pollex manus dei ē potestas puniē-
 di. **D**icitur pollex scdm **I**sidoruz. ii.
Ithimo. c. i. eo q̄ int̄ ceteros digi-

Bis polleat virtute a potestate. **H**uius
 autem pollicis tanta est potestas quod
 cum tempore adueniret puniendi: nul-
 lus potest euadere. **J**ob. 10. Nemo est qui
 de manu tua possit exire. Et ideo dicitur
Apl's. 1. 10. **H**orrendum est incidere
 in manum. Si uideris. **E**t. 17. Manum tuam
 longe fac a me a formidatione tua non me
 terreat. **S**e. 1. 1. 9. **D**igitus est index: eo
 quod illo ostendimus a iudicamus. Et est
 moraliter Index manus dei perspicua-
 citas discernendi. **I**sto digito omnia de-
 monstrantur nuda a aperte: tam bonum quam ma-
 lum in die iudicii. **M**ach. 6. Manum omni-
 potentis neque uisus neque defuit effu-
 git. **O**mnes enim nos oportet ma-
 nifestari ante tribunal christi a recipere
 propter gestum in cor. **2** **C**or. 4. **T**ercius
 digitus est ceteris longior a est me-
 dius. **U**n ista digitus in manu dei
 est benignitas iudicii differendi
 per quam nos sperat ut ad mise-
 ricordiam redeamus. **G**en. 22. **S**al-
 uos nostra in manu tua est. **E**t in **P**s
 fiat misericordia tua ut saluet me
 Et sicut isto digito exteso super pla-
 num nec index nec pollex possunt il-
 lud planum contingere: ita quod diu di-
 gitus benignitatis ad nos extendi-
 tur nichil nobis nocere possunt po-
 testas puniendi nec perspicacitas
 discernendi. **Q**uartus digitus uirtus
 medicus. **E**st autem medicus in manu
 dei pietas miserendi. **I**n isto digito
 solent veteres annulos deportare sicut
 in manu sinistra. **C**uius causa re-
 dit **M**acrobii 3. **S**aturnaliu inuentum
 fuisse ab egyptiis eo uisus secundum a-
 natomiam peritosis: neruis quibus a
 corde natus ad illum digitum pro-
 dit a cum neruis illius digiti compli-
 catur. **E**t ideo ordinatum fuit apud

eos quod ille tamquam corona: annulo cui
 daretur. **I**ste etiam digitus complica-
 tus significat. 6. secundum opus digita-
 lem qui est numerus perfectus. **E**t ideo
 ille digitus merito debuit a nobis
 coronari. **M**oraliter apud omnes nos
 inter digitos dei pietas miserendi de-
 bet a nobis coronari: quod misericor-
 dia miseris sapit dulcius. **Q**ue qui-
 dem pietas a uulnere cordis christi
 emanauit per quem digitum omnis in
 nobis perfectio consummatur. **J**ob 4
In reprobatione domini ne reprobes
 quoniam ipse uulnerat a medetur
 percutit a manus eius saluabunt
In sex tribulationibus liberabit te
 a in. **N**on tanget te malum. **Q**ui-
 tus digitus est breuissimus a uol-
 ucularis. **D**ic autem digitus in
 manu dei est facilitas exaudiendi
 preces nostras. **I**n ps. **A**pis tu ma-
 num tuam a imple omne animal
 benedictione a cetera. **L**eo nonage-
 sima nona.

202

Iste enim debet michi hor-
 que sunt scientiam ueram
 ut sciam dispositionem or-
 bis terrarum a uirtutes elemento-
 rum incium a consummationes a me-
 dietatem temporum. vicissitudinu
 permutationes a consummationes
 temporum. morum mutationes a
 diuisiones temporum: anni cursus
 a stellarum dispositiones. naturas
 animalium a iras bestiarum. uim
 uentorum a cogitationes hominu.
 differentiam uirgultorum a uirtu-
 tes radicum a quecumque sunt absco-
 lta a iprouisa didici. **O**mnia enim
 artifex dotuit me sapientia. **P**ost
 quod sapiens **S**alomon reuerentiatus
 est deo generaliter a summatu de sapia

sibi data h̄ eide; regit̄ur sp̄alit̄ a
 iudiciue t̄nsurrendo p̄ materias
 diūsar̄ sciētiaz. Et circa h̄c duo
 facit: q̄ p̄mo enumerat q̄z ipse
 sc̄iam habuit. sc̄d̄ q̄lit̄ ad eā pue
 nit̄ ibi. **Q̄m̄ eī artifex.** Circa p̄mū
 duo facit. nā p̄mo r̄cognoscit sue
 sc̄ie soliditatē. sc̄d̄ sue sciēcie ml̄
 tiplicitatē ibi. vt **sc̄iam.** Circa
 primū d̄t sic. **Ipe em̄ d̄ videli**
cret dedit m̄ liberalit̄. **Doz** que sūt
 sciētia verā. om̄i creaturaz verā
 non falsā nō apparentē sciētiaz
 que admodū se iactant h̄re falsi
 exp̄imētatores nigromātiaci achi
 mei a p̄ artē notoriā ad doctrinā
 demonū gloriantes se instructos.
 a ostendentes scire q̄ nesciūt cui
 modi sūt p̄stigiatores diuātōes
 phisonom̄i psalmist̄i geomā
 tici incātātōes a Magici quoz nō
 est sc̄ia vera s̄ flā imo nulla. Quaz
 p̄cipue d̄c̄r vitare ap̄lus **Thi.**
6. **Orhimot̄he** dep̄itū custodi
 h̄c̄ deuitans p̄phanas vocū noui
 tates a oppōnes fl̄i nois: sciēcie
 Gl̄o. q̄ falso noie d̄t sc̄ia. Contra
 q̄lem falsā sciētia d̄t saloñ sibi
 datam fuisse sciētia verā. Et p̄ h̄
 recognoscit sue sciēcie soliditatē.
 Cōsequēter at̄ on̄t eiusdem scien
 tie multiplicitatē; cū d̄t vt **sc̄iam**
 dispositōez orbis terraz a disticti
 ones dimatū a diuersitatē locoz
 habitabiliū i terra fm̄ distātiaz
 a pol̄ mūdi a appropinquatōem
 a elongatōem a via sol̄. Et virtu
 tes el̄toz a t̄nsmutatōes corporū
 naturalū tam fm̄ locoz q̄ fm̄ q̄li
 tates. **Inciū** a cōsumatōem a me
 dietatē t̄p̄m̄ p̄ncipiū mūdi a
 temp̄ xp̄i a diē iudicij saltem i

gnali sciūt esse futūz. **Mozū** m̄
 taōes a diuersas cōsuetudines a
 leges h̄uanas fm̄ diuersitatem fi
 tus t̄pis a assuefactōis a op̄lois.
 Diuisiones t̄p̄m̄ a distictas t̄uo
 lucōes planetaz vicissitudinū per
 mutatōes a aeris a terre varias
 t̄nsmutatōes quibus vicissimā
 succēssue a contrarie disponunt̄
 vt nunc sit ver̄ nūc estas nūc au
 tūpnus nūc h̄yems. Et cōsumatō
 nes t̄p̄m̄. q̄m̄ nūq̄ d̄q̄ istoz inci
 pit a terminat̄ fm̄ gressuz plane
 tarū i diuersa figura i zodiacō
 anni curfus a stellarum dispositō
 nes a cōputatōes motuum solis a
 lune a figuras a ymagines om̄i
 stellarū fixaz i .8. s̄pera. **Naturas**
 aialium. q̄ntum ad gnationem.
Tras bestiaū q̄ntū ad utilitatem
 a domesticatōem h̄uanam. vim
 venoz. differentias v̄toz q̄
 tuoz principalū a .8. collateralū
 sicut pt̄. 3. met̄e. Et cogitatōnes
 hominū; a affectiōes ad q̄s ho
 mines debent ex cōplexione a cor
 porū celestū coopacōe disponi dif
 ferentiā virgultoz q̄ntū ad plan
 taōes inf̄cōes translatiōes fru
 ctificatiōes. De quibus virgili
 libro georgicōz a palladius de a
 gricultura. Et virtutes radicum q̄
 calida que fr̄gida. que tempera
 ta que confrens que nociua fm̄
 varietates sanitatum a infirmita
 tum. Etiam non solum ista imo q̄
 cumq̄ sunt absconsa a iprouisa a
 cōmuniter alijs hominibus ocul
 ta didici non per inuentionem. s̄
 per reuelationē. Et hoc est quod
 subdit. **Q̄m̄ enim artifex** docuit
 me sapiētia Sapiētia icreata v̄iq̄

xp̄iſtus eſt. **Cor. 1.** Nos autē p̄di-
 cam⁹ xp̄m crucifixū: iudeis q̄d; ſc̄a-
 dali: gētib⁹ autē ſtulticiā. **Ips̄** autē
 vōis iudeis atq; grecis xp̄m dei vi-
 tū a dei ſapia; **O**ccasione ei⁹ q̄d
 in ſc̄a dicit inē alia de ſapia: q̄ vi-
 habuit ſc̄a; de auctu auctō a diſpoſi-
 cōib⁹ ſtellarū. **Q**ueritur **V**erū de
 motib⁹ ſtellarū poſſit eſſe ſc̄a. q̄ nō
 q̄ ſi ſiſtore maxime foret poſſibile
 de motib⁹ ſolis a lune. **S**ed de iſtis
 non poſſit haberi ſc̄a: q̄ nec de ali-
 is. **A**ſſumpū p̄bō: q̄ ſi aliq̄ ſc̄a eſ-
 ſet de eorū motib⁹: poſſibile videre-
 tur q̄ illa eſſet in qua oēs phiſo-
 ſophant videlicet q̄ ſol eſſet in con-
 tinuo motu circulariter circa terrā
 a q̄ ſol moueret motu firmament-
 ti ab oriente i occidentem. a q̄ ſol nō
 edipſat tpe oppositionis ſolis a
 lune. Et iſta videntur eſſe falſa ex
 tertu ſacre ſcripture. **P**rimū patet
 q̄ ſol nō moueatue cōtinue **Joſue**
10. **S**tetit ſol in medio celi a nō ſe-
 ſtinuit occubere ſpacio vni⁹ diei.
Nō fuit ante a poſtea tam lōga di-
 ſtans olediente vobis **S**ecūdū
 patet **Iſay. 38.** a. e. **Re. 20.** **V**bi
 legim⁹ q̄ cū ezechias rex iude gra-
 uillime egrotallet a per ſecū a pi-
 tentiam ſanctatem a dñō meruiſſ;
Miſit dñs ad eum **Iſayam** p̄phē-
 tam qui diceret q̄ die tercio aſcen-
 dret in templū dñi totus ſan⁹. **E**ze-
 chias vero ſignum petiuit vt certi-
 ficaretur de ſanctate futuā. **E**t dicit
 ad eum ezechias. **V**is vt aſcēdat
 vmbra in horologio acham. 10. li-
 nis. **A**n tōdem gradib⁹ reuerta-
 tur. **E**t reuerſus eſt ſol per decem
 lineas i horologio achas: a poſita
 eſt vmbra ſc̄a in horologio: ſicut

fuit de matie ſole exiſteſſe in orie-
 te. **H**oc autē fieri nō potuit ſi ſol con-
 nue moueretur motu firmament-
 ab oriente in occidentem: ſicut patet.
 ergo conuſio eſt falſa. **T**ercium
 videlicet q̄ ſol poſſit edipſari: ſc̄a
 exiſtens in oppoſitōe patet **Matth.**
24. a **Luc. 22.** **V**bi ſic ſcribitur. **T**e-
 nebre facte ſunt in vniuerſa terra
 vltq; ad horam nonā a obſcurat⁹ e-
 ſol. **S**ed conſtat q̄ tunc luna fu-
 it in oppoſita regione ad ſolem: q̄
 xp̄iſtus paſſus eſt luna. 17. a ſol
 fuit in 9. gradu arietis a luna i 9.
 gradu libre in meridie illius ſexte
 ferie. **E**rgo patet falſitas illius con-
 uſionis de edipſi. **A**d oppoſitū
 eſt litterā a oēs aſtronomi. **A**d q̄o-
 nem dicendum q̄ de motib⁹ ſtel-
 larum poſſit eſſe ſc̄a: nō quidem
 dē ſc̄a qua qualiter omni tempore
 mouebuntur: ſi dē ſc̄a qua qua-
 liter omni tempore nate ſūt moue-
 ſi deus miraculoſe aliter nō diſpo-
 nat. **S**icut etiam docet beatus **Aug⁹**
Sic de rebus creatis motus a ope-
 racōes indiuidie vt tamē p̄ libitu vō-
 luntatis eas creant a omittāt. **V**ñ
 q̄uis exprimetaliter a ſenſibilitet
 videam⁹ q̄ ignis natus eſt obuer-
 re: **C**ōtingit tamē aliq̄n q̄ ignis q̄-
 dā approximat⁹ pueris nō nocuit.
 a tñ alios qui magis diſtabant oc-
 cidit: ſicut patet **Danie. 7.** **E**t ideo
 q̄uis ſciam⁹ ſqualit̄ res nate ſunt
 agere a qualit̄ frequent̄ egerunt:
 q̄ hoc vocam⁹ nāle q̄ ſemp vel fre-
 quent̄ conſingit. **Q**ualiter tamen
 res cito tempore agēt nescim⁹: quia
 hoc ē i manu dei. **P**ro racōib⁹ tñ
 ē nōnō q̄ iſta ſc̄a mācula maria q̄
 vni⁹ i corpib⁹ celeſtib⁹ vigeat ad

Duplex dyomisius contra quedam philosophi
 in epistola ad polycarpum quae est .1. in
 ordine epistolarum beati dyomisii.
Ad quam evidentiam Intentionem dicte
 epistole breuiter explanato sequens ex-
 ponem fratris **A**lberti quod omnes libros
 dyomisii exposuit satis clare **S**cien-
 dum est ergo quod illa epistola mencio-
 nem facit de tribus personis videli-
 cet dyomisio . polycarpo et **A**pollo-
 phemie **F**uit autem polycarpus discipu-
 lus beati **J**ohannis euangeliste . **P**o-
 lita episcopus et tandem martirizatus .
Appolophemes fuit quidam philosophus qui
 fuerat magister beati dyomisii in philo-
Sophia cum visitaretur a polycarpo et
 iuraretur ad fidem christi redargue-
 bat absentem dyomisium super hoc quod
 philosophia quam a grecis didicerat contra
 philosophos vertitur dicens iniustus esse
 aliquem vel aliquem contra eos a quibus
 illud accepit . **E**t idcirco vocauit dyo-
 misium verberatorem patrum metha-
 phisice quod videlicet reprehendit gre-
 cos de eorum philosophia a quibus tamen philosophiam
 didicerat sic a patribus et magister
Cum ergo sic frequenter inderet poli-
 carpo dictus philosophus . polycarpus na-
 ta oportunitate mandauit dyomi-
 sio quod sibi aliquem rescriberet per que di-
 ctus appolophemes ad fidem trahi pos-
 set ex propriis principibus discipline sue
 quae datus in astronomia inter alios
 habebat **H**ac ergo occasione scri-
 bit ad polycarpum epistolam illam osten-
 dens quod appolophemes sua philosophia ab-
 utebatur eo quod per eam ad cultum dei
 veri nesciuit peruenire **A**d cuius tamen
 noticiam ex astronomia maxime
 debuisset peruenisse **E**t arguit sic .
Cum ordo motuum corporum celestium sit
 regularis et certus **S**i ille ordo ab ali-

quod mutaret constat quod ille sic mutans
 foret deus **S**ed ordo motuum corporum ce-
 lestium fuit aliquando mutatus sic ipse
 met appolophemes nouit quod debuit
 conuulsisse quod causa illius mutacionis fu-
 it causa primi motus et regens totum celum
Et per consequens elictis ydololatriam talis deus
 foret colendus **M**inorem huiusmodi pro-
 bat dyomisius in tribus exemplis . **P**ri-
 mo per stationem solis **J**osue . 10 . de
 quo argumentum fuit in prima ratione
Sine etiam dicatur quod sol stetit imo-
 tus cum orbibus superioribus et
 inferioribus secundum unam opinionem
Sine solus sol stetit alijs motis
 secundum suum cursum secundum aliam opi-
 nionem hoc tamen certum est solem ste-
 tisse quod non potuit fieri nisi per opa-
 tionem alicuius cause infinite
Secundo probat idem per ascensum so-
 lis in horologio aethiopicum sicut argu-
 tum fuit in ratione . 2 . quando unus
 dies artificialis fuit fere triplicatus
 dies vero artificialis habet . 12 . ho-
 ras **E**t tres dies . 36 . horas et per con-
 sequens fuit triplicatus ad alium
 diem artificialem exceptis quatuor
 horis quod sic patet . quia sicut in
 astrolabio figurantur et lineantur
 duodecim hore **I**ta fuerunt linea-
 te duodecim hore in horologio aethi-
 opico **E**t iam in aduentu psalme ad re-
 gnum descenderat sol per 10 . lineas **I**ta
 quod non distabat a nocte nisi per du-
 as horas **S**ol ergo trascendit per
 dictas decem lineas et descendit per eas-
 dem iterum quod tunc consumit . 30 . horas et
 adhuc restabant due linee vltime
 usque ad noctem quod illa dies habuit .
 32 . horas **E**t idcirco dicit dyomisius quod di-
 es ille fuit triplicatus a huiusmodi fuit tantum
 maculum quod conuertit in stuporem

babylonios qui fuerunt diligentes
 in consideracione motuum celestium et hoc
 miraculum subiecit eos regi Ezechie
 sine pugna sicut auidam equali deo: et
 homines excedenti. Et deinceps sacerdotum
 placu notantes diem illi: fecerunt
 annuatim festum triplicati solis et di-
 cebantur triplicati inter sacerdotum
 vii: qui festum triplicati solis cole-
 bant. Ita ergo signa que non fuerunt
 localia facta videlicet in regione v-
 na vel vna terra sed communia to-
 ti mundo et buerunt monuisse Apo-
 loptem ad colendum illum qui hoc mira-
 da causa Ies qz Apoloptes post
 ista ex ptnacia forte negare: quous
 sacerdotum testimonium viderit. Ite o-
 scribit Dionysius Policarpus qz si
 ista duo negauerit contigisse: redu-
 cat sibi ad memoriam tertium: vi-
 delicet de ediphi tpe passionis xpi. Et
 de sic sibi qz illa: non potest negare
 dicit Dionysius quando nos ambo
 stetitimus in elyopolim ciuitate egip-
 ti: et simul stantes vidimus lunam
 inopinabiliter et inaturaliter sup-
 ponentem se soli cum non esset tem-
 pus conuinctionis sed magis opposi-
 tionis vel fere. Rursum quidem ediphi fuit
 mirabiliter miraculosa. Primum qz
 ediphi solis non fit nisi in conuinc-
 tione solis et lune. Conuinctio autem fit
 p hoc qz luna est velocioris motus
 qz sol et ideo attingit solem. Manifest-
 um ego est qz luna accedens ad so-
 lem transit per arcum interceptum
 inter solem et occidentem: quando
 cumqz naturaliter fit conuinctio si-
 ue sic ediphi siue non. Mo in pas-
 sione xpi non venit luna ab oc-
 cidente: sed a parte orientis quod
 est omnino contra naturam. Vi-

de parte orientalis diametri solis:
 primo ediphabatur et sic consequen-
 ter totus diamiter solis: quia fuit
 ediphi vniuersalis. Et tunc rediit
 versus orientem ita qz primo illi ab a-
 parte diametri occidentalis que vl-
 timo ediphabatur: quod quidem fuit
 contra naturam ediphi quia in o-
 mni naturali ediphi pars occidental-
 ediphabatur primo et primo reillum-
 nat. Tercio fuit mirabilis qz luna
 tunc tpe infra .6. horas fere conpleuit
 motum .14. diez: qz in nona et vespe-
 ra iuit .18. gradus. Quod sic patet. In
 opposicione ista constat qz in sole ma-
 luna fuerunt .180. gradus qui sunt me-
 dietas celi: mo fuit ediphi p op-
 positionem p .9. horas. Ita qz luna in illis
 .9. horis transierat .4. gradus ultra locum
 vere oppositi versus occidentem. Rursum
 ergo p .184. gradus solis accedendo et se-
 mel recedendo: et sic infra .6. horas
 iuit motum fere .24. diez. Quarto fu-
 it miraculosa qz sicut probat Pro-
 lomeus tam oppositione qz diuinc-
 tione luna est in auge. Oportuit ergo
 qz aux circulus lune in eodem spa-
 cio tpe accederet ad solem cum luna
 et cum luna recederet: quod est contra
 naturam qz aux lune semp mouetur
 motu retrograde lune sicut patet in the-
 orica planetarum. Quinta latitudo lu-
 ne fuit tanta qz luna non fuit infra
 gradus ediphi et dato qz fuisset so-
 li conuincta. Lectio .100.
Et in illa spūs intelligē-
 tie scūs multiplex vnitas
 subtilis. modestus. discretus. mobi-
 lis. conquinatus. certus. suavis
 Amans bonum actum. qui nichil
 verat benefacere. humanus. benignus. sta-
 bilis. securus. omnes habes virtutes. oia

perspicuus et qui capiat omnes spiritus
intelligibiles mundi subtilis. ¶
 Hec est quinta pars principalis huius
 capituli in qua postquam Salomon po-
 suit gratiarum actionem sapientiarum recog-
 noscentem tam in spiritali quam in generalis.
 hic in parte ista subiungit quendam com-
 mendationem sapientiam extollentem.
 Et declarat quod sapientia sufficiens est
 ad offerendum sibi totam noticiam
 recitatam in ultima locutione. ¶ Vbi est
 notandum quod licet sapientia appropriet
 tur filio sic patri pro. et amor spiritui
 sancto. Iste tamen terminus sapientia essen-
 tialiter figit et non relatiue sicut per
 primo sententiam dicitur 26. c. 10. Et ideo quod
 ius filius dicat sapientia genita pro
 modum procedendi a patre. quod gignit
 a prima memoria per modum ubi et
 intellectus sic patet. 1. de tri. c. 13.
 Nichilominus etiam spiritus sanctus splen-
 dus sapientie dicitur. tum quia a
 sapientia patre et a sapientia filio predi-
 tum quod sapientiarum in se deuote colen-
 tibus efficit atque causat. Et ideo in com-
 mendatione viri timentis deum dicitur.
 Eccl. 14. Implebit eum spiritu sapientie
 et intellectus loquens de sapientia que
 deus est Salomon dicitur sic. Est enim illa
 sapientia que est diuina essentia.
 spiritus intelligentie et est modus lo-
 quendi accipiendo omnem pro eo quod
 est idem unde sensus est quod illa. scilicet
 sapientia est spiritus intelligentie et per con-
 sequens sapientia est sufficiens ad dan-
 dam gratiam cuiuscumque scientie. Quia
 Cor. 12. Unicuique datur spiritus mani-
 festatio ad utilitatem. Alii quidem
 per spiritum datur sermo scientie secundum
 eundem spiritum et. Et infra. Hec autem omnia
 operatur unus atque idem spiritus diui-
 tens singularis prout vult. Dicit ergo

sic Salomon. Non est attribuendum
 humano studio vel ingenio sapientiam
 creata si spiritus sanctus qui est sapientia
 increata. Et quod iste spiritus sanctus sit om-
 nipotens ad causandum sapientiam in
 quocumque probat eum describendo a
 20. uerbis. ¶ Prima est quod est
 factus et omnia que facta sunt sanctifi-
 cans. Sanctus in latine idem est quod
 agros in greco. Agros autem dicitur
 quasi sine terra ab a quod est fi-
 ne et greos terra. quasi sine terra.
 Spiritus ergo sapientie dicitur primo san-
 ctus pro tanto quod eos quos sancti-
 ficat purificat ab amore terreno
 et tunc fert ac coniungit ad amorem
 celestem. Et ideo ueniens in specie
 ignis descendit in apostolos non in spe-
 cie aque nec acis que elementa
 in diuersis partibus superficie terre co-
 heret. Sed in specie ignis qui immediate
 corporibus celestibus coniungit. Sic patet
 primo Meth. c. 24. In signum
 quod illos quos in condit amore facit
 necessario terrena purgare et ad
 celestia ascendere. Et ideo uoluit spiritus sanctus
 sanctificationis. Secundo uoluit multiplex
 ab effectu propter multiplicia dona
 que prestat. ysa. 11. Requiescit super
 eum spiritus domini spiritus sapientie et in-
 tellectus. spiritus consilij et fortitudinis
 spiritus scientie et pietatis. Et implebit
 eum spiritus timoris domini. Tercio dicitur
 unicus formaliter. scilicet et etiam effecti-
 ue quod unicus nos deo fide spe et cari-
 tate et etiam pro. Ad eph. 5. Solli-
 citi seruate unitatem spiritus in uinculo
 pacis. ¶ Quarto dicitur subtilis quod spiritus
 sanctus uires subtiles facit in eligendo
 docendo et faciendo per dona quibus
 sanctos suos exornat. Eccl. 16. Indui te
 subtilibus et ornauit te ornamento

Quāto dicit modestus q̄ similiter
modestos facit. **Ad Gal. 4.** **Secūdo**
aut̄ spūs est: caltas gaudiū a pax
Et infra modestiavra: cōtinētie cas-
titas. **Secūdo dicit disertus:** q̄ dis-
tos faciens de balbucientibus a
ifantib⁹ que ad modū die pentecost-
tes fecit aplos qui añ suam ouerfi-
onem a etiā ante eiusdē spūs mis-
sionem fuerāt valde rudes. Sic eti-
am omni die vocat ad scāz religio-
nem pueros a indoctos de quibus
si bene ouersantur facit predicator-
es disertissimos **Sapie. 10.** Sapien-
tia aperuit os mutorum a linguas
infantium fecit disertitas. **Et est dis-**
tus item q̄ eloquēs de differo. eris
a subtrahitur vnum. s. in supmo
liet geminetur in preterito. **De is-**
ta disertitudine loquitur beatus **Au-**
gustin⁹ li. 2. de natura a origine aie
ascens q̄ valde periculosa est elo-
quentia: si nō cōmiscetur scia. **Et de**
hic. Valde em̄ sunt noxia praua di-
fita: q̄ hominibus minus eruditis
eo q̄ diserta sunt videntur etiam a
vera. **Et iō dicit Tullius** in plogo
etholce: q̄ sicut sapia cū eloquen-
tia multis ciuitatibus pfuit: ita e-
loquētia sine sapia cōstat plurimū
nocuisse. **Vnde docet Seneca** epla
11. q̄ eloquentia nō est cōtinenda
nec min⁹ appetēda. **Nō inqt̄ q̄rit e-**
ger medicum loquētes: s. si ita cōtin-
git vtdem ille qui sanare p̄t p̄cōp-
te de his q̄ faciēda sunt diserāt
non tñ gratulef eger q̄ icidit in
medici disertū. **Hic enim tale est:**
quale si gubnator peritus etia:z for-
mos⁹ est. **Contemenda tamen nō**
est disertitudo loquendi: s. est sapi-
entie cōtinenda. **Vnde idem Seneca**

epla. 14. vel. 39. **Reprob**at multū
celeritatem loquendi a festinacio-
nē. **Celeritas** inquit loquendi nec
in sua potestate est: nec satis decoā
philosophie que ponere debet ver-
ba: nec proicere: nec pedetentim p-
cedere non exigo: quia oratio cum
spedimento exeat. **Profeatur** tamē
in malo q̄ pfluat. **Et infra.** **Quemad-**
modum sapientiviro incensus mo-
destus conuenit: ita orō pressa non
audax. **Summa** ergo summarum
hec erit. **Cardiloquum** te esse pro-
cipio. **Hec seneca.** **Septimo** spiri-
tussanct⁹ dicitur mobilis a mouel
faciens prompte a obediēter: q̄
uis i se immobilis perseueret. **Pri-**
mum enim mouens immobile est
necatio: sicut probatur. s. **Phisico-**
rum. **Isto modo** spiritussanctus fe-
cit apostolos ita mobiles: q̄ i om-
nem terram dispersi sunt. **Luce. 21.**
Virtutes celorum mouebuntur. **Et**
Joh. 14. **Posui** vos vt eatis a fruc-
tum afferatis. **Argentum** uiuum
est satis mobile: si autem mortifice-
tur statim sistitur a quiescit. **Ita p-**
dicatores viui vita gratie: discurre
mouentur: circueūt pro salute pe-
imi procuranda. **Proūbioz. 6.** **Dis-**
curre. festia suscita amicum tuum.
Octauo dicitur iūuquinat⁹: a hoc
est verum tam effectiue q̄ formatiue
Honesta persona non inhabitat
loca turpia a imunda: nec sp⁹ scē⁹
mētes gulosas vel libidinolas. **Et**
iō de apostolis canimus: q̄ inuēit
eos receptacula munda a tribuit e-
is carismatum dona. **Nono** spiritus
sanctus dicitur cōtra icon-
stātes: mēdaces: desperātes. **Thi-**
1. **Scio** cui crepidi a stus sum q̄ at

Deco
Hero. dicitur esse suavis Sap. 12.
 O q̄ bonus a suavis ē dñe spūs
 tuus i oibus nobis. Suaves em̄
 facit a mites quos ihabitāe diḡ
 tur. non ipatentes non amarus
 non turbidos vel impetuosos. fa
 muli ministrantes dñis facillime
 mores recipiūt dñoz suoz Et idē
 qñ seruientes alicui⁹ sunt bñ edu
 cati signū ē q̄ suuunt alicui dño
 nobili. Vñ metrice dicit Est dñi faci
es famul⁹ speculūq; mgr̄i. Discipu
lus monstrat regnū moderamīa
regis Si ergo suaves fuerim⁹ ad
 inuicē signū est q̄ sumus de fami
 lia spūs sc̄i. 2. Cor. 6. In oibus ex
 hibeam⁹ nosmetip̄os sicut dei mi
 nistros Et infra In longanimitate
 a suauitate i spū sc̄o. **¶** Unde dō
 dicitur amans bonum actum fa
 cit enim homines gaudere de pro
 fectu alieno a hoc contra inuidos
 qui de bonis alienis tristant Rō. 12.
4. Caritas dei diffusa est in cordib⁹
 nris p̄ spm sc̄m qui datus est no
 bis. **¶** Duodecimo dicit esse talis q̄
 nichil vetat bñfacere immo horta
 tur bene facere Et h̄o ctra negligē
 tes a accidiosos p̄. 8. Noli ph̄i
 lere bonum facere ei qui potest Et
 etiam contra malos cōsiliarios q̄
 dños suos aliquñ impediūt a bono
 p̄posito qd̄ intendūt in bonis ele
 mosinis Et opa pietatis conūtūt
 ad opa vanitatis. **¶** Decio tertio
 dicit hūanus. Tum q̄ homines di
 ligit p̄. 8. Delicie mee sunt eē
 tū filijs hominum Tum q̄ homi
 nes humanos facit non austeros
 beniuolos non bestiales Sap. 12.
 docuisti populu; tuū p̄ talia qm̄
 oportet iustuz esse a hūanum. **¶**

Decio quarto dicit benign⁹ a bñ
 ignitos efficit quos disponit Sa.
 p̄mo Bemignus est em̄ spūs sapi
 entie. Et ad ep̄. 2. Nolite contri
 stare spm sc̄m dei in quo signati e
 stis Et infra. Estote autem miseri
 cordes donantes inuicē sicut a de
 us in x̄po donauit vobis. **¶** Deci
 mo quinto dicit stabilis q̄ stabiles
 facit a p̄seuerantes in bono. hec
 obstat q̄ prius mobilis dicitur ad
 q̄ fm̄ Rabanum Spūs q̄ implet
 oia mobilis simul a stabilis dicitur
 em̄ q̄ vbiq; discurrit vbiq; obuiā
 venit a repente vbi non credit in
 ueitur. Op̄s ergo spūs vt vbiq;
 esse signetur a stabilis sibi a mo
 bilis dicitur hec Raban⁹ Similit̄ facit
 sc̄os p̄ficere in bono de v̄tute i vir
 tutem. Et ideo mobilis dicitur facit eti
 am eos in bono p̄seuerare Et ideo
 stabilis dicitur Cor. 14. Itaq; fratres
 mei dilc̄ssimi stabiles estote a in
 mobiles habūdantes in ope do
 mini semp. **¶** Decio sexto dicit securus
 q̄ securus nos efficit per sp̄z q̄
 ē c̄ta expectacō futuē b̄itudinis ve
 nīs ex dei gr̄a a merit̄ p̄cedētib⁹.
 Creditor qñ h̄z pign⁹ sufficiens a
 debitore secur⁹ ē de suo. De⁹ at̄ vo
 lens nos eē securos de futuā bea
 titudine dat nob̄ spm sc̄m q̄ loco
 pignois Ad ep̄. 1. Signati estis
 spū p̄missiōis q̄ ē pign⁹ hēdita
 tis nre. **¶** Decio septio dicit oēz ha
 bēs virtutē. q̄ ē p̄i a filio coeql̄
 a oib̄stāciat. Job. 33. Spūs dei se
 cit me a spiraculū oipotētis viuisi
 cauit me. **¶** Decio octauo dicit oia
 p̄spiciens. Tū q̄ spūs est q̄ oia
 scrutat. Cor. 2. Tū q̄ spūs sc̄is fa
 cit hominē prudenter p̄spicē.

quia te preteritis dat eandem: et
 presentibus circumspectionem a de fu-
 turis providentiam. **Cor. 2.** Spita-
 lis homo indicat oia. **19.** dicit qd
 e talis qui capiat omnes spiritus
 intelligibiles: cui subdici sunt omnes
 sps angelici ta bi qd mali: qd os fuit
 administrator spiritus ac. **Ab heb.**
 1. vel qui capiat omnes spiritus intel-
 ligibiles: et cape facit oimnia dona
 spiritus sancti mediantibus ho intelli-
 git quicqd est necessarium ad salu-
 te. **Ecc. 39.** Si em magnus deus vo-
 luit spu intelligentie replebit illu.
 nisi deus voluerit quomā deus mag-
 nus dominus spiritu intelligentie
 replebit eum. **via istum.** Secūdo mo-
 dicatur spiritus sanctus esse mundus
 nec mū. Ipse enim est lux verax ve-
 niens in hunc mundū. **Et ideo mū-**
bus est in se a mundos facit quos
inhabitare dignat. **In ps.** Cor mū-
 dum crea in te. Spiritum inquit re-
 ctum Omnes recte linee super line-
 am rectam stantes a duo vtrobiq;
 anguli: aut recti sunt: aut duobus
 rectis equales. Recta linea est spi-
 ritus sanctus. **Vnde dicit.** Spiritum
 rectum innoua in vis. me. **Item ali-**
a recta linea erit mens siue anima
humana. **Ecc. 1.** Solumodo hoc in-
 ueni qd deus fecit hominem rectuz
 supple scdm mentem. **Quādo ergo**
spiritus sanctus descendit super istaz
lineam rectam: necessario duo an-
guli: ratio a voluntas sunt forma-
liter recti per innocentiaz. **In ps.** In-
 nocentes a recti adhaerunt michi
 Vel sunt equales duobus rectis
 per penitentiam. **Status em peniten-**
tie equiparat homine; statui in o-
rdie. **Et iō rō a voluntas i penitēte hz**

nō sunt eē formaliter: sūt tñ eē eq-
 ualēnt p pñā; de q rā tū dīne dīcī-
 tur. **puer. 21.** Qui rā est corripet
 viā suā. **Vltio quarta cōdicō epī-**
cat a dicit qd ē subtl. pñda pene-
trādo a est subtl. dīffīcīlīma dēdā-
rādo. **Job. 12.** **Paradīe autē spī-**
tus ande quē mittet pē i noīe me-
o: dīeos dōce. om. ac. **Quia g spūs**
īste itelligētie ē nob ita multiplici-
ter necārī dignū ē cessare a cū h
cultū īstis dīebz vacāe anq vltē

O procedamus. **Lectio 101.**
Mibz ei mobilibz: mobili-
or ē sapia. **Attigit autē vbi-**
q spū mūdiciā suā. **Vapor ei ē vir-**
tutis dī a emanatō qdā est dā-
tatis oīpotētis dī sineā. **Et iō nich**
īnqnatū ī illa iurrit. **Pōita omē**
datōe multiplici spūscā cui donuz
ē sapia. **Restat iā iph sapie excel-**
lentia dēclārāda. **Cōmēdādo autē**
sapiam sic pcedit. **Primō cōmēdat**
sapiā; ex hīs q ei dūciūt absolu-
te ex seipā. **Secūdo ex hīs q ei dū-**
ciūt i opacōe ad alia. **Secūda ps**
ibi. **Et ei hēc speciosior sole.** **Cū pri-**
mū duo frūt. **Nā pmo onit ei nobi-**
litatem in essēdo. **Secūdo ei potes-**
tate; in regēdo ibi. **Et cū sit vna oīa**
p. **Circa primū duo facit.** **Primō**
cōmēdat sapiam p obicōnes ipas.
Secūdo p locucōes tropicas. **secū-**
da ps ibi. **Vapor est ei.** **Circa p mū**
duo attribuit sapientie omnia gu-
bnanti. **videlicet sufficientiā celesta-**
tis a coexistētiā; presentialitatis.
Quantū ad primum dicit sic. **Om-**
nibus mobilibus mobilior est sa-
pientia. **Vbi notādum est q qto**
agēs ē maioris virtutis i agēdo tā-
to rēlī; a rēlocius pducit effectū

Vnde agens infinite virtutis agere potest in nō tpe. Quia ergo sapiētia q̄ est donū spūs sancti est quodāmodo infinite virtutis. Omne aut̄ mouēs mobile est virtutis finite: p̄t; q̄ sapia est mobilior id est virtuosior in mouendo oī mobili. a p̄ oseq̄ns habet sufficientiam celeritatis. Secūdo habet existentiaz p̄sencialitatis. Et q̄tum ad hoc dicit. **A**tingit aut̄ vbiq̄ p̄ mundiciam suā. Omnia em̄ p̄ sapiētiā disponūtur a regūtur. **I**n ps. Omnia in sapiētia fecisti recēs est tibi possessio tua. Sicut em̄ duxit mḡ alexander cognomen to neq̄. In omni creatura corpore a q̄ntumcūq̄ sit mobile potest ratio humana videre infinitam dei potētiā: infinitam sapiam a bonitatem. Verbi gr̄a vt de athamo fiat exemplū. Satis em̄ approbat humana racō a acceptat q̄ mensura potētie agentis sumat̄ fm̄ portionē facti ad illud de quo fit. Tāta em̄ videtur potentia facilitatis q̄tum ipsū factū excedit illud de quo fit. Cū ḡ ratio iuenerit athomū esse aliquid ex nichilo. Et sciat q̄ si athom⁹ excederet: nichil infinitum excederet. Concludit q̄ potētia ducēs athomū de nichilo ad esse est infinita. **S**ecundo videbit ratio q̄ cū athom⁹ sit corpus habet inter se tres lineas int̄secātes se ad angulos rectos. In qua sectione posito circino describi p̄t spera sup̄ athomū. Et videt in spera infinitos circulos posse describi. imo infinita corpora infra spera esse ymaginabilia. Et ultra infra circulos omēs figuras fore inseci

p̄biles quē tamen sunt infinite sup̄ quas infinite possunt erigi d̄ monstracōes taz de magnitudibus q̄ de numeris. ḡ videbit racō humana in athomo vel in flore infinitam sciētiā obiectiue descriptā. **I**n infinitam vero sciētiā si potest descripsisse agens q̄cumq̄ n̄ sapientie infinite. ḡ humana ratio si est tō videbit a inueniet in vno athomo infinitam sapiam obiectis. **T**ercio videbit ratio mentis humane q̄ in assecuōne huius infinite sciētie que est in athomo est magnavtilitas aie a delectacō admirabilis. Et si forent infiniti intellectūs infinitas haberent delectationes: imo vn⁹ intellect⁹ in infinitū potest delectari in acquirendo noticiam istius athom. ḡ potest ratio deducere q̄ ille qui athomū creauit: infinite est bonitatis qui re: infinite vtilitatis de sua bonitate creauit. Sic ḡ ex minimo athomo potest deducere deum esse infinite potentie: sapie a bonitatis. **A**lter ex poni potest de deo qui est in rebus omnibus p̄ essentiam: potentia a p̄sentiā. **P**er essentia inq̄. **E**ssentia cuiuslibet rei est quedam participatione diuini eē sic eēntia cuiuslibet rei adest in q̄tū habet esse si cut causa adest p̄prio effectū. **P**er potētiā adest inq̄tum omnia agunt virtute ipsi⁹. **P**er p̄sentiā inq̄tum oia immediate disponit a regit. **A**ttigit ḡ sapia diuina vbi q̄ vni omni loco p̄pter suā mūdiciam: quia cui in omni loco sit corp⁹. **I**n omni corpore sciētia infinita obiectiue: deduciones scabiles infinite a hoc p̄pter suam mūdiciā cuiusq̄

cuius sumq; delectat impmiratione;
 Sic ergo describit sapientiaz p
 ditiones absolutas a pprias. Con
 sequenter eam describit p locutiones
 figuratiuas a tropycas: cum dic.
Vapor est em: vbi incipit subtili
 ter describere sapiam p figuras a
 similitudines. Et ponit quinq; simi
 tudines quib; sapientia opatur.
 Dicit em q; methaphorice loque
 do. Ipsa est vapor: emanatio: can
 do: speculi a ymago. Vapor est
 quod da corpus subtile extra ctu;
 de terra vel de aqua p calorem sol
 sicut p; pmo Methero. Tam stri
 de a pprie loqndo Vapor est aer
 humidus a extrahit de aqua: ex
 alatio est sicca a extrahit de terra
 Et de istis duob; generantur ones
 aere impssiones: cuiusmodi sunt
 nubes: pluuie: gradines: nix: toni
 truitros: pruina. a cetera multa.
Est ergo sapia quasi vapor: virtus
 dei: subtilis effect; diuine vtutis
 eatus in mente rationali. **Secundo**
 dicit q; est quedam emanatio dari
 tatis omnipotentis dei: sincerar; da
 ritas emanans sincere ab omni po
 tenti deo. Emanare id est q; scaturi
 re: sicut aqua ascendens de terra d;
 emanare. Sincerus dicit quasi l;
 tera: sine molli tudine a fluxibili
 tate purus: constans a mud;. Et ideo
 nichil inquinatum incurrit in illa;
 ppter mundicia; sue claritatis. Sic
 h; optumcumq; turpia loca illu
 net: nichil tamen inquinatum tra
 here potest. Et emanatio quedam
 de; em; fons e a quo emanat o;
 gen; gratiarum. Est em in fote iugit
 emanate ppetuitas piosa: suau
 tas soprosa a comunitas copio

sa. **Primo** in fonte est ppetuitas
 piosa. Quicqd em bonitatis l; co
 pie inuenit in riuulo totu emanat
 de fote. Et eode modo: quicqd delec
 tabilitatis a bonitatis est in crea
 tura totu emanat de fonte bonita
 tis diuine infinite. **Eccl. pmo.** fons
 sapientie verbu dei in excelsis. Ad
 istum fote; fitiunt aie sc;. **Iuxta**
 illud ps. Sicut ceru; desiderat ad
 fontes aquaru a cetera. Sitiuit ai
 ma mea ad dex; fote; vinu. Cer
 u; hausto serpente moritur n; citi
 us attingat ad aq;. Desideat em
 naturaliter vitam sua; plongare.
Vn sic dicit **Glof.** sup illud. Quē
 admodu; desiderat a cetera. Ceru;
 semio grauatus ex crescentib; pil
 atq; comib; explorato serpente ip
 su narib; haurit: quo hausto ve
 neno estuat. **Vn** fontē ad biten
 dum ardentissime desiderat: a quo
 si deficiat moritur a inde vita; ab
 breuiat quo plongasse putauit.
Moraliter homo serpente haurit
 qn; dyaboli suggestioib; acqes
 cit a noxias sibi delecta; ones i;
 porat p peccatu. **S;** nūc veneno es
 tuat qn; trāfacta delecta; one sedi
 tatem peccati cōsiderat. Tūc enim
 fote; misericordie desiderat: cui
 re cōsiliari p sacramentu; penitētie
 affectat. Si at; cōtigat q; post hau
 stum serpentis: omissio; nem pēti
 fote; gratie nō attingat: dāpnū
 ppetue mortis incurrit. **Fons** autē
 gratie de quo putei aquar; viuen
 tium emanat est xps. **In** cui; cor
 pore multa vlnera quasi mlti p u
 tei extiterūt **Eccl. 4.** **In** dieb; ipsi;
 emanauerūt putei multi aquar;
 a qñ mare adimpleti sūt sup modū
 X. 10

20A

De istis fontibus dicitur psalms.
Hauriens aquas in gaudio & fo-
 ntibus sal. **S**ecundum est in fonte ema-
 nante suauitas saporosa. Dulcior
 enim aqua est in fonte quam in riuulo
Ecce isto modo delectabilior dulcedo
 est in christo quam in creatura quacum-
 que. Dulcedo enim fontis est sine con-
 ditione terre de qua emanat. **S**i-
 cut dicit Aristoteles libro de sensu et
 sensato. **E**t ideo aqua currens per
 terram amaram et sulphuream et
 sic emanans est amara naturaliter.
Sed aqua emanans de terra pura
 et sabulosa fit dulcis et clara. **C**ris-
 tus autem fons sapientie mana-
 uit de terra humili virgine videli-
 cet gloriosa. **I**n qua nichil auste-
 ritatis nichil amantudinis nichil
 luto se fedicitatis erat. **V**nde nichil
 amaritudinis in fonte qui existit
 dicitur inueniri potest. **I**acobi 2. **N**um-
 quid fons de eodem foramine ema-
 nat dulcem et amaram aquam. **E**t
 tamen ipse de ingratis hominibus
 quod divina delectatione concepta in terris
 voluptatibus immergunt grauius con-
 quirit. **I**eremias 2. **M**e dereliquerunt fontem aquae viue
 et foderunt sibi dissipatas cisternas
 que continere non valent aquas. **T**ercio in
 fonte inquit emanante iueitur cõitas
 copiosa. **E**st enim fons in omnibus con-
 munitis pauperibus et diuitibus
 hominibus et iumentis. **I**sto modo
 christus iustis et peccatoribus. om-
 nibus demens inuenitur propici-
 us. **G**enesis 2. **F**ons ascendebat de ter-
 ra irrigans vniuersam superficiem terre.
Quabitatio liberalis esse potest. **A**n
 deus sit inquit creatura adoranda
Res non. **Q**uia si fictum cum in ali-
 qua creatura sit adorandus deus

pari ratione in alia. quia in quali-
 bet est essentialiter. quod autem sit
 adorandus in aliqua creatura per
Erodi 3. **Q**uia Moyses adorauit
 deum in rubo. **E**t in Genesi. habemus
 quod Abraham adorauit deum in a-
 gulo. **P**ro christiano adorare deum
 in crucifixo vel in ymagine inter-
 precise adorare deum et non peccat.
Sed cum deus sit essentialiter in lapide
Si aliquis existentem in lapide in-
 terdit adorare non peccat eadem rati-
 one. **P**ro quod est maioris potencie
 et deo magis est attribuendum si
 maioris potencie videtur conserva-
 re rem per absentiam suam quam per
 presentiam sicut ex nobilitate re-
 gie maiestatis est quod vbiq; regat in
 regno. licet vbiq; personaliter non
 existat. **C**ontra. quidam effec-
 tus dependent ex suis causis quod sic
 earum presentia non existunt pro-
 pter vehementiam caliditatis et depericcia ef-
 fectus sicut patet de radio et sole.
Sed omnes res sume a deo dependunt et de-
 e causa in omni re inquit est omni rei eternaliter
 presentis. **A**d questionem de crisostomo quod
 deus est vbiq; scimus. **S**ed quomodo sit vbiq;
 intellectui non capiunt. **A**d primum quod deus
 non est adorandus in quolibet suo signo si-
 cut in proprio quod est aliquid res ad hoc ordi-
 nata ut in ea deus honoretur. sic fuit eu-
 bae artes sic obustio et angelus ap-
 parens. **A**b eodem. **A**d 2. non sunt deo di-
 simplices ut sic in lapidibus et lignis
 deum adoraret propter similitudinem ad ydolatri-
 am quam quis possit homo adorare deum sub
 pia intentione in quacumque re sine peccato. quia
 tamen habet posset specie mali melius est
 a talibus abstinere adorationibus.
Ad tertium dicendum quod maioris potencie
 est regere per presentiam quam per absentiam vniuersa

Vnde ille qui potest esse absens indiget moueri a transferre se frequenter. **Motus** autem est adus imperfecti: nec potest alius ita perfecte egere absens sicut presens. **Lea. 102.**

Quando est enim lucis eterne et speculi sine macula dei maiestatis a ymago bonitatis illius. Descripta sapientia secundum duas similitudines metaphysicas exequitur in hac littera eam descriptam secundum tres alias figuras. Dabet ei sapientia que est domini dei per christum uenustatis. magnitudinem puritatis a similitudinem deitatis. **Quantum** ad primum dicitur quod est candor lucis eterne: lux eterna est ueritas necessariorum que candorem recipit a demonstrationis euidentia inducit. **Uel** potest dici. ueritas manifestissima fidei in quantum ad ea que fide tenentur. **Ab isto** autem candore doctores in ecclesia candidi nominantur. **Gene. 30.** Pulchriores sunt oculi eius uino a dentes eius lacte candidiores. **Doctores** enim a prelati quorum est alios informare dicuntur dentes ecclesie: quia sicut officium dentium est cibum frangere. diuidere. conterere. a mastica. **ita** officium prelatorum et doctorum est sacram scripturam frangere a diuidere secundum quod subditorum necessitas exigit. **Canf. 2.** dicit sponsus ecclesie dentes tui sicut greges tonsati que ascendent de lauachro. **Glo.** dentes qui per uerbum rodunt scripturas atterunt sunt fortiores a ad regendum apti scilicet ecclesiam qui firmitate preualent. **Et** dicuntur isti dentes sicut greges ouium propter innocentiam. consarum propter

uoluntariam paupertatem per quam ab eis omnia superflua a quandoque necessaria auferunt qui ascendent de lauachro quia a baptismali regeneratione continentie proficiunt ascendentes de uirtute in uirtutem. **Et** isti dentes sunt lacte candidiores propter sapientie uenustatem. **Et** Arist. Istoria tria de dentibus. **Unus** est quod dentes sunt stupidi: curant cum sale quod sal auferit stuporem a dentibus. **Et** hoc dicit Arist. **pti. 1. pble. 31.** **Secundus** est quod dentes rari a distantes dentes non sunt ita longi sicut illi qui habent densos a fortes. **Et** hoc dicit **pti. 3. pbleu. primo.** **Tercium** quod dentes sunt dulciores a fortiores quam carnes a tamen magis patiuntur a frigiditate quam canes: sed a calido plerumque ledit caro quam dens. **Cuius** causa est quod dentes habent multos poros et minutos a hoc denotat albedinem eorum. **In** istis uero modis poris est modicum de calido. **Sunt** enim dentes frigidiores quam ossa. **Et** ideo frigidum adueniens cito alterat a ledit dentes. **Caro** autem habet poros latos in quibus plerumque uisus de calido a iocundum patitur de frigido: sicut a calido plerumque ledit caro quam dens. **Calida** namque celeriter percipiunt calidum a ledunt in. **Itaque** efficit uelut ignis in igne. **Moraliter** sicut dicitur. **Doctores** a prelati in ecclesia sunt sicut dentes candidi in corpore christi mistico. **Inferiores** uero delicatiores sunt sicut caro. **Contigit** autem aliquando quod isti dentes patiuntur stuporem sicut euertit quando homo comedit fructus actos a imaturos. **Et** ei non possunt statim per ea masticare sicut lesioe cibos alios. **Quod** sic est quod illi qui doctores esse debent in ecclesia occupant suum ingenium cum sciis seculares a circa prudentiam dispensandi ista

mundana contrahunt stuporem et fi-
 ut inepti ad dirigendum cibum doc-
 ne fidei ad usum subditorum. De ta-
 libus dicitur **Amos 6.** Dedit vobis
 stuporem gentium in cunctis verbis
 vestris ad indigentiam panum in om-
 nibus locis vestris. Isti tamen stupo-
 rem auferre possunt facilliter per sal-
 tem per studium scripturae sacrae ad **Col.**
3. Sermo vester sepe in gratia sit
 sale conditus. Secundo ille ecclesie in
 impietate que habent raros den-
 tes et paucos doctores et prelatos
 instructos non sunt ita longevae id
 est ita perseverantes in vita gra-
 tie sicut sunt illa loca ubi habun-
 dant doctores morigerati sancti et
 instructi. Tercio tamen isti dentes
 magis per aciem a frigido quam carnis
 Et carnales sive mundi magis
 patiuntur a calido, frigidum et calidum
 sunt aduersitas et prosperitas. Bo-
 ni autem et perfecti magis leduntur
 aduersitatibus quam imperfecti et imp-
 fecti magis leduntur et falluntur
 peccando in prosperitatibus quam in ad-
 uersitatibus. Quia **psalmus 1.** Prosperitas
 stultorum perdet illos. Dicit ergo spiri-
 tus sanctus per sapientiam contenta in
 scriptura sacra est candor lucis et
 ne id est veritatis increate que est deus.
Iob 1. Deus lux est et in eo tenebre
 non sunt ullae. Secundo est speculum sine
 macula dei maiestatis. In scriptu-
 ra enim sacra dei maiestatis per fi-
 dem inspicitur quasi in quodam spe-
 culo mundissimo in quo nulla est
 macula falsitatis. **Col. 13.** Vide
 nunc per speculum in enigmate. Vnde
 tota cognitio quam de deo habemus
 in presenti est specularis in qua cog-
 nitione obiectum representatur non per

se sed per suam similitudinem et non per
 lineam rectam sed per lineam reflexam
 Sed in futuro videbimus deum sicut
 est non per creaturas sed immediate
 quasi per lineam rectam. Non solum in
 speculo sapientie que est sacra scrip-
 tura videmus deum. sed etiam moyses no-
 stros quales esse debemus si finem le-
 gem dei videremus. Vnde **Iero.** in
 epistola ad demetriadem virginem. Ve-
 re inquit lectione diuina vice speculi
 secula corrigendo. pulchra conser-
 uando et pulchriora faciendo. Scrip-
 tura enim speculum est. secula ostendens
 et corrigenda docens. Simile est **Bea-**
tae Gregorius 2. moralium c. 1. Sacra inquit
 scriptura quasi speculum quoddam
 oculis mentis opponitur ut inna no-
 stra facies in ipsa videatur. Ibi enim
 secula ibi pulchra nostra cognosci-
 mus. ibi sentimus quantum proficimus
 quantum a profectu distamus longe
 Et sicut ille qui habet in facie ma-
 culam manifestam abhorret se vi-
 dere in speculo. ita moraliter viciosi in
 vita abhorrent se reputare ubi sa-
 cra scriptura quantum ad bonos mo-
 res in verbo dei manifeste opponitur
 Et tales sunt quibus nullum speculum
 bene placet. Sic narratur de quadam
 episcopo et de formi dicebatur. Ita ei habuit
 tortam faciem et oblongam. Et quocumque
 respexit speculum doluit et offensus
 tur de formitate tantam suam se imputa-
 bat speculo. Vnde plura specula fre-
 git quam omnes mulieres de patra. Ita est in
 ecclesia de hominibus viciosis nec vitam
 suam volunt emendare. Nullus enim
 bonus eis placet contra quoslibet te-
 ne predicantem offendunt quod se persequuntur
 in isto speculo vitam suam esse distortam
 et tempore nec tamen se corrigunt per penitentiam

sed quātūmāq; tene audierint se
 descriptos statim ppter veterē cō-
 suetudinez obliuiscūt q̄les in specu-
 lo describūt. Et de talib; dicit **Iac**
1. Si q̄s auditor ē verbi a nō factor
 hic opatur vno ofide: vūl. nati. sue
 in speculo. Considerauit em̄ se a a-
 bije a statim oblit; ē q̄lis fuerit.
 Et ito tene premitit **Estote facto-**
res verbi dei a nō auditores tantū
fallentes vosmetip̄os. Legi; em̄ **Ex**
od. 28. q̄ moyses fecit de mādato
 dñi quendā luterē a q̄d dā lauato-
 rium q̄d ponebat mē tabnaculuz
 a altare: in cuius margine supio-
 ri erat specula a interi; contineba-
 tur aqua vt sacerdotes ante q̄ ad
 altare accederēt inspicere possent
 si aliquā maculā abluēd am habe-
 rent. sicut dicit magister in histo-
 rijs et eam abluendo delerēt añq̄
 accederent ad altare. **Isto mō mo-**
raliter sacra scriptura est interi;
aqua gratie a deuotionis a exte-
rius in verbo doctrine sunt specula
informatōis sincere vt omnis hō
semetipsum possit inspicere et q̄d
defectū fuerit emēdāe. qm̄ hec est
speculi sine macula maiestatis dei
Tercio sapientia q̄ in scripturā sa-
crā continef: ymago loitatis dei dici-
tur. Sicut enim p ymaginē agnos-
cit id cuius est ymago: ita p ea q̄
p scripturā docentur diuina bene-
ficia nobis exhibita et pmissa vi-
dentur. Alter potest littera hōbier-
ne lectiois expō: de x̄po qui est sa-
piētia increata. Ipse em̄ fuit cādor
lucis: honestissime viuendo. specu-
lū sine macula rectissime docendo.
Et ymago loitatis benignissime tē-
dimento. Fuit etiam cādor: lucis

per corporis puritatem. **Speculum**
 sine macula per mentis claritate;
 Et ymago loitatis per diuinam
 personalitatem. **Vnde August. 1.**
de ciuita. dei. c. 2. dicit q̄ homo dici-
 tur ad ymaginē dei scdm̄ illud. **Ge-**
ne. 1. **Faciamus hominem ad ima-**
ginem a similitudinem nostrā. S; **S;**
 filius dei sic dicitur ymago patris
 a nō ad ymaginē. Quia nat; ē nō
 creatus similis a equalis a i nullo
 dissimilis. **Homo autem est yma-**
go et ad imaginem. q̄ nō equat
parilitate sed accepit similitudinē
In qua tamen ymagine plus dif-
formitatis q̄ ouemēcie demēatur.
Lic; em̄ similitudo sit de rōne ymagi-
nis n̄ tñ eq̄litas s; tātz de ratione
pfecte ymaginis ē eq̄litas. Sic di-
cit idem Augustinus de 83. questi-
onibus. q. 41. **Istud speculum cris-**
tus videlicet fuit speculum planū:
plane docendo. speculum cōcauū:
humilit molēdo. speculū cōnexū:
potēte resurgēdo. In speculo ei cōcauo
apparet ymago reuersa ad supi;
a inferius a dextz sinistrū. Et ita
fuit in cristo morient: summ; de;
a vilissimis reb; aldis torq̄bat. sū-
me iust; accusabat. sūmus iudex
plectabatur. Et sicut per speculum
cōcauū accēdit ignis: ita p cōtēpla-
cōez istū speculi cōcauū sūme in no-
bis accēditur ignis deuotionis a
dilectionis ad deum. Et sicut in spe-
culo integro non apparet nisi vna
ymago. Si autem cōfringatur v l
discontinuetur quelibet particula
suam representat ymaginem. Ita
fuit in cristo. quaz diu anima cris-
tiet corpus coniuncta fuerunt ad
suuicem et cristus fuit hō viuēns
 X. 30

249

vna tantū ymago apparuit viz si-
 militudo hominis qz apud popu-
 lū infideles nō videbat ū homo pu-
 rus. a nō homo a deus. Sed vbi
 facta ē cōfractio istius speculi a dis-
 cōtinuacō siue diuisio corpis ab
 aīna licet diuinitas vtriq; ess; cō-
 iūcta. statū mundo paruerūt due
 ymagines duarū naturarū viz
 dei a hoīs a semp ipeitū appare-
 bunt. ymago hoīs apparuit in cor-
 pe vulnerato crucifixo cōclauato
 sepulto a cōsignato. S; ymago di
 apparuit i sole eclipsato tēremo-
 tu monstrato velo lacerato. rupi-
 um rupione a mortuorū resuscita-
 tione ut merito fateret. Cētūore
 re fili; dei erat iste Matth. 21. Dic-
 g xps dicit speculū sine macula
 ad diffēciā hoīnū qui specula q-
 dam dici possunt. sed nō sine ma-
 cula ppter fomitem cōcupie epug-
 nans spūi cōtinue vivit in carne
 Job 14. Quis est homo ut imacu-
 latus sit a ut iustus appareat na-
 tus de muliere. Lcō 107.

A p dicit

Et cū sit vna omnia p̄t et
 p̄manens in se. omnia in-
 nouat a p̄naciones in aī-
 mas sanctas se transfert amicos
 dei a p̄phetas constituit. Reminez
 em̄ diligit deus nisi eum qui cum
 sapia i habitat. Postq̄ spiritus
 sanctus declarauit nobilitate; sa-
 pientie in essendo. Dic enarrat e-
 ius potestate i regē. Et circa hō
 duo facit. Primo ostēdit ei; gene-
 rale gubernacōem omnium causati-
 uā. Sed ei; specialē opacōez circa
 humanā p̄rogatiuā. Sed a ps ibi
Et p̄naciones. Quantū ad primā
 p̄t; tangit quatuor de sapia. ym-

late; potestate. stabilitate. a cali-
 tate. Vñ dicit sic Et cū sit vna om-
nia p̄t. a p̄manens in se oia inno-
uat. Sapia enim dicit vna abvni-
 tate subiecti principalis sicut ois
 sciencia dicit vna p̄mo posterior
 Similiter ab vnitae finis quem
 intendit qui ē amor dei. Est em̄ deus
 principale subiectū a amor dei i sa-
 cra scriptura principalis ē intentū
 Vnde Aug; de laude caritatis Ille
 tenet quod patet a qd latet in di-
 uinis codicibus qui caritatem ser-
 uat in moribus. Ita sapia cui; sit
 vna oia p̄t a p̄manens in se. oī-
 no immutabilis exis. Omnia in-
 nouat gubernanda regendo. Ex
 quib; p; ei; general; gubnacō oī-
 um causatiua. Specialis at; ei; ope-
 racō circa hūana; p̄rogatiuā sub-
 iūgitur quo ad tria. Causat enim
 i hoīb; sc̄monia amicitia. a p̄phe-
 tia. Vnde subdit sic. Et p̄naciones i
aias sanctas se transfert. qz n̄ ē per-
sonarū acceptō apud deū. Actū
10. Nō ē p̄sona; acceptor de; sed
 in oī gente que timet deū a opat
 iusticia; acceptus ē illi. Et ideo sa-
 pia que donū dei p̄naciones sanctas
 hoīm viz vbiq; terrarū. se trāffert
 illis inspirādo diuinū cultum a ea
 que sūt necessaria ad salutem trāf-
 fert se in aīmas sanctas. non sac-
 titate; presuppōendo. sed facien-
 do. Vnde subdit amicos dei id ē
 amantes deum a amatos a deo a
 p̄phas constituit. Coē. 12. Vnicuiq;
 dat manifesta; spūs ad vtilitatem.
 et infē. Alij p̄phia. Alij discrecio
 splūū. Dec oia sic pbāt. De; nul-
 li dat donū sapie n̄ illi que; diligit
 S; de; nllū diligit n̄ illū q; cū sapia

inhabitat ergo nulli alteri dat do-
num sapientie. **V**nde subdit. **Rei**
me enim diligit deus tamquam electum
et de familia sua misit eum qui cum sa-
piencia inhabitat. **E**t hec est figu-
ra que weatur ypalage que figu-
ra fieri habet quocienscumque ver-
ba per contrarium intelligunt. **S**i
autem si dicamus prodest dare clasti-
bus auro cum nauem ventis hinc
venum nauibus demus hinc yfido-
rum primo. **E**thio. c. 23. de Scemati-
bus. **V**nde sensus est. **N**eminem
diligit deus nisi eum qui cum sapi-
entia inhabitat. **M**isi eum in quo
habetur sapientia et quem inha-
bitat sapientia. **H**ec que de sapie-
ntia exponuntur plura de sapie-
ntia que est dei filius verificantur si
sententia licet non mutatur. **Q**uia
dicitur in lectione ista quod sapientia
et amicos dei prophetas constituit
potest esse dubitatio literalis. **V**trius-
que solis amicos dei conferatur donum p-
phetie. quod sic. **S**ecreta non sunt reue-
landa nisi amicis. **J**uxta illud **Job**
14. **V**os autem dixi amicos quia omnia
que audiui a patre nota feci vo-
bis. **S**ed deus secreta sua reuelat
prophetis ergo prophete sunt amici
dei. **I**tem **Matth. 10**. **A**ttendite a fal-
sis prophetis qui veniunt ad vos in
vestimentis ouium intrinsecus au-
tem sunt lupi rapaces. **S**ed qui non
sunt amici dei intrinsecus sunt lupi ra-
pates et per consequens false prophe-
te. **E**rgo omnes veri prophete sunt
amici dei. **I**tem dicit **Aristoteles** 2.
libro de sompno et vigilia quod si diuina
natio sompno eum est a deo. incon-
ueniens erit immittere quibuscumque et non
optis vni. **V**nde si eum inueniens est

dicit quod diuina sompno fit a deo cum
videatur quod talis diuina conueniat fatuus
pœotis et melancolicis et non sapientibus
b. **S**ed stat donum prophetie esse a deo quod
non datur nisi bonis et dei amicis. **Q**uod
oppositum Balaam fuit propheta sic patet
nisi 2. **E**t tamen fuit malus homo et cul-
tor ydololatrie et deonum. **I**tem **Matth.**
10. **H**ec quod multi d. in iudicio domine domine
nonne in nomine tuo prophetaui et in nomine
tuo de omnia eiecim? et virtutes mul-
tas feci? **E**t respondebit eis a deo. **N**unquam
nouos et a prophetaui quod illi fuerit p-
phete et tamen nunquam fuerit amici dei.
Quod ad istam questionem dicitur quod sola cari-
tas est per quam homo accipit dei constituit. **E**t
omnis gratia gratia data que potest esse sine cari-
tate potest tamen conferri bonis et malis amicis
dei et etiam inimicis. **U**nde moysi autem gratia fuit
propheta. fides. sapientia. potestas curandi et
significatio faciendi vni dicitur. **1. Cor. 12**. **S**i ha-
buero prophetiam et nouerim misteria om-
nia **E**t si habuero omnem fidem ita
ut montes transferam in caritatem
autem non habuero nichil sum.
Et qua auctoritate satis patet quod do-
num prophetie haberi potest sine
caritate. **E**t ideo dicendum ad ques-
tionem negatiue quod non solis amicis
dei conferatur donum prophetie cuius
ratio est quia donum prophetie con-
feritur alicui ad utilitatem eccle-
sie communiter et non prescise ad
utilitatem illius cui datur. **1. Cor.**
12. **V**nicuique data est manifestatio
spiritus ad utilitatem. **M**odo ad
utilitatem ecclesie est et honor et
dei quod habeat testimonium etiam
a malis aliquibus. **E**t ideo legitur multos p-
phasse. **V**bi non dicitur quod licet prophetia con-
feratur malis moribus non tamen idcirco ad-
mittit malitiam visum. quod ei prophetia est

quaedam specialis prognosticatio futu-
 rorum ad quam requiritur eleuatio men-
 tis per contemplationem. **I**dem illa que
 spirituali cognitioni repugnant con-
 trariant prophetie. Et ideo uicia car-
 nalia que habent vehementes pas-
 siones et occupationes terrenorum simi-
 liter que mentis eleuationem impe-
 diunt prophetie repugnant. Et ideo
 legimus de filiis prophetarum **Reg.**
1. q. 2. simul habitauerunt cum Elizeo
 quasi solitaria vitam agentes. In
 quadam etiam honestate a carnalibus
 abstinentes. **V**icia uero spiritualia que
 mentis eleuationem non impediunt
 prophetie non repugnant. Cuiusmodi sunt
 cultus ydolorum. Obsecrationes et ad-
 iurationes ac etiam oblationes fac-
 te demonibus. **V**nde **Reg. 18.** dicit
Heliseus. Congregate ad me ymi-
 sum israhel in monte Carmeli prophetas
Baal et hoc prophetasque uiciorum
 eorum. Qui comedunt de mensa israhel.
 Constat quod omnes isti fuerunt
 demonum cultores et tamen in quadam
 honestate corporali uixerunt. Unde
 et nigromantici qui demones consu-
 lunt non expelluntur per illo tempore quo lu-
 rarijs se immiscet sicut ipsi fatentur.
Et libri eorum quibus superstitiose hec
 docent. **A**d primum dicendum quod se-
 cretum non est reuelandum propter se sed
 propter utilitatem amicorum maxime
 ubi noticia non prodest inimico hec
 indiget ipsius occultatione sed publi-
 ca conuentione tunc enim ad honorem domini est
 quod secretum quod est contrarium inimi-
 co et utile amicis per inimico potius
 diuulgetur. **Q**uando autem dicit **Io.**
17. quod ideo Christus dicit discipulos
 suos amicos quod omnia et nota fecit eis
 exponit **Greg.** quod noticia illa qua

in eis carnis fuit noticia cum amicitie
Talis autem noticia non omnibus pro-
 phetis conuenit. **A**d secundum dicentem
 quod lupi rapaces ibidem dicuntur tales
 qui intendunt per malam doctrinam
 alios seducere et perdere. Unde non om-
 nes mali interius et exterius apparent
 boni sicut sunt prope ritum vel alij qui
 honesta docent et turpiter uiuunt sicut
 lupi rapaces et falsi prophete qui do-
 no sciencie abutuntur ad seducendum
 alios quia ad hoc non mittuntur a deo
Sed mali homines. ueri tamen prophete
 mittuntur a deo ueritatis propter utili-
 tatem aliorum sicut fuit de Balaam et
 quod propheta ueritatis zelo dicunt non
 intentione alios decipiendi. **A**d tertium
 quod est de diuinatione de sompnijs
 dicendum quod **Aristoteli.** uult dicere quod
 illa diuinatione est naturalis et non a deo
Dona enim dei non dantur irrationabili-
 ter. darentur autem irrationabiliter si
 darentur contra omnibus et precipue
 fatuis et peccatis. Et ideo concludi-
 tur quod diuinatione talis in sompnijs a
 natura est et non a speciali operatione
 dei. **M**odo quia potest contingere quod unus
 malus homo est aliquando aptior ad
 quoddam certum misterium quam alius. quod
 tamen est simpliciter magis bonus est et
 scilicet quod est ad honorem dei de suis hosti-
 bus habere testimonium. ideo donum pro-
 phetie datur etiam inimicis. aptis tamen ad
 tale misterium proficiendum. **S**ed contra
 ista uidetur quod diuinatione per sompnia
 non sit possibilis. quod diuinatione im-
 pat certitudine. sed certitudo nulla
 potest haberi de aduentu futuro pro-
 pter sompnijs quod nichil est. **A**d op-
 positum est **Aristoteli.** 2. de sompno de-
 terminans de diuinatione non quacumque
 sed tamen de illa que fit per sompnijs

hoc est verbum videlicet. qd dicitur
 natio que fit p somnium e possibil
 Sed sicut ibidem dicit commentator.
Nullus est homo cui somnium non
 enunciet aliquid futurum et nullus
 famosus e toto falsum sicut dicit
Aristoteles *1. Eth.* fama autem non
 omnino dicitur quia multi populi
 famant. **V**nde diuina e i proposito
 nichil aliud est qd somnium signum
Vbi notandum qd sicut dicit **Alb**
ertus Somnia signa aliquid
 in nobis causantur ex corporibus
 celestibus aliquid ex nobis ipsis. **E**t illa
 sunt in duplici genere quia quedam
 habent originem ex parte corporis que
 dicitur autem ex parte anime. **E**x parte cor
 poris quidem sicut quando aliquis hu
 mor in homine sicut fleuma melanc
 colia vel colera. **C**ontingit p motum
 vehementem illius humoris fatia
 ibi formare consilia p dola et corda
 cia in illo humore. **S**icut aliquis som
 niat gustare dulcia ppter humo
 rem fleumaticum descendente ad linguam
 vel palatum. **E**t talia somnia sunt signa
 infirmitatum sicut narrat **Albertus**
 de quo dicitur qui somniavit pisces au
 tentem infundere in ventrem suum ha
 bundantiam colere nigre. et expe
 gatus emisit de se colera nigra
Ex parte anime habent originem ppter ve
 hementem sollicitudinem anime circa
 aliquid in vigilia *ecc. 4.* **M**ultas
 curas sequuntur somnia. **E**t ideo dicit
Aristoteles. **A**mici pauci exites mari
 me sunt solliciti de semivice. **C**ontin
 git qd anima format sibi p dola de di
 lecto. et p hoc multa p dola de cau
 stantijs circa dilectum. **O**riuntur etiam
 ppter hoc multa p dola tam de p
 ritate qd de aduersitate qd somn

nia aliquando sunt vera aliquando fal
 sa. **E**t idem credo de inimico sicut
 de dilecto quia tunc sollicitatur anima
 circa fugam inimici. et quomodo se ab
 eo possit defendere. sicut sollicitatur
 circa amici curam. **V**nde quando
 aliquis contra somniat de aliqua
 persona signum est immediatum qd a
 nimia multum sollicitatur circa il
 lam personam si an amor vel odium
 sit nouit ille solus qui somniat.
Valerius *li. 9. c. 7.* in fine duo fami
 liares archad iter facientes **M**e
 garem venerunt quorum alter se
 ad hospitem contulit alter ad ta
 bernam mercatoriam diuertit **I**s q
 in hospicio erat vidit in somnijs
 comitem suum orantem sibi campo
 nem insidij circumuento opem fer
 ret. **P**osset enim celeri eius accu
 su se imminenti periculo liberare.
Ruo viso excitatus perstrinxit tabernam
 in qua is diuersabat pete conat
 e. **P**estifero deinde fato eius ppha
 nissimum propositum tamq supua
 rium dampnauit et lectus ac som
 num reperit. **T**unc idem ei sauci
 us oblat obsecrauit ut et si an
 te vite sue auxilium ferre neglexis
 set nec saltem vicionem non ne
 garet. **C**orpus namq suum a cau
 pone trucidatus cum magno plau
 stro ferri ad portam stercore co
 pertum. **T**am constantibus fami
 liaris precibus compulsus protin
 ad portam cucurrit et plaustrum qd
 in quiete demonstratum erat co
 prehendit. **C**auponemq ad capi
 tale suppleum perduxit. **T**ercio
 modo habent somnia in nobis
 originem ex corporibus celestibus
 qd alterat organa virtutum sensituum

211

firi quasclā qualitates. Et tūc fa-
 talia formāt sibi cōsimilia ydola
 fiunt signa euentuum futurorum
 de bellis. Infortunij & eufortunij
Quales autē sunt optimi diuinato-
 res dicit Aristoteles q̄ tria geneā
 hominū bene diuinantē. frequen-
 ter habēt sōpnia significatiua. Ve-
 lam amātes & melancolici. Vela-
 ni sunt ydote & fatui. Cuius causa
 est quia tales non sunt solliciti cir-
 ca motus pprios. & ideo bene senti-
 unt motus extraneos corp̄ cele-
 stiu q̄ homines ratione & pruden-
 tia vigentes. Sed amātes de no-
 tis suis certius sompniāt. Sicut si
 homo i vigilia videat duos a tmo-
 to in equali distancia. Vnū notū
 et aliam ignotum certius indica-
 bit de noto suo q̄ ignoto. Tercō
 melancolici sūt ymaginatiū quia
 sunt frigidia siccā. Ideo sit in eis nā-
 turalit̄ maior impressio siccāchro-
 rū. Quia vero cerebrū est album &
 clarum. delectatur naturalit̄ in lu-
 ce & claritate & odit et fugit nigre-
 dimē & obscuritatem. Fum⁹ autē
 melancolicus ascendens & migrat
 cerebrum. & ideo quia ymaginatio
 melancolica est cum tali fumo ai-
 ma fastidit cito quodlibz ymagia-
 tum & querit fugere & diuertit se
 ad aliud. Et ideo omnis melanco-
 licus facillit̄ se diuertit ab vno
 simili ad aliud sibi simile q̄ ad in-
 dētis. et ex istis contingit q̄ melā-
 colici sunt boni sompniatores. Ali-
 ud tamen est hominē esse bonū
 sompniatorē & bonū sompniū in-
 terpretem. sicut ibi docet Aristoti-
 les q̄ illi sunt boni diuinatores vlt
 sompniatores quib⁹ apparent vlt

ta sōpnia. Illi boni. interpretēs. qui
 cognoscunt quorū signa sine. vñ
 de fatui & melancolici sunt boni di-
 uinantes non autē boni interpretes
 quia ad hoc requiritur experientia
 longa & condiciones nosse somp-
 niantis & dispositiones corporum
 celestium & multa talia que nimis
 difficile est nosse. Et istud ē vanis-
 simum q̄ homo se de interpretatō-
 nib⁹ intromittat nisi forte in illis
 sompniis que ex complexione ho-
 minis oriuntur. Fatui vero dicuntē
 bene diuinantes quia non sūt sol-
 liciti circa trena nec circa seipos.
 Vnde eorum sōpnia sunt valde
 certa si aliquis ea scieret interpre-
 tari. ex quibus patz q̄ in quibus-
 dam sōpniis est aliq̄ certitudo sed
 i paucis. et ideo. Sōpnia ne cui⁹ nā
 fallūt sōpnia phis. L. cō. 109.

Et ei speciosior sole & sup̄ o-
 ne dispōnē stellarū luci cō-
 parata inuenitur prior. Il-
 li enim succedit nox Sapia; at n̄ vi-
 cit malicia. P⁹ q̄ om̄data ē sapi-
 ecia ex hīs q̄ ei ueniūt ab soluce
 & ex seip̄a. In hac pte om̄datur
 ex hīs q̄ sapie ueniunt ex op̄atō-
 ne ad alia. Sūt ei ta q̄ it corp̄ alia
 mariē nobilitatis apparēt. vi; sol
 stelle & lux. S; ista oia p̄cellit sapi-
 ecia. Est ei h̄c & sapia increata q̄ ē
 de⁹ speciosior sole. & tū it oia opa
 di nobilissimū ē sol. vñ singl̄ ait de
 sole dī. Eccl. 1. 7. Spēs celi i visione
 gl̄e. sol i asp̄cū anūtiās i eritū. vas
 adm̄abile op⁹ excelis. Rū ita ē q̄
 aliquis artifex ml̄ta opa facit alia
 maioā & alia mioā. Ills pp̄issime
 dē op⁹ suum quod accedit magis
 ad p̄p̄osēz vñis op̄antis & in q̄

maxime reliquit sapia artificis **S;**
 i sole maxie reuertit sapia sumi ar
 tificis **Vñ Jo. Cris.** exponit illud in
 principio erat verbū dicit q̄ sol
 causalitē cōtinet in se omnes fōres
 a species a colores hui⁹ mundi vi
 sibilis vñ a **Plim⁹** super sōpniuz
Scipiois libro primo versus finē
 dicit q̄ sol vocat̄ dux a princeps
 a moderator luminū reliquorum
 mens mūdi a cor celi. **Dux** quidez
 quia omnes stellas luminū maie
 state p̄cedit princeps maiōitate
 q̄ illa simplicit̄ p̄eminet ut q̄ so
 lus talis sit sol vocatur moderator
 luminū reliquorū. q̄ ipse s̄m **Ma**
crobum retrogradacōez a stacio
 nē in stellis erraticis causat. **Mēs**
 mūdi dicit q̄ sicut omne illud q̄d
 ab homine fit cōuenient̄ ex men
 tis deliberatione procedit. **Ita** om
 nia que in mūdo cōuenient̄ ab ope
 re sol existūt dies a nox autūpn⁹
 a estas hyemps a ver. **Dicit** autē
 cor celi quia sicut cor i medio aia
 lis. **Ita** sol i medio celi ponit̄ ad ca
 lescentiū totū mūdū. **Et** sicut cor
 de cessante a motu aialis viuere nō
 potest. **Ita** nec quicq̄ naturalit̄ vi
 uere p̄t in mundo motu sol cessā
 te. **Et** tamen hec a sapia increata ē
 speciosior sole. quātūcumq̄ ei luce
 ac sol: radios tñ suos infra viscera
 terre non extēdit nec ad oppositaz
 partē terre. **Sed** de sole iusticie est
 aliter quia radios ei⁹ visibiles per
 totam terrā extendit nec aliquid
 eū latere p̄t. **Omnia** ei nuda a ap
 ta sūt i cōspēdu illi⁹. **Vñ de Eccl. 22.**
Oculi domini multo plus sole luci
 diores sūt super terram circūspi
 cientes oēs vias h̄im a p̄fūdum

abissi a hōim corda intuentes hi
 absconditas p̄tes. **Et** ideo cōducit
Boeci⁹ de cōmet⁹ 2. q̄ teus p̄t di
 ci ver⁹ sol quia solus omnia vidz
 dicens sic. **Puro** clarū lumine p̄he
 bū melliflui canit oris **Homerus.**
Qui tamē intima viscera terre **Nō**
 valet aut pelagi radioz. **Infirma**
 prorūpe luce. **Hanc** sic magni con
 ditor orbis h̄me ex alto cuncta tu
 entū. **Nulla** terre mole existūt. **Nec**
 nox a tris nubib⁹ obstat. **Que** sūt
 que fuerunt venientq̄. vno men
 tis cernit in idū. **Quem** quia resp̄i
 cit omnia solus. **Verū** possis dicē
 solem. vult dicere **Homer⁹** qui di
 citur melliflui oris p̄pter dulcedi
 nem eloquencie composuit vnum
 librum de laude solis. **Qui** tamen
 sol non posset penetrare ad intia
 viscera terre vel maris propter
 infirmitatē sue lucis. **Sed** nō sic dicit
Boeci⁹ de deo q̄ sibi intuenti om
 nia ab alto terre non resistūt. sua
 mole imo omnia que sūt l̄ fuerūt
 l̄ erūt circuit in vno idū mentis.
Et iō racōnabile d̄t q̄ respicit oia
 solus possu⁹ eū dicē verū solez. **Est**
 ḡ sapia speciosior sole et nō soluz
 hoc ē immo sup oēs dispositōnez
 stellarum id est super ymagines
 stellarum fixarum siue sint in zo
 diaco siue extra. **Vel** super omnē
 dispositōnem stellarum id est su
 per omnem pulchritudinem cir
 cūsumq̄ stelle erraticę vel fixe.
Job. 22. **Stelle** n̄ sūt in cōspēu ei⁹
 mūde. **et** idō 3⁹ subiūgit q̄ luci cō
 pata iuenitur p̄or a dignior a ho
 norabilior. **Vñ Aisto. li. p̄dicant̄**
 totū **Qd** meli⁹ ē a hōrabilior p̄p̄ eē
 videt. **Consueuerunt** enī plurimū

horabiliores a magis dilectos a se di-
 cere potest apud se. Et tamen alienissi-
 mus prioris hic modus: hec ille. **S**ed
 quod posset esse dubium quod sapientia pos-
 set esse dignior luce in suo genere. **I**-
 deo consequenter hec probat sic. **L**uci
 succedit nox et per omnes caetera eterna sta-
 bilitate a vincit aliquo modo: ex quo
 non semper manet uniformis. **S**api-
 entiam autem increata vitelic; non vi-
 cit mala. **C**onfirmatur operatione sola-
 ris luminis ad diuinam bonitatem; fa-
 cit **D**yo. g. c. de diuinis nominibus di-
 cens quod sol est expressa similitudo
 diuine bonitatis quod lumen suum quod ha-
 bet eminenter extendit ad omnia vi-
 sibilia et si aliqua inferiora illud non
 participant hoc est ex eorum defectu non
 ex defectu solis. **V**nde nichil om-
 nino priuatur eius virtute. **S**ed
 hoc videtur contra predicta a boetio
 qui lucem solis dicit esse inferam et debi-
 lem quod non potest intrare ad interiora terre ergo
 non illuminat omnia. **E**t super hoc potest esse
 duplex dubitatio. **V**na an sol illumi-
 net infra terram. **A**lia an illuminet stel-
 las alias sub se et super se. quod autem illu-
 minat cum medium mundi arguitur ex di-
 cto **P**tol. qui dicit quod radius omnium stel-
 larum nunquam adunatur nisi in centro terre ergo
 radius solis se illic extendit sed illi ra-
 dii sunt illuminati ergo illuminant viscera ter-
 re et maris contra **B**oetium. **A**d istud pla-
 ne dicendum est non. **T**amen per intentionem
Ptol. est sciendum quod participare lumen
 est dupliciter. vel formaliter secundum actum
 luminis: vel virtualiter secundum aliquem
 effectum luminis. **P**rimo modo non illuminat
 sol viscera terre nec ipsa sic lumen
 participant. **S**ecundo modo participant vi-
 delicet formaliter aliquem effectum luminis.
Vnde non intelligit de radiis luminis

sed de radiis virtutis et actiui-
 tatis quemadmodum loquitur **A**-
 kindus in libro de theoria arcanum
 magicarum capitulo de radiis stel-
 larum ubi ponit luminis omnem
 actualem existenciam in hoc mun-
 do electorum radios emittere in om-
 nem partem qui totum mundum
 replent. **V**nde omnis locus radios
 continet omnium rerum secundum erro-
 res suos ibidem. **Q**uatum vero ad
 aliud dubium **A**n videlicet sol il-
 luminet stellas superiores: potest
 argui quod non quia non est nature
 inferioris influere in naturam superi-
 orem ergo sol non infundit lumen
 stellis superioribus. **C**onfirmatur
 ratio ista quia sicut se habet motor
 superior ad motorem inferiorem: ita
 mobile superius ad mobile inferius.
Sed motor superior influit in
 inferiorem et non e converso. **I**tem
 similiter dicitur **C**icero. solam lunam ob-
 scuritate habere: ceteras stellas
 lumen habere proprium: licet sol
 per excellentiam lumen habeat sin-
 gulare ergo non omnes stelle ali-
 e a sole recipiunt lumen a sole sed
 tantum luna. **I**tem si sole caret lumen in su-
 perioribus planetis et stellis fixis tunc
 omnia luminaria planetarum et stellarum fixarum
 foret eiusdem speciei cum lumine solis: omnis
 falsum: quod saturnus per suum lumen cau-
 sat frigiditatem. **V**nde saturnus dicitur
 esse planeta malivolus propter excessiuam
 frigiditatem et mars similiter propter ex-
 cessiuam siccitatem. sicut dicit **P**tho-
 lomeus in quadripartito et **M**acrobium in
 saturnalibus prope finem dicit quod lumen
 lune est appetatate nature sue humec-
 tat corpora sua et lumen solis desiccatur.
Vn si aliquis dicitur se luna dormio est

speciei cum lumine solis: potest dici vno modo negando consequentiam loquendo de specie specialissima. sed quia actus actiuorum sunt in pacitate dispositio. id est in saturno causat vnam speciem luminis et in luna aliam et sic de stellis fixis similit. nec est productio penitus vniuoca: quia vis ista lumina sunt eiusdem speciei intermedie. diuersitas autem secundum speciem: secundum speciem ponit in lucem precipue propter diuersitate effectuum secundum speciem: quia vnum lumen refrigerat et aliud calefacit conformabile passum et conformabile approximatum. Et principium naturale est quod potentie actiue eiusdem speciei in similibus passis habebunt effectum eiusdem rationis. si tamen diceremus quod omnia lumina sunt eiusdem speciei: tunc potest dici quod stelle non solum agunt per lumen sed vel per substantiam propriam. vel aliam qualitatem nobis incognitam vna cum lumine. et non est inconueniens quod due res eiusdem speciei sunt cause principales effectuum duarum diuersarum specierum. **Capitulum Octauum.**

Lectio. 104.

Atingit ergo a fine vel quod ad finem fortiter et disponit omnia suaviter. hanc amauit. et exquiritur ei a iuuentute mea. et quasi sponsam michi eam assumere. et amator factus sum forme illius. **I**ntentio sapientis salomonis in isto capitulo octauo est specialiter enarrare: quemadmodum ad illam mirabilem sapientiam quam habebat deuenit. Et vult dicere quod nec ab homine: nec a studio: nec a demone

nec ab angelo. sed per deuotam supplicacionem impetrauit eam a deo. **V**nde circa hoc duo facit. **P**rimo ostendit quantum habuit ad scientiam acquirendam desiderium et affectionem. **S**ecundo ponit in forma sue petitionis deuotam supplicacionem. **S**ecunda pars ibi capit. 9. **D**e partibus meorum. **C**irca primum est aduertendum quod persone inter quas feruentior amor ostenditur ut coniter inter homines sunt vir et mulier: iuuenis et puella: amicus et amica: qui inter se contrahere cogitant copulam conjugalem. et ideo sapiens salomon ut amoris vehementiam manifestaret quam habebat ad sapientiam: licentia poetica: ficta quodammodo in narratione: sed sub vera significacione introducit seipsum in formam iuuenis cuiusdam puelle nobilissime quam sapientiam vocat: nuptias affectatis. **P**rovidens autem nuptias contracturus sic procedit. primo ostendit valorem et gratias persone cuius qua proponit contrahere. **S**ecundo dicitur et diuicias quas potest cum ea recipere. **E**t tertio si obdicones proprie sui ipsius possint puelle congruere. **Q**uarto quo eam a parentibus et amicis quorum interest potest petere et habere. **I**tem modo salomon cum amica sua sapientia tractatur. primo ostendit ipsam puellam mirabiliter amabilem et gloriosam. **S**ecundo ostendit ipsam dicitur fore summe desiderabilem et preciosam. **T**ertio sui ipsius obdiconem monstrat fuisse spectabilem et vniuocam. **E**t quarto ostendit puellam dicitur habere nobilitatem venerabilem et gloriosam. **E**t in ista quatuor e. diuidit in 2. partes. **S**ecunda pars ibi. **P**roponit. **T**ercia ibi. **Q**uerat eam. **Q**uarta ibi. **E**t ut sciam quoniam alii non possunt esse conueniens nisi